

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Lucakwe

Lucas

Ni kädian nämane Lucas abko kákwe tärä ne tikani niara kukwe muko Teófilo kräke. Teófilo abko ni romanobo ütiäte kri nütüta. Jesukwe dre dre nuenbare amne dre dre diribare kwe rabadre gare metre Teófiloye, abkokäre Lucakwe tärä ne tikani kräke.

Jesu jatani ni jökrä diantarikäre abko Lucas tä mike gare tärä nebtä. Ñan Jesu jatani nitre israelita aibe kräke, akwa Jesu därebare kä nebtä ni jökrä die mikakäre abko Lucas tä niere. Erere arato, Jesukristo jatani niara Rün Ngöbö mike gare ni jökräye abko Lucas tö namani mikai gare bäri.

Lucas abko sribi muko Pablokwe abko gare nie, ñobtä ñan angwane tä tikani kore Colosenses 4.14; Filemón 24 amne 2 Timoteo 4.11. Lucas abko ñakare israelitare nütüta amne niara abko kräkä bianka tä gare nie. Lucas kákwe tärä ne tikani juta Romate kä 60-79 ne ngwane nütüta. Lucas kákwe tärä Hechos tikani Teófiloye arato.

Kukwe känekäne

1 1-2 Ngöbökwe kukwe mikanintbe ño ño abko erere namani bare Jesu köböire ni ngätäite, ye abko nitre nikani dikekä käne Jesube kákwe tuani ja okwä jenbti. Kukwe kuin Jesubtä, ye abko ni tuakatuaka ye nämane sribire mikakäre gare. Erere arato, jäandrän kuin nakaninkä ño ño Jesubtä ye ni tuakatuaka kákwe niebare nunye, erere ni kwati kákwe tikani täräbtä. 3-4 Ye kwrere ti tö namani tikai arato, aisetekä nera kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä abko ti nikani ngwentari kuin, aisetekä mtare ti tö tikai metre ja täritäri makrä, ti kukwe muko ütiäte Teófilo, jäandrän nakaninkä ño ño Jesubtä diribarera mae, ye rabadre gare bäri kuin mae, abkokäre titä kukwe ne tike krörö mae:

Juan Bautista däredi abko niebare Zacaríaye

5 Bati jrei kädian nämane Herodes Kri nämane gobrane kä Judea yete angwane, ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kädian nämane Zacarías

nämane nüne yete. Niara abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kira kädian nämane Abías tukwe mräkä. Niara abko sribikä ju blitakrä Ngöböbe känti. Nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre därebare Abías mräkäkri, ye ben nämane sribire. Meri Zacaríakwe kädian nämane Elisabet abko ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre kira kädian nämane Aarón tukwe mräkä arato. ⁶Niaratre nibu nämane nüne era metre Ngöbö ngwärekri, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukweita dre nuemna, erere nämanentre mike täte metre. Mden kisete kukwe kwani ñakare ni mda mdaye kitakrä ngite. ⁷Ye kwrere nämanentre Ngöbö Kukwei mike täte, akwa Zacarías btä Elisabet nämane bati angwane namani jabe, akwa Elisabet küde mriani jabtä, aisetet ngäbäkre ñakare kwetre. Mdakäre arato, namanina unbre jökrä.

⁸Akwa batira jire Abías tukwe mräkä blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre nämane sribire ju blitakrä Ngöböbe känti, ben Zacarías nämane sribire gware angwane, ⁹nämanentre ni den iti ja ngätäite kri ngwäri mnü rä bänne kukwe Ngöbö ngwärekri. Ne abko nämanentre nuene käre köbö kwatirekwatire. Te Zacarías käbä namani sribi yebtä, ñobtä ñan angwane kä ngidianinkä aisetet. Ne erere niara diani sribi ye nuenä kwetre kä demente ju blitakrä Ngöböbete. ¹⁰Ye erere kä nükani angwane, Zacarías nikani kri ngwäri mnü kukwe kä demente angwane, ni kwati mda namani blite Ngöböbe ju bäre.

¹¹Zacarías nämane kri ngwäri mnü kukwe jáme, te batibe angele ni Dänkienkwe jatabare ie. Angele ye nämane ñukwä grä kri mnü rä bänne kukwakrä ne kwäräkri, niara küde ruenkri se kwrere. Btä okwä namani angwane, ¹²jaiteeje, ni rä nekwetaninkä ya! Namani grükekä jökrä ngrabare. ¹³Btäräbe angelekwe niebare ie:

Zacarías ma ñan rekwtetaka tibtä. Ma btä Elisabet kákwe ngäbäkre käräbare Ngöböye, erere Ngöböke mun kukwei nuanina, aisetet meri makwe Elisabet yekwe ngäbäkre brare ngibiadi. Ye makwe kädian Juan. ¹⁴Ngäbäkre däredi ye kä rabadi nuäre mabtä amne, ni kwati mda mda, btä kä rabadi nuäre siba, ¹⁵ñobtä ñan angwane niara rabadi ütiäte kri ni Dänkien ngwärekri. Mdakäre abko, niarakwe nin uba doi btä dö kwakakwaka mda ñadre jire chi. Arato niara ngämi därrere, känenkri Ngöbö Üai Deme tädira täte btä. ¹⁶Juan rabadi ütiäte kri ni Dänkien ngwärekri, ñobtä ñan angwane niarakwe ni israelita kwati mikadita ja mäketa niaratre Dänkienbe.

¹⁷Ne abko Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Elías nämane sribire mekera Ngöbö Üai köböire amne Ngöbö diebti, ye kwrere Juankwe sribidi niara Dänkien känenkri, nitre israelita mikakäre biare niaratre Dänkien kaen ngäbti. Mdakäre abko, ni kwati tä ja rüere ngäbriänkätrebe, arato ngäbriänkä tä ja rüere rünbe abko ie ja mäkämnanta jabe kwäríkwäri kwe. Erere arato, ni kwati tä ja dokwä mike ribi Ngöbökrä abko ie ja töi

kwitamnanta kwe tödekakäre Ngöböhti. Ye kwrere, Juankwe ni kwati mikadi juto, ne abko kwe rabadre biare ni Dänkien kaen ngäbti. Ne mdən kisete, kä rabadi nuäre ni kwatibä, niebare angelekwe Zacaríaye.

¹⁸ Zacarías käkwe ngwianintari mda ie:

Ne abko ño sere ti tö nibi gai bări metre tie. Nun nena unbre, dokwä ngwen bürere jakän. ¿Se ño amarebti, ngäbäkre däredre nunkwe sere? niebare kwe ie.

¹⁹ Angwane angele käkwe niebare mda ie:

Ti kä Gabriel. Ti ne mdenta sribire Ngöbö ngwärekri kä käinbti.

Niarakwe ti juni blite mabe kukwe kuin ne mikakäre gare mae. ²⁰ Akwa makwe ñan ti kukwei miri era, aisetē mtare mentokwäre ngäbäkre makwe ngämi därrere, känenkri ma kukwei rötadi. Akwa kukwe ne rabadi bare täte jökrä angwane, batibe ma kukwei gitiadita. Abko kore se, niebare kwe ie.

²¹ Kukwe ne nämane nakenkä angwane, nitre nämane ju bäre temen Zacarías ngibiare abko namanintre niere jae kwärikwäri:

¿Ne ñobtä amarebti, Zacarías nibingrötöte krübäte kä demente nere? namanintre niere jae kwärikwäri.

²² Abti raire erere angwane Zacarías jataninta ju bäre. Niara tö namani blitai bentre, akwa nin kukwe namani ngitieta jire chi angwane, Ngöbökwe kukwe mikani tuare jabtä ie kä demente aisetē, namanime blite jirekäbe kisebti kore abko nükani gare ietre.

²³ Kä kitani sribikäre namani bare angwane, Zacarías nikaninta ja gwiriete. ²⁴⁻²⁵ Abti mda Elisabet namani bren, bren kwe kisete. Yebtä niara namani ja băine dikakabtä sö krärike gwi. Nin namani näin kwäräkwärä. Namani nütüre: Ti Dänkien käkwe ti die mikaba, aisetē titä ngäbäkre ngibiare. Kä näirare ni kwati käkwe ti mikaba ngwarbe, ñobtä ñan angwane ngäbäkre ñakare tikwe. Mtare ñan rabare ñäke tibtä, ñobtä ñan angwane titä ngäbäkre ngibiare aisetē, nütübäre kore kwe.

Jesu däredi Maríakwe abko angele nükani niere ie

²⁶⁻²⁷ Nebti Elisabet bren sö krä tira angwane, Ngöbökwe angele Gabriel juani mda kä Galilea yete nebe juta Nazarete, kukwe mike gare meri iti kädian nämane Maríaye. Ni merire ne abko bati kaibe, deme arato; ja mike gure ñakare jire chi, akwa nämanena mikani jakrä kwärikwäri ni kädian nämane Josébe. José abko jrei David tukwe mräkä. ²⁸ Ne erere angele nükani María känti, käkwe niebare ie:

Nantöre mae. Ngöböta ja moto mike bări kuin makrä meri mda mda ngwä, aisetē niarata ma die mike, niebare angelekwe ie.

²⁹ Maríakwe angele ne mikani ñäräre angwane, nekwetaninkä niara kukweibä. Abtä namani nütüre: ¿Se ñobtä angele käkwe köbö ngunintari kore tie sere? namani nütüre. ³⁰ Angwane angele käkwe niebare mda ie:

María, ma ñan kä jürä ngwian jabtä. Ma käi nuäre Ngöböbtä. ³¹Makwe ngäbäkre brare ngibiadi iti abko makwe kädian Jesu. ³²Niara rabadi ütiäte kri. Niara kädiandi Ngöbö Kri Kä Käinbti Odeire amne niara mräkä jrei David tukwe nämane gobrane kira, täte niarakwe gobrandi.

³³Niara rabadi gobrane kärekäre nitre israelita ngätäite amne gobrain ñan krütadi jire chi, niebare kore angelekwe ie. ³⁴Maríakwe niebare mda angele yeye:

¿Ti ngämi ja mike gure, amarebti mata niere kore tie yere?

³⁵Angele käkwe niebare mda ie:

Ne ñobtä tita niere raba ruen mae, ñobtä ñan angwane Ngöbö Üai Deme rükadi mabtä. Ye ngwane Ngöbö Kri Kä Käinbti di tädi mabtä arato. Ye mden kisete ngäbäkre däredi makwe, ye abko deme amne Ngöbö Odei jen kwe. Mdakäre abko ti bike kukwe mda niere mae abko krörö: ³⁶Ma mräkä Elisabet käkwe ngäbäkre ngibiadi. Niara nena biyore akwa, sö krä tira tä bren, bren kwe kisete arato. Meri ne mden di ñakare ngäbäkre ngibiakrä, aisetē odee neme ñakare jire chi, nieta btä amarebti tä kore. ³⁷Tita niere mae, Ngöbö di tärä jändräñ jökrä nuenkrä abko rabadre gare mae, aisetē niara di tärä kukwe ne ngwiankrä bare mabtä arato raba gare mae, abkokäre tita niere mae. Ne abko kore, niebare kore angelekwe Maríaye.

³⁸Maríakwe niebare mda ie:

Makwe kukwe nini tie, ne erere raba bare jire jökrä tibtä angwane, ti Dänkien tö ti mikai dre dre nuene, erere ti tö nuein tie. Abko kore se, niebare kwe angele yeye.

Bti angele nikantia kä käinbti.

María nikani basare Elisabeye

³⁹Nebti María nikani jötrö ngwarbe Zacarías btä Elisabet känti kukwe niebare ie Elisabebtä tuakäre. Zacarías amne Elisabet abko nämane nüne mintokwäre kä Judea yete. ⁴⁰⁻⁴¹María namani Zacarías känti, nikani gwä, käkwe köbö ngwianintari Elisabeye. María kukwei jarabare Elisabeye angwane, btäräbe ngäbäkrekwé betatebare Elisabebtä amne Ngöbö Üai Deme nükaninbe täte btä. ⁴²⁻⁴⁴Yebtä kä namani nuäre Elisabebtä, käkwe ñäkäbare jume mda Maríaye:

¡Jo! Ngöböta kukwe kuin nuene era metre makrä ni merire jökrä ngwä. Ye kwrere ngäbäkre ngämi därrere makwe, kräke Ngöböta kukwe kuin nuene arato. Angwane meri ti ne kwrere ie basa dre sera amarebti Ngöböta kukwe kuin nuene makrä, ma ye abko nüke basare tie. Ne ñobtä ñan angwane ma abko ti Dänkien meye aisetē. ¿Se ñobtä ma nüke basare tie sere? Ne ñobtä raba ruen mae, ñobtä ñan angwane makwe köbö ngumintari tie, btäräbe ngäbäkrekwé bitite tibtä, kä ngwini juto jabtä kwe ma kukweibtä aisetē. ⁴⁵Ngöbö köböire käta neme nuäre mabtä, ñobtä

ñan angwane Ngöböökwe ja kukwei niebare mae ngäbäkre makwebtä abko namani era makrä angwane, dre dre niebare kwe mae, ye erere rabadi bare jire jökrä ie, aisetetita niere mae. Abko kore se, niebare kwe Maríaye.

⁴⁶ Abtä Maríakwe niebare mda:

Ti bike ti Dänkien Ngöbö käikitekä.

⁴⁷ Ngöbö ti Diantarikä kái nibi nuäre kri tibtä,

⁴⁸⁻⁴⁹ ñobtä ñan angwane ti bobre, ütiäte ñakare, akwa ti Dänkien Ngöbö käkwe ti tarebare kri.

Ngöbö Di Kri käkwe kukwe nuenba kri tikrä.

Nebtä mtare mentokwäre, Ngöböökwe kukwe nuenba kuin krübäte tikrä abko ni jökrä rabadi niere tibtä.

Ma abko deme käre Ngöbö.

⁵⁰ Ni nünanka kira amne ni nünanka kái ne ngwane käta Ngöbö mike ütiäte jae amne tä niara jürä ngwen jabtä.

Ni ye abko tä ruentari tare kärekäre Ngöböye abko krörö:

⁵¹ Ngöböökwe sribi kri nuenbare ja di kribti amne, nire nire nämane bike krikri Ngöbö rüere abko Ngöböökwe juani ngwarbe.

⁵² Erere arato, gobran krikri abko kitani timon, akwa ni bobre bobre abko Ngöböökwe mikani ütiäte kri, käkwe die mikani.

⁵³ Mdakäre abko, nitre tu neketebe mrö miare abko ie jäandrän kuinkuin biani täte kwe amne, nitre jäandrän bkäne kabre abko kän jäandrän dianinkä jökrä kwe.

⁵⁴⁻⁵⁵ Ngöböökwe nitre israelita dianinkä sribikä jabe abko die mikani kwe amne ngwiani ruentari tare kwe jae ño kukwe ükaninte kwe ni ruai mrö känekänebe ye kwrere.

Mdakäre abko, Abraham btä Abraham ngäbriänkätre ja täritäri kädianta nitre israelita die mikadi Ngöböökwe.

Mden erere ni kái kwitakata ñakare jabti Ngöböökwe amne ni die mikata kärekäre kwe ja täritäri. Abko kore se, niebare Maríakwe.

⁵⁶ Yebti Maríakwe nünabare sö krämä Elisabet känti, bti jataninta ja gwiriete Nazarete.

Juan Bautista därebare Elisabekwe

⁵⁷ Abti mda ja ngibia kái nükani Elisabeye angwane, ngäbäkre brare därebare iti kwe. ⁵⁸ Ne gani Elisabet mräkätrekwe btä kukwe muko mda mda käkwe gani angwane, jatanintre kái ngwen nuäre jabtä ben, ñobtä ñan angwane Ngöböökwe kukwe kuin nuenbare Elisabekrä, aisetetita niaratrekwe kái ngwiani nuäre jabtä arato. ⁵⁹ Kwäira erere angwane, ngäbäkre ne kwata tikaninkä ñäräkrä mikakrä, ne abko kwe rabadre juta israelitare siba abkokäre. Ye ngwane niara kädian jababare rünbtí

mräkätrekwe, ⁶⁰akwa meye Elisabet abko ñan tö namani, käkwe niebare mda:

¡Ñakare! Ngäbäkre ne kädiandi Juan, niebare kore meyekwe.

⁶¹Zacarías mräkätre käkwe niebare:

¿Ma mräkä mdən mdən kädian tärä kore abko erere ma tö nibi ma ngobo kädiain sere? niebare kwetre mda ie.

⁶²Ne ngwane ngäbäkre rün abko tö namani ngobo ne kädiain ño abko tö namanintre gai, aisetē Zacarías käkwe ngäbäkre kä tikadre kri kukwänbtä abko niebare kisebti kwetre ie. ⁶³Abtä Zacaríakwe kri kukwän käräbare ietre, ngobo käi tikakäre btä. Ne erere tikani kwe kri kukwänbtä: Ngäbäkre kädian Juan, tikani kore kwe. Nebtä namanintre töbike kri mda. ⁶⁴Te batibe, Zacarías kukwe ngitianinkäta se kwrere, käkwe Ngöbö käkitaninkä mda.

⁶⁵Yebtä abko, mräkätre nekwetaninkä, töi ñan namani krütare batibe Zacaríabtä amne ngäbäkre kwebtä. Kukwe ne nakaninkä Zacarías juete abko kädrie namani jire jökrä ngwitäräta temen kä kiakiate Judea yete. ⁶⁶Angwane ni jökrä käkwe kukwe ne gani angwane abko ngäbäkre ne ñakare ngäbäkre mda mda kwrere, ñobtä ñan angwane ni Dänkien nämane niarabe namani tuen ietre, aisetē namanintre töbike krörö: ¿Ngäbäkre se rabadi ño sere? namanintre töbike ngäbäkre chi Juanbtä.

Zacaríakwe Ngöbö demainbare

⁶⁷Yebti Juan rün Zacarías kukwe ngitianinkäta angwane, Ngöbö Üai Deme nükani btä angwane, Ngöbökwe dre nuendi nitre israelitakrä abko niebare krörö kwe:

⁶⁸Ngöbö nitre israelitakwe, ma ti Dänkien.

Tita ma demaine, ñobtä ñan angwane ma kitera nitre israelita jen makwe dentari, ⁶⁹käkwe ni Diantarikä di kri juni nun kräke.

Niara abko jrei David tukwe sribikä makwe ye mräkä.

⁷⁰Mekera makwe ni Diantarikä juandi abko makwe niebare nitre israelitaye ma kukwei niekä deme köböire abko mdən nere:

⁷¹Nitre ja rüere nun israelitabe btä nitre mätä nunbtä, ye ngäniene makwe nun ngibiadi amne nun dianditari kwe abko makwe niebare nunye.

⁷²Erere arato, nun ruai mrö känekäne, ye rabadi ruentari tare mae, makwe niebare ietre.

Mden kisete makwe kukwe ükaninte kuin metre nun ruai mrö känekänebe, ye ñan käi rikwitadrekäta jire mabti, makwe niebare ietre.

⁷³Ti Dänkien, makwe ja kukwei biani kватibe nun ruai mrö Abrahamye kira abko krörö:

⁷⁴⁻⁷⁵Ni rüe jürä ñan rabadre mda nibtä amne, ni rabadre nüne jäme amne deme sribikäre makrä, abkokäre makwe ni dianditari ni rüe

ngäniene, makwe niebare Abrahamye abko erere mata ngwena bare.

76 Bti Zacaríakwe niebare krörö Juanye:

Ma ti ngobo chi tikwe, ma rabadi ünän angwane, ma abko Ngöbö Kri Kä Käinbiti kukwei niekä, niedi mabtä, ñobtä ñan angwane makwe nitre israelita töi mikadi biare ni Dänkien käne ño, ji ükäteta niken kuin ni dänkien jrei käne ye kwrere.

Ma nändi nitre israelita mike biare abko krörö:

77 Makwe Ngöbö kukwei niedi kore nitre israelitaye angwane, ni ngite kukwe kämekäme nuenbtä, ye Ngöbökwе diandikä jire jökrä btä, ñan ja tare nikadre kwetre abkokäre, abko erere makwe niaratre mikadi biare ni Dänkien käne.

78 Ye kwrere Ngöbökwе nuendi, ñobtä ñan angwane nitre israelita ruentari tare kri Ngöböye aise.

Ñänänta kite kuin dekä dekä amne, käta nebe tuen kuin jökrä nie, ye kwrere abko Ngöbökwе ni Diantarikä juandi, käkwe Ngöbö mikadi gare metre nie.

79 No kä ikote käta nebe tuen ñakare nie, angwane kä jüräta nebe krübäte nibtä, ye kwrere ni ie Ngöbö gare ñakare abko gata jürä krübäte btä.

Ni ye abko, ie ni Diantarikä juandi Ngöbökwе abko käkwe Ngöbö mikadi gare metre, ñänänta kite kuin dekä dekä amne, käta nebe tuen kuin jökrä nie ye kwrere.

Ye köböire abko, ni rabadre nüne jáme Ngöbö ngwärekri kä nebtä amne ñan kä jürä rabadre mda nibtä, abkokäre ni Diantarikä juandi kwe. Abko kore se,

niebare Zacaríakwe ngäbäkre chi Juanbtä.

80 Ngäbäkre Juan ne abko nikani niren, nikani niren ja töi metrebt. Niara namani ünän angwane, nikani nüne kä kaibete. Namani nüne yete abti kä nükani ie blitakäre Ngöböbtä nitre israelita ngätäite.

**Jesu därebare juta Belénte
(Mateo 1.18-25)**

2 ¹Ne ngwane emperador romanobo kädian nämane Augusto César käkwe ni jire jökrä kä tikamna täräbtä kä jökräbti temen gadre jae. ²Kä ye ngwane abko, ni iti kädian nämane Cirenio nämane gobrane käkä Siria yete angwane, emperador Augustokwe kukwe ne mikanintbe krire kena. ³Ye mdenbtä ni jökrä nikani ja käite, ruäre ja gwiriete ja kä tikakäre täräbtä.

⁴Ne mden erere, José abko nikani Belén ja kä denkä täräbtä. Niara nämane nüne juta Nazaret kä Galilea yete. Niara abko, jrei David tukwe kira mräkä, aise niara gwirie jen kwe abko Judea juta Belénte. Juta

Belén känti jrei David tukwe därebare kira akwa, José nämane nüne Nazaret angwane, emperador Augustokwe kukwe ne mikanintbe, aisetē niara nikaninta Belén ja kä diankakäreta täräbtä. ⁵Niara btä María nämane mikani jakrä kwärikwäri, jänikani kwe siba jabe Belén. María abko ñan mobe, bren kwe kisete, akwa jänikani kwe nebe Belén. ⁶Namani Belén, btäräbe ja ngibia käi nükani Maríaye. ⁷Ngäbäkre mubai därebare brare Maríakwe, mrianinte kwe dän kukwânte. Angwane kri kukwän sribebare jändrän bukakrä, te mikani kwe, ñobtä ñan angwane ju ütiä biandre kibiakrä ñan kwani jire chi ietre nünantbekrä ngäbäkre kwe yebe.

Jesu därebare abko angele nükani niere obeja ngibiakatreye

⁸⁻⁹Kä ye ngwane, nitre nämane obeja ngibiare jakrä dibire ta juta Belén kenta temen. Nämanentre jáme, te batibe angele jatabare iti ietre se kwrere. Btäräbe kä trä Ngöbökwé niabare ngwen jökrä niaratré bäre temen. Abtä nekwetaninkä amne moto namani bete krübäte. ¹⁰⁻¹¹Btäräbe angelekwe niebare ietre:

Mun ñan rekwtaka tibtä, ñobtä ñan angwane ti ki kukwe kuin mike gare munye. Kukwe ne abko, ni jökräkwe käi ngwiandi nuäre kri jabtä, ñobtä ñan angwane mtare ngäbäkre däreniri iti juta Belén, David käite sete. Ngäbäkre ne abko mun Diantarikä. Niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwé amne niara abko ni jökrä Dänkien. ¹²Mdakäre abko, ti kukwei metre ya, ñakare ya rükadre gare krörö munye: Mun rika mike ñäräre. Ngäbäkre ye kwandi mrianinte dän kukwânte. Kri kukwän sribebare jändrän bukakrä te tädi mikani, kwandi munye angwane, ti kukwei metre gadi munkwe. Ne abko kore, niebare kwe ietre.

¹³Ye btäräbe, angele mda mda mata namani kwati angele ne känti okwäbitre se kwrere, kä namanintre Ngöbö käikitekä krörö:

¹⁴Ngöbö kri kä käinbti, ma aibe ütiäte kri.

Nunta ma käikitekä, ñobtä ñan angwane makwe ngäbäkre ne juni kä nebtä, aisetē kä jámenta kä temenbtä ni ngätäite.

Erere mata blite jáme nitre nebe kä temenbtä, namanintre niere kore obeja ngibiakatre okwäbti, bti nikantretä kä käinbti.

¹⁵Nikanintretä jökrä angwane, obeja ngibiakatre namani blite jabe kwärikväri, kä namani niere:

Dretra nakenkä Belén sete abko ni Dänkienkwe miri gare nie, ye brän mike ñäräre, niebare kwetre jae kwärikväri.

¹⁶Erere bkänä, nikantretä jötrö ngwarbe Belén. Namanintre yete angwane, ngäbäkre kwani ietre mikani kri kukwânte. María btä José abko nämane täkänintbe ken, btä namanintre. ¹⁷Ngäbäkre jatabare ietre, bti nikani angwane, angele kákwe kukwe niebare ietre ngäbäkre yebtä,

ye kädriebare kwetre ni mda mdabe. ¹⁸Kukwe ye gani ni kватикве angwane, töi ñan namani krütare erebe jökrä. ¹⁹Akwa kukwe niebare ie obeja ngibiakatrekwe, yebtä abko María namani töbike kri kaibe. ²⁰Obeja ngibiakatre käkwe kukwe tuani amne ni kukwei nuani kwetre, yebtä nikani Ngöbö käikitækä ja jiebti se kwrere. Angele käkwe kukwe niebare ietre, ye erere nakaninkä jökrä btätre.

María btä José nikani Jesu ngwena ju blitakrä Ngöböbe känti Jerusalén

²¹Köbö kwäira erere angwane, María btä José käkwe ngäbäkre ne mikani kwata tikadrekä ñäräkrä mikakrä angwane, kädiani Jesu kwetre arato, angelekwe nuemna Maríaye, niara ngämi bren, bren kwe kisete ye känenkri. Ye erere abko nämane ja töbtä kwe, erere nuenbare kwetre.

²²⁻²⁴Abti köbö ja mikakrätadbe Ngöbö ngwärekri mikani nuendre Ngöböke nitre israelitaye, ye nükani Maríaye angwane, nikani Josébe ju blitakrä Ngöböbe juta Jerusalén yete, ja mikakäretadbe Ngöbö ngwärekri. Ne erere niaratre nikani ju blitakrä Ngöböbe juta Jerusalén yete ütu kiare kubu o ütu ngäbäli kubu bien kukwadre María kräke Ngöböye, Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ye mikakäre täte jökrä. Erere arato, María btä José nikantre Jerusalén angwane, nikantre ngäbäkre mubai Maríakwe ngwena siba jabe mikakäre gare Ngöböye, ñobtä ñan angwane “Ngäbäkre mubai jire jökrä abko rün btämeye käkwe mikadre gare Ngöböye” abko Dänkien Ngöbö käkwe nuemna kore nitre israelitaye ja Kukweibtä, erere nuenbare kwetre ju blitakrä Ngöböbe yete.

²⁵Kä ye ngwane abko, ni nämane nüne iti juta Jerusalén yete abko kädian nämane Simeón. Ni ye abko nämane nüne era metre Ngöbö ngwärekri amne Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ye nämane mike täte arato. Erere arato, Ni Dianinkä Ngöbökw käkwe nitre israelita moto mikadi jáme abko Simeón nämane ngibiare ngäbäli amne Ngöbö Üai Deme nämane btä. ²⁶Mdakäre abko, Ni Dianinkä Ngöbökw ne ngämi tuen, känenkri ñan jraindre abko Ngöbö Üai Deme käkwe mikani gare ie.

²⁷Ye näire Ngöbö Üai Deme käkwe Simeón töi mikani nikani ju blitakrä Ngöböbe ye känti. Angwane María btä José nikani ngäbäkre Jesu ngwena yete arato, Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ngäbäkre mubaibtä mikakäre täte angwane, ²⁸nikantre gwäkäre angwane, Simeón ne jatani nemente, käkwe Jesu diani, ketani jabtä kwe, bti Ngöbö käikitäninkä okwäbti kwe se kwrere, käkwe niebare krörö:

²⁹⁻³⁰Ti Dänkien Ngöbö, makwe kukwe niebare tie, erere mtare nibirabare mae.

Ne aisetetisribikä makwe ne tuemetre jrainde jáme jakän, ñobtä ñan angwane makwe ni juani nitre Diantarikä, ni ye mden abko tikwe turira.

³¹Ni ne mden abko makwe juani ni jökrä kräke.

32 Mdakäre abko, ñotra trä kakata ni käne kä ikote, ye kwrere ma ño abko niarakwe mikadi gare nitre ñakare israelitareye.

Ni kwati käkwe nitre israelita mikadi ütiäte, ñobtä ñan angwane niara därebare nitre israelita ngätäite aisetet. Abko kore se, niebare Simeónkwe Ngöböye.

33 Abtä José btä Jesumeye abko töi ñan namani krütare Simeón kukwei nuare Jesubtä. **34-35** Nebti Simeón käkwe ja di käräbare Ngöböye kräketre angwane, niebare kwe Jesumeye Maríaye:

Ngöböökwe ngäbäkre ne juani akwa niara ünän angwane, ni kwati ütiäte ñakare abko rabadi mikani ütiäte amne ni kwati ütiäte abko rabadi mikani ütiäte ñakare niara köböire. Mdakäre abko, ni kwati moto ño ño abko Ngöböökwe niara mikani mikakäre gare amne, ni kwati tä töbige ño ño Ngöböbtä abko niarakwe mikadi gare. Abtä ni kwati rabadi ja rüere ben, aisetet ño ni gitiaaka nguse ngitrabti tä ja tare nike krübäte, ye kwrere ma moto ötadite niara jiebti. Abko kore se, niebare Simeónkwe Maríaye.

36-37 Ne känti abko, ni kädian nämane Aser tukwe abko mräkä kädian nämane Fanuel abko ngänkän Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Ana nämane siba ju blitakrä Ngöböbe käntita. Ana abko nämane batíngäbäkrere angwane, namani gure akwa nünabare kä kwä kükübe kwe brarebe amne brare krütani kän, bti namani kaibe. Ana ne abko namanina dokwä ngwen bürere, kä namani gre ketabkä bti kobkära ie, nämane siba ne näire. Batibe nikani ju blitakrä Ngöböbe käntita. Ye känti nämane käre köbö kwatirekwatire Ngöbö käikitekä amne, nämane ja báine Ngöbökrä amne nämane blite Ngöböbe. **38** Ne aisetet Simeón nämane blite Maríabe ngäbäkre Jesubtä, ne btäräbe Ana mata nükani, kä nikani Ngöbö käikitekä ngäbäkre Jesubtä. Erere arato, nitre israelita nünanka Jerusalén nämane ni ni diantarikä ngibiare ngäbti abko erere ben Ana nikani blite ngäbäkre Jesubtä.

39 Nebti Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye, erere María btä José käkwe mikani täte jökrä, bti nikantina ngobo kwebe ja käite, juta Nazarete Galilea. **40** Namaninta ja käite, känti ngäbäkre Jesumeye nikani niren kuin dite ngrabare amne, namani niren bäri töbtä. Ne abko Ngöbö namani ja moto mike kuin kräke, aisetet namani niren kore.

Ju blitakrä Ngöböbe, känti Jesukwe ja mikaninkä blitakäre dirikä krikri be

41 Jesu nämane niren angwane, bieta ban te lebadura mikani ñakare kweta nämane kädianta Pascua, bieta ne käre nuen nämane kä kwatirekwatire juta Jerusalén. Känti käre kä kwatirekwatire Jesumeye btä José nämane nikani siba. **42** Ne erere batí, kä kwä jätäbti kubu Jesuye angwane, Pascua köböi nükantina mda. Ye näire abko, José btä María nämane nikani käre kä kwatirekwatire, ye erere nikantina mda Jesube.

⁴³ Abti Pascua köböi nikani ta angwane, José btä María ngidianinkä, nikaninta ja gwirie kukwäre amne Jesu ngäbäkrere namani Jerusalén abko nin gani kwetre. ⁴⁴ Akwa Jesu nämane näin ja kukwe muko ngätäite nämanentre nütüre, aisetet namanintre näin jäme. Te nänbarera köböiti jire kwetre ji ngrabare angwane, nikani Jesu känentari mräkä btä kukwe muko ngätäite nekwäre sekware. ⁴⁵ Nikani känentari, nikani känentari se kwrere, akwa nin kwanintari jire ietre. Abtä nikanintreta ja jiebti nebeta Jerusalén Jesu känentari.

⁴⁶ Kä nikani köbomä ta angwane, nikanintre nebata Jerusalén, nikanintre nebata amne Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nämane ju blitakrä Ngöböbe bäre abko ngätäite Jesu nämane täkänintbe. Niara nämane nitre dirikä kukwei nuen. Erere arato nämane kukwe ngwentari kabre mda ietre. ⁴⁷ Kukwe ngwiantari namani Jesukwe ne abko, ni töbtä töbtä raba blite, se kwrere namani blite. Mden kisete ni niara kukwei nuaka nuaka ñan töi namani krütare kukweibtä. ⁴⁸ Jesu nämane blite kore, btä meye amne José nikani nebata angwane, ñobtä abko nämane blite dirikä krikri be abko ñan töi namani krütare tuare ja käne, bti meyekwe niebare mda ie:

Ti ngobo tikwe, ¿ñobtä mata nuene kore nunbtä yere, amarebti ma rün noko btä ti mata nun ngwen ja känentari kri töbikare kwärä ja jiebti yere? niebare Maríakwe Jesuye.

⁴⁹ Abtä Jesukwe niebare mda meyeye:

¿Ye ño munta ti känentari krübäte dikaro kore yere? ¿Ti tädre ti Rün gwirierte arato, ye gare ñakare munye ya amarebti yere? niebare kwe ie.

⁵⁰ Jesukwe ñäkäbare ne abko dre niebare kwe niara Rün kwebtä ñan namani nüke gare ietre. ⁵¹ Bti Jesu nikaninta meyebe btä Josébe juta Nazarete. Jesu meye btä José nämane dre dre niere ie, erere nämane mike täte jire jökrä. Akwa kukwe nakaninkä Jesubtä Jerusalén, abkobtä meye nämane töbige kri kaibe mda. ⁵² Jesu abko nikani niren bäri kri amne nikani töi ngitiekä bäri kri arato. Mdakäre abko, Ngöbö nämane niara ngibiarebti kuin janknu amne ni kwati namani niara tarere kri arato.

Juan Bautista käkwe ji tikani Jesu käne
(Mateo 3.1-12; Marcos 1.1-8; Juan 1.19-28)

3 ¹ Abti kä kwä jätäbti kwäräkera emperador Tiberio nikani gobrane ne ngwane, ni nämane gobrane kräke abko nere: Gobernador Poncio Pilato nämane gobrane käkä Judeate. Dänkien tetrarca Herodes Antipas abko nämane gobrane käkä Galileate. Herodes etba kädian nämane Felipe abko nämane gobrane käkä Itureate btä käkä Traconite yete amne dänkien tetrarca Lisanias abko nämane gobrane käkä Abilenete. ² Kä ne ngwane Anás btä Caifás nämane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda

diäre dänkiene. Te batí Zácarías ngobo kä Juan abko ben Ngöbökwe blitabare kä kaibete.³ Abtä Juan nikarinbe Ngöbö kukwei niere krörö nitre nünanka Ñö Jordán ngrabare yeye: Kukwe kämekäme nuenta munkwe, yebtä mun moto raba ulire, bti mun jata Ngöböye amne mun jata ja mike ngökadre ñöte tie. Ye ngwane mun ngite kukwe kämekäme nuenbtä, ye Ngöbökwe diandikä jire jökrä munbtä, Juan namani niere.⁴ Ye abko, Juan nikani ñäke ño abko nämanena tikani Ngöbö Kukweibtä tärä Isaíabtä abko krörö:

Ni iti näin ñäke jume ja dibti kä kaibete, käkwe niedi krörö:
Ji ükateta kuin biare jrei känenkri, ye kwrere ja töi mike kuin
biare ni Dänkien käne munkwe.

Ji ükateta niken metre ta, ye kwrere ja töi ükete metre ni Dänkien käne munkwe,⁵ ño kä ngitio ngürebta möta, te dobo keka kabre ükate ruäre ngitio mintrinibe amne raba kiare, ji rabadre metre jreikrä abkokäre.

Ye kwrere arato, ngitio krikri btä ngitio kiakia tikakata, bti ükateta kiare jökrä, ji rabadre metre dänkien jreikrä abkokäre.

Mdakäre abko, ji tolentolen tikakata niken metre tata amne ji turureturure ükateta niken kiare, ye kwrere munkwe ja töi ükate kuin biare ni Dänkien käne.

⁶ Ne abko ni Diantarikä juandi Ngöbökwe, ye ni nünanka kä jökräbti käkwe tuadi, niarakwe niedi,

Isaías 40.3-5

abko Ngöbökwe tikamna kore Isaíaye.

⁷ Ye erere Juan nämame blite angwane, ni namani kite kwati ja mike ngökadre ñöte Juanye abko ie Juan namani ñäke krörö:

Mun abko tbi krübäte kwrere. ¿Ngöbö kebera mun mike ja ngie nuen kri krübäte, yebtä nirekwe mun mikani mokre amarebti mun kite nüke siba nete ye?⁸ Munkwe ja töi kwitadre era metre Ngöbö kukwäre bkänä tödekakäre bti abko erere munkwe nüna ni mda mda okwäbti. Erere arato, munkwe ñan nie au jabtä: Nun abko Abraham mräkä, aisetet Ngöbökwe ñan nun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan nie au jabtä, ñobtä ñan angwane jä tuen temen sete, se abko ngwarbe akwa Ngöbö raba kwite Abraham mräkäre abko ti tö nibi niei metre kore munye.⁹ Mdakäre abko, kri mden mden ñan ngwä nebe kuin, ye abko kräke ü mikanina biare tikakakrä ngätrite ta. Abti tikakata jökrä angwane, kitata ñukwäte, ye kwrere jire Ngöbökwe mun mikadi ja ngie nuen, munkwe ñan ja töi kwitadre Ngöbö kukwäre angwane.

¹⁰ Abtä ni nämame yete käkwe niebare Juanye:

Ni nun kwrere abko käkwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bä rabadre nunbtä, niere nunye niebare kwetre Juanye.

¹¹ Juankwe niebare mda ietre:

Mun mdenkwe dänta ötabu, ye abko ni dän ñakare, ie munkwe dän jakwe bian ötati. Erere arato, mun mden mrö bkäne, mrö ye abko munkwe ni mrö nikaka buka te siba, ye ngwane mutna Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtä, niebare kwe ietre.

¹² Ne ngwane nitre israelita jändrän ütiä käräkä gobran romanobokrä, ye nükanintre siba ja ngökakäre ñöte arato, kákwe niebare Juanye:

¿Nun abko kákwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bä rabadre nunbtä? niebare kwetre Juanye.

¹³ Juankwe niebare mda ietre:

Gobranta ngwian kärämna nuäi nuäi ni mda mdaye, ye erere munkwe kärä. Akwa munkwe ñan ngwian dianka bäri bti ni mda mdakän, ye ngwane mutna Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtä, niebare kore kwe ietre.

¹⁴ Erere arato, nitre rükä nükani ruäre, kákwe niebare Juanye:

¿Nun abko kákwe kukwe kuin nuendre ño, köböire nunta Ngöbö mike ütiäte jae bä rabadre nunbtä? niebare kwetre ie.

Juankwe niebare mda ietre:

Ni mda mda rätäkäta munkwe amne mutna ngwian btä jändrän kwe kwe denkä kän, ye kwrere munkwe ñan nuen jire chi mda. Erere arato, munkwe ñan ni mda mda kita ngise ngwarbe amne sribi ütiä bianta nuäi nuäi munye, yebe ben munkwe nüna jäme. Ye ngwane mutna Ngöbö mike ütiäte rükadi gare munbtä. Abko kore se, niebare kwe ietre.

¹⁵ Kä ye ngwane abko, ni jökrä nämane Ni Dianinkä Ngöböökwe ngibiare ngäbti kisere, aisetet nane Juan abko Ni Dianinkä Ngöböökwe ara nükani, nitre israelita jökrä namani nütüre, btä nämane töbik kri. ¹⁶ Ye mden kisete Juankwe niebare ietre:

Tita mun ngökö ñö aibe te bkänä, akwa ni jatadi iti ti jiebti abko bäri di kri ti ngwä. Niara abko Ni Dianinkä Ngöböökwe, aisetet sandalia ngotobtä yebtä nin ja nüke töre jire chi tie kö tikarete ie.^a Ni ye abko kákwe Ngöbö Üai Deme mikadi nüne munbtä amne Ngöbö Üai Deme rabai ñukwä jutra kwrere munbtä, mun mikakäre deme Ngöböökra. ¹⁷ Ne abko, niarakwe dre nuendi abko ti bike niere munye abko krörö: Niara tä jändrän ngwena kisete trigo juankakrä. Trigo juandikä kwe angwane, trigo kuinkuin erere ükadikrö jenena kwe amne trigo kwata abko ükadikrö jenena kwe. Yebti ñukwä nötöte ñakare abko te trigo kwata ye kukwadi kwe. Tita mun bä mike trigo kwrere amne trigo kwata kwrere. Abko kore se, niebare Juankwe nitre israelitaye.

^a **3.16 sandalia tikete.** Jesu näire ni klabore kökani ni mdakwe abko bäri ene ni mda mdakrä. Niaratre aibe nämane sandalia ni mdakwe tikete, aisetet Juan nämane ja bä mike bäri ene ni klabore ngwä.

18 Ye kwrere Juan namani blite ni kwati ben töi diankäre, kä namani kukwe kuin Ngöökwe mike gare ietre kore.

19 Akwa kä ye ngwane abko, jrei Herodes käkwe etba kwe kädian nämame Felipe abko merie kädian nämame Herodías diani etba kän. Erere arato, nämame kukwe kämekäme nuene bätäkä ngwarbe Ngöbö rüere. Abtä Juankwe ñäkäbare Herodeye **20** abko dokwäre Juan kitani ngite kä teri kwe ne ngwane, ja mikani ngite bäri kri mda kwe Ngöbö rüere.

Juankwe Jesu ngökani ñöte
(Mateo 3.13-17; Marcos 1.9-11)

21 Akwa Juan kita ngäimi ngite kä teri, känenkri nämame ni ngökö ñöte angwane, Jesu ngökani ñöte kwe arato. Jesu jämi nikenta jate angwane, nämame blite Ngööbë, btäräbe jukwe tika kwrere kä ngitiani kä käinbti, **22** amne Ngöbö Üai Deme, jatani tuen ütü bää kwrere timonkwäre, nikani mate Jesubti. Ne btäräbe ni kukwe jarabare krörö kä käinbti: Ma abko ti Ngobo tikwe. Ma tare kri tikwe. Ma käi nuäre kri tibta, niebare kore kä käinbti timonkwäre Jesuye.

Jesu mräkä känekäne
(Mateo 1.1-17)

23 Kä kwä gre bti kwä jätära Jesuye kwrere angwane, jatani sribi Ngöbö Kukweibtä kömiketbe kena. Jesu abko José ngobo nütü nämame ni jökräkwe amne José abko Elí ngobo.

24 Elí abko Matat ngobo,
 Matat abko Leví ngobo,
 Leví abko Melqui ngobo,
 Melqui abko Jana ngobo,
 Jana abko José mdara jire ngobo,

25 José abko Matatías ngobo,
 Matatías abko Amós ngobo,
 Amós abko Nahum ngobo,
 Nahum abko Esli ngobo,
 Esli abko Nagai ngobo,

26 Nagai abko Maat ngobo,
 Maat abko Matatías mdara jire ngobo,
 Matatías abko Semei ngobo,
 Semei abko José mdara jire ngobo,
 José abko Judá ngobo,

27 Judá abko Joana ngobo,
 Joana abko Resa ngobo,
 Resa abko Zorobabel ngobo,
 Zorobabel abko Salatiel ngobo,

- Salatiel abko Neri ngobo,
28 Neri abko Melqui mdara jire ngobo,
 Melqui abko Adi ngobo,
 Adi abko Cosam ngobo,
 Cosam abko Elmodam ngobo,
 Elmodam abko Er ngobo,
29 Er abko Josué ngobo,
 Josué abko Eliezer ngobo,
 Eliezer abko Jorim ngobo,
 Jorim abko Matat mdara jire ngobo,
30 Matat abko Leví mdara jire ngobo,
 Leví abko Simeón ngobo,
 Simeón abko Judá mdara jire ngobo,
 Judá abko José mdara jire ngobo,
 José abko Jonán ngobo,
 Jonán abko Eliaquim ngobo,
31 Eliaquim abko Melea ngobo,
 Melea abko Mainán ngobo,
 Mainán abko Matata ngobo,
 Matata abko Natán ngobo,
32 Natán abko David ngobo,
 David abko Isaí ngobo,
 Isaí abko Obed ngobo,
 Obed abko Booz ngobo,
 Booz abko Salmón ngobo,
 Salmón abko Naasón ngobo,
33 Naasón abko Aminadab ngobo,
 Aminadab abko Aram ngobo,
 Aram abko Esrom ngobo,
 Esrom abko Fares ngobo,
 Fares abko Judá mdara jire ngobo,
34 Judá abko Jacob ngobo,
 Jacob abko Isaac ngobo,
 Isaac abko Abraham ngobo,
 Abraham abko Taré ngobo,
 Taré abko Nacor ngobo,
35 Nacor abko Serug ngobo,
 Serug abko Ragau ngobo,
 Ragau abko Peleg ngobo,
 Peleg abko Heber ngobo,
 Heber abko Sala ngobo,
36 Sala abko Cainán ngobo,

Cainán abko Arfaxad ngobo,
 Arfaxad abko Sem ngobo,
 Sem abko Noé ngobo,
 Noé abko Lamec ngobo,
³⁷ Lamec abko Matusalén ngobo,
 Matusalén abko Enoc ngobo,
 Enoc abko Jared ngobo,
 Jared abko Mahalaleel ngobo,
 Mahalaleel abko Cainán mdara jire ngobo,
³⁸ Cainán abko Enós ngobo,
 Enós abko Set ngobo,
 Set abko Adán ngobo,
 Adán abko Ngöbökwe dätebare.

Diablukwe Jesu nuaninte ja käne
(Mateo 4.1-11; Marcos 1.12-13)

4 ¹Jesu nämane Ñö Jordánbtä, känti Juankwe ngökani ñöte angwane,
 Ngöbö Üai Deme nämanena täte btä, kä nikani Jesu ngwena kä
 kaibete mda. ²Ne känti Jesukwe nünantbebare köbö gre ketebu angwane,
 diablu namani nüke Jesu nuente ja käne. Köbö gre ketebu Jesukwe
 mröbare ñakare jire chi, akwa kä ye namani bare angwane, btäräbe mrö
 namani dikaro ie. ³Ne aisete diablu jataninta, käkwe niebare ie:

Ma abko Ngöbö Odei era metre ne ngwane, jä se kwite mröre jae,
 niebare kwe ie.

⁴Akwa Jesu käkwe niebare mda diabluye:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ñan mrö aibebti ni rabadre nüne, akwa kukwe kwatirekwatire
 niebare Ngöbökwe, yebti ni rabare nüne,

Deuteronomio 8.3

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä, niebare Jesukwe ie.

⁵Nehti ngitio bäri mente käin, yebti diablu nikani Jesu ngwena mda.
 Ye känti, jötrö ngwarbe kä jökrä amne juta kä jökräbti temen mikani
 tuadre kwe Jesuye, ⁶⁻⁷bti niebare kwe ie:

Jändrän ne biani jökrä tie amne ti tö rabai bien nireye, erere tikwe
 biandre jökrä aisete, makwe ja mikadi ngukudokwäbti temen ti
 ngwärekri, käkwe ti mikadi ütiäte jae angwane, kä jökrä tä ti kisete btä
 jändrän jökrä ütiäte krikri tä kä nebtä, se tikwe biandi jire jökrä mae,
 niebare diablukwe Jesuye.

⁸Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ni Dänkien Ngöbö aibe mikadre ütiäte jae. Niara aibe kräke sribidre,
 Deuteronomio 6.13

abko nieta kore, aisetetikwe ñan ma kukwei mikai täte, niebare Jesukwe diabluye.

⁹⁻¹¹ Nebti diablu nikani Jesu ngwena juta Jerusalénte mda, känti nikani Jesu ngwena mobe ju blitakrä Ngöböbe bti käin, bti niebare kwe ie:

Ma abko Ngöbö Odei era metre bkänä ne ngwane, ja täkete timon nete, ñobtä ñan angwane Ngöbö Kukwei tä tikani krörö mabtä:

Ngöböökwe angeletre juandi ma ngibiarebti abko käkwe ma kadi
ngäbti kisete, ma ngoto ñan matadre jäte temen, abkokäre
angeletrekwe ma ketadite käintabe kisete,

Salmos 91.11-12

abko tä tikani Ngöbö Kukweibtä mabtä, aisetetikwe ja täkete timon, ma Ngöbö Odei ara mikakäre gare ni jökräye, niebare diablukwe ie.

¹² Abtä Jesukwe niebare mda diabluye:

Ñakare. Ngöbö Kukwei tä tikani abko käta niere krörö arato:

Ni Dänsien Ngöbö käkwe ja kukwei mikadre täte ya, ñakare ya
amne, niara di tärä ja kukwei ngwiandre bare ya, ñakare ya abko
makwe ñan nuate ja käne ja gakäre ben,

Deuteronomio 6.16

abko tä tikani kore, aisetetikwe ñan ma kukwei mikai täte. Abko kore se,
niebare Jesukwe diabluye.

¹³ Nebti diablukwe Jesu nuaninte ünän jökrä ja käne, bti nikani
mentokwäre, köbö bäri kuin Jesu nuatekäreta, ye ngibiare jae mda.

Jesu nikani Ngöbö kukwei kuin dirire kena

(Mateo 4.12-17; Marcos 1.14-15)

¹⁴ Nebti Jesu nikaninta Galileate angwane, Ngöbö Üai Deme di namani
kri btä, aisetetikwe namani dre dre nuene, abkobtä ni jökrä namani kädriere
juta ketareketare temen. ¹⁵ Erere arato, sinagoga juta ketareketare te,
käntikänti Jesu namani niken dirire. Kukwe diri nämane kwe, yebtä ni
jökrä namani niara käkitekä.

Jesu mikani ütiäte ñakare ja käite Nazarete

(Mateo 13.53-58; Marcos 6.1-6)

¹⁶ Jesu nämane Galilea, nikaninta juta Nazarete niara rirabare ye känti.
Namaninta yete angwane, köbö jadükakrä näire niara nämane niken
sinagogate, känti nämane niken käre. Ye erere, bati köbö jadükakräte
nikaninta, känti namani nünaninkä ñäkäkäre Ngöbö Kukweibtä. ¹⁷ Ne
btäräbe, ni Ngöbö kukwei niekä kädian nämane Isaías käkwe tärä tikani
abko ngökanji Jesuye. Jesu nikani täräkwata ne metete angwane, batibe
tärä krörö kwani ie, bti nikani ñäke btä:

¹⁸ Dänsien Ngöböökwe ti dianinkä ja kukwei kuin mikakäre gare ni
bobre bobreye, aisetetikwe ja Üai mikani tibtä kwe sribi nuenkäre.

Ngöböta biare ni ngite ngite tikatekäre abko ti juani niere kwe ietre.
Ni ie kä tuen ñakare abko ie kä rabadre tuenta abko ti juani niere
kwe ie.

Erere arato, nire nire tä ja tare nike ni mda mda ngoto täni kwrere
abko ti juani tikete kwe kä rabadre nuäre btä abkokäre.

19 Mdakäre abko, Dänkien Ngöböta ja moto mike kuin ni kräke abko ti
juani niere kwe,

Isaías 61.1-2

abko tärä yebtä Jesukwe ñäkäbare.

20 Bti tärä, btä Jesukwe ñäkäbare, ye mrianinkäta kwe, ngökaninta kwe
sinagoga ngibiaka yeye, bti namaninta täkänintbe dirikäre se kwrere.
Angwane Jesukwe ño niedi mda abko ni jökrä namani ngibiare, aisetet
okwä namani kwekbe jökrä Jesubtä Jesu kukwei ngibiare se kwrere.

21 Ne btäräbe Jesukwe niebare mda:

Kukwe btä tikwe ñäri gwä, ye abko mtare mentokväre nibira bare
jökrä, niebare Jesukwe.

22 Jesu namani kukwe kuinkuin niere dikaro, yebtä ni jökrä ñan töi
namani krütare, aisetet namanintre Jesu kädriere kuin jökrä. Akwa yebti,
namanintre niere krörö jae kwärikwäri Jesubtä:

¿Ni noko ñan José ngobo ya amarebti nibi dirire kore jabtä noko?
namanintre niere Jesu rüere. **23** Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni kräkä bianka, btä nita töbiken blo, ie nita niere krörö: ¡A! Ma kräkä
bianka kri era metre ne ngwane, makwe ja mikä kuinta au angwane,
nunkwe ma mikai era jae abko nieta. Ne kwrere munta töbiken tibtä, ye
gare kuin jabtä tie. Ye kwrere, Ngöbökwé ma juani ni die mikakäre mata
niere jabtä, aisetet ye bä mike tuadre abko munta nütüre tibtä. Mdakäre
abko, sribi kri nuuenta Ngöbö diebti, erere namani bare mae Capernaúm
kädrieta nun okwäbti, ye kwrere nuene ja käite nete nun kräke tuadre
nunye, ne munkwe niedi tie, ye gare kuin tie arato. **24** Mden kisete ti bike
kukwe era erere niere munye: Ni Ngöbö kukwei niekä, ye abko ja käite
mikata ütiäte ñakare jae mräkäkwe abko krörö: **25** Bati ni Ngöbö kukwei
niekä kira kädian nämane Elías^b nämane nüne abko näire Ngöbökwé kä
mikani bari moren kä komä bti ötare amne nin ñü ñakäni jire chi temen,
aisete mrö nikani kri kä jökräbti temen Israel känti. **26** Kä ye ngwane
abko, meri kän brare krütani krütani nämanena kabre nitre israelita
ngätäite, akwa nin Ngöbökwé Elías juani nüne meritre israelita ye känti,
ñobtä ñan angwane nitre israelita ñan nämane Elías mike ütiäte jae.
Akwa meri nämane iti kän brare krütani arato, akwa ñakare israelitare
nämane nüne mobe Israel bäre juta Sareptate juta kri Sidón bäre abko
känti Ngöbökwé Elías juani nüne.

b 4.24-26 *Elías*. Ma raba ñäke kukwe nebtä tärä 1 Reyes 17.7-24 ye känti.

²⁷Ye kwrere arato, ni Ngöbö kukwei niekä nämane nüne kira kädian nämane Eliseo abko näire ni ngütüete ngrabare lebra kisete nämanena kwati nitre israelita ngätäite abko nin mikaninta kuinta jire iti Ngöböökwe, ñobtä ñan angwane nitre israelita ñan nämane Eliseo mike ütiäte jae. Akwa ni menteni ñakare israelitare nünanka mobe kä Siria känti ngütüete jökrä ngrabare arato abko kädian nämane Naamán aibe mikaninta kuinta Ngöböökwe.^c Mräkä israelitakwe mikani ñakare era jae, aisetet Ngöböökwe die mikani ñakare. Ye kwrere tä nakenkä tibta nete. Abko kore se, niebare Jesukwe.

²⁸Nebtä ni Jesu kukwei nuaka nuaka sinagogate namanintre moto romon krübäte jökrä kräke, ²⁹aisete ni jökrä namani ja rüere Jesube, kä nikani kitekä romone ja käne juta bäre mento nebe kä oko romonbtä ngitiobi. Ne känti abko Nazaret nämane. Känti tö namanintre Jesu kitai jräte. ³⁰Akwa Jesu abko nikaninta jáme ni kwati ye ngätäite ta mentokwäre.

Jesukwe üai käme juanintari mento

(Marcos 1.21-28)

³¹Nebti Jesu nikaninta mda motokwäre juta Capernaúmte Galilea. Abti köbö jadükakrä näire nämane niken sinagogate, känti namani dirire ni nämane ja üikekrö yeye ³²amne, niaratre jökrä ñan töi namani krütare kukwe diribare kwe yebtä, ñobtä ñan angwane ni töbtä di kri käkwe diri ja di ngöi, kwrere jire Jesukwe diribare ietre. ³³Jesu nämane dirire angwane, ni nämane iti sinagoga yete, btä üai käme nämane nüne. Te batibe ni ye käkwe ngratebare kri ja dibti Jesuye:

³⁴¡Jesu Nazarebo, nun tuemetre kaibe nete! ¿Ye ñobtä abko, ma kite ja mike kukwe nunkwete yere? ¿Ma kite nun gaenkä ya ño yere? Jesu, ma gare kuin tie. Ma abko Ni Deme Ngöböökwe gare tie, niebare üai kämenkwe Jesuye.

³⁵Abtä Jesukwe niebare mda üai kämeye:

¡Üai käme, kada mkä kete makwe! Ni ye tuemetre gwängwarbe. Nän mento btä, niebare kwe.

Ye btäräbe, ni jökrä ngwärekri, üai käme ni yebtä käkwe nitani temen, bti nikani mento, akwa ñan ni ye mikani bren kwe.

³⁶Nebtä ni jökrä töi ñan namani krütare Jesubtä, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni neta kukwe ño ño dirire amarebti niara di tärä üai käme juentari jötrö au, tä ñäke kватibe üai käme juantarikrä mento amne, üai käme tärä niken mento ie sere? namanintre niere kore Jesubtä.

³⁷Yebtä abko, Jesu kädrie namani kä jökräte juta Capernaúm käntita temen.

c 4.27 Eliseo. Ma raba ñäke kukwe nebtä tärä 2 Reyes 5.1-14 ye känti.

Jesukwe Simón köbrän merire mikaninta kuinta
(Mateo 8.14-15; Marcos 1.29-31)

³⁸ Jesukwe diribare ünän sinagoga yete, bti nikani nebe Simón känti mda angwane, Simón köbrän merire abko nämame bren jume drangwan kisete. Angwane Jesukwe mikadreta kuinta abko mräkä namani ribere ie. ³⁹ Ye erere Jesu nikani, namani jänbtä Simón köbrän merire ye ken, käkwe drangwan juanintari Simón köbränbtä. Ye btäräbe, drangwan nikaninbe batibe btä, namaninta kuin batibe, namanintabe kuinta amne nükani dikekäta krö, nikani mrö känene niaratre bukakrä.

Jesukwe ni bren bren mikaninta kuinta
(Mateo 8.16-17; Marcos 1.32-34)

⁴⁰ Nebti ñänä jatanina niken timon dere^d angwane, ni kwati nämame ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete abko mräkä namani niken ngwena Jesuye. Ye abko, Jesu namani kise mike bti angwane, namani nebata kuinta jökrä. ⁴¹ Erere arato, ni kwati btä üai käme nämame nüne abko kisete bren jänükani siba Jesuye. Ni ye abko, btä üai käme nämame niken mento, kä namani ñäke krikri be krörö Jesuye:

¡Jesu, ma Ngöbö Odei, ye gare kuin tie! üai käme namani niere kore Jesuye.

Abtä Jesukwe kada ketamna üai kämeye. Nin Jesu namani üai käme tuemetre ñäke jire chi mda, ñobtä ñan angwane Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe abko namanina gare kuin üai kämeye, aisetet ñan niedre kwe gadre ni jökraye, abkokäre Jesukwe kada ketani.

Jesu nikaninta Ngöbö Kukwei dirire
(Marcos 1.35-39)

⁴² Jändrinane dekä, Jesu nikani kä kaibete juta bäre mento rabakäre kaibe akwa, ni kwati namani känentari kisere kwäräkwärä, te nikani nebe Jesu jiebti. Namanintre Jesu känti angwane, Jesu ñan rikadre, ie tö namani, kä namani Jesu ketete kisere. ⁴³ Akwa Jesukwe niebare ietre:

Ngöbö kite gobrane ni ngätäite, ye tikwe mikadre gare juta ketareketare te, abkokäre Ngöbökwe ti juani, aisetet ti ñan rabadre kwekbe kä ketetibe känti. Abko kore se, niebare kwe.

⁴⁴ Ye erere bkänä, Jesu namani niken kukwe ye mike gare nitre israelitaye sinagogate kwäräkwärä kä Judeate.^e

d 4.40 ñänä jatanina niken timon dere, yebti nitre israelita nikani mräkä bren bren ngwena nebe Jesuye, ñobtä ñan angwane ñänä nikani timon dere angwane, köbö jadükakrä nikani ta abko nämame ngibiare aisetet. **e 4.44** kä Judeate. Manuscrito bäri kuinkuin, yebtä Judea tä tikani. Manuscrito ñakare bäri kuin, btä Galilea tä tikani.

Jesukwe ni käräbare nimä ja töitike jabe
(Mateo 4.18-22; Marcos 1.16-20)

5 ¹ Abti bati, kä jatani ngwen dekä angwane, Jesu nämane Ñö Okwä Kri Genesaret (arabe kädianta Ñö Okwä Kri Galilea) ye köräbti angwane, ni kwati tö namani Ngöbö Kukwei nuai, kä namani Jesu kete dime ja ngätäite namani ruen Jesuye. ² Ne btäräbe ni gwa gaka nämane ruäre krade bätete, käkwe ru jakwe mikaninte krobu ñö köräbti, btä Jesu okwä namani. ³ Jesu nikani, nakwani ru krati te. Ru te Jesu nakwani, ye abko ru Simónkwe. Jesu namanina rute, ru ngwiamna bäri ñöte kwe Simónye, bti namani täkänintbe Ngöbö Kukwei dirire ni kwatiye.

⁴ Jesukwe diribare ünän angwane, niebare kwe mda Simónye:

Ñö okwä bäri mente nguse, ye känti ru ngwena, bti munkwe krade kita ñöte gwa gakrä, niebare Jesukwe Simónye.

⁵ Abtä Simónkwe niebare Jesuye:

Dirikä, deo abko kä kuin gwa gakrä. Nunkwe sribinirira kri dibire ta. Nin nun käbä nibi jire chi, akwa mata ti juen gwa gaenta, aisetet i bike niken, niebare kwe ie.

⁶ Ye kwrere bkänä, Simón nikani sribi mukobe, namanintre ñö okwä nguse känti, käkwe krade kitani ñöte angwane, batibe gwa neketaninte kabrekabre krade ietre se kwrere. Krade namani nötöte bee kisete gwa täni. ⁷ Amne sribi muko kwekwe nämane ru mdate abko namanintre kärere, kä namani kise minienkä ietre abko rikadre die mike gwa ükekrö abkokäre. Erere sribikä nämane ru mdate, ye nikani gwa ükekrö siba amne gwa ükaninkrö ru krobu bti tabe kwetre. Gwa namani ñakare rute ya, aisetet bäsí ru namani niken neen jökrä ñöte nguse gwa däbä täni Simón okwäbti. ⁸ Yebtä ja namani ruen käme btä ngite Jesu ngwärekri Simón Pedroye, aisetet nikaninbe ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärekri, käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma deme ti ngwä. Ti abko moto kämekäme dikaro, aisetet nänen mento tibtä, niebare Simónkwe Jesuye.

⁹⁻¹⁰ Simónkwe ñäkäbare kore Jesuye, ñobtä ñan angwane Simón btä Zebedeo ngäbriänkätre kädian nämane Santiago btä Juan abko käkwe ñan gwa gabare jire erere gwa gani kwetre aisetet, Jesu diebtibe gwa gani kabre kore kwe nükani gare ietre aisetet, töi ñan namani krütare. Kwrere ni mda mda nämane näin siba Simónbe ñan töi namani krütare arato, gwa gani kabre kwetre yebtä. Simónkwe ñäkäbare kore Jesuye, abtä Jesukwe niebare mda ie:

Simón, ma abko gwa gaka, akwa mtare mentokväre ma jatadi ni gaen Ngöbökrä, aisetet ma ñan rekwtaka tibtä, niebare kwe ie.

¹¹ Yebti Simón, Santiago btä Juan nikani ru ngwenante nebe ñö köräbti jate, käkwe jäandrän jökrä kwe mikaninte, bti nikanintre Jesube.

Ni iti kwata bren lebra kisete abko Jesukwe mikani kuinta
(Mateo 8.1-4; Marcos 1.40-45)

¹² Bati Jesu nämane jutate angwane, ni iti bren lebra kisete, abtä ngütüete ngrabare nükani abko ie Jesu jatabare angwane, nikani ngitiekä ngwäre timonkwäre Jesu mikakäre ütiäte, käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, ma tö ti mikaita kuinta ne ngwane, makwe ti mikata kuinta, ie ti tö nibi, niebare kwe ie.

¹³ Angwane Jesukwe kise mikani btä, käkwe niebare mda ie:

Ma rabata kuinta, ie ti tö nibi, aisetet gwängwarbe ma bike nebata kuinta, niebare Jesukwe ie.

Ye btäräbe ni kwata ngütüete ngrabare ye kwata namaninta kuinta jökrä ngrabare. ¹⁴ Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

Tikwe ma mirita kuinta, ye makwe ñan nie jire chi ni mda mdaye, akwa ma rika ja kwata kuinta mike tuare ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäreye amne ni bren kore tä nebata kuinta abko käkwe jändrän mden mden biandre niebare Moisékwe, ye erere ma rika ngwena biandre Ngöböye ma rabadre dbe niara ngwärekri abkokäre. Yebtä abko ma nenante kuinta abko rabadre gare ni jökräye, abkokäre ma rika jändrän ye ngwena. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

¹⁵ Jesukwe ja dokwä täkäni kore ni mikaninta kuinta kwe yebe, akwa kukwe nakaninkä, yebtä abko bäri ni jökrä namani Jesu kädriere niken juta ngrabare temen, abkotari ni mda mda namani nüke ja ükekro kwati mda Jesu kukwe nuakäre, ruäre bren abko Jesukwe mikadreta kuinta abkokäre namanintre nüke. ¹⁶ Akwa Jesu abko nämane niken käre kä kaibete blitakäre Ngöböbe.

Ni ruen ñakare ngrabare abko Jesukwe mikaninta kuinta
(Mateo 9.1-8; Marcos 2.1-12)

¹⁷ Bati Jesu nämane dirire mda angwane, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikätre nünanka juta ketareketare te Galilea amne Judea ngrabare temen, ruäre abko nünanka juta Jerusalénte nükani, namani täkänintbe Jesu kukwei nuen. Ye ngwane Dänkien Ngöbö di kri nämane Jesubtä ni bren bren mikakäreta kuinta. ¹⁸ Jesu nämane dirire gwi angwane, ni ruen ñakare ngrabare abko kisete ñan dikaka kä, mikani jänkwatabti abko ni mda mda nükani ngwena ja ñäte, tö namanintre niken ngwena nebe gwi Jesu ngwärekri. ¹⁹ Akwa ni namani kwati dikaro aisetet, ñan namani tuen ngwiane gwä ietre. Abtä nikanintre jubti käin, käkwe ju mkä tikaninkä abko te ta ni bren ye gibianinkä köbtä käin timon kwetre, nükani ngitiekä temen Jesu ngwärekri ni kwati okwäbti se kwrere. ²⁰ Nitre nükani ni bren ngwena amne ni bren ye namani tödeke kwatibe Jesubti namani tuen ie, käkwe niebare ni bren yeeye:

Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä ti mräkä, niebare kwe ie.

²¹ Angwane Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre btä nitre bariseo namani töbike krörö Jesubtä: Ngöbö aibe tä ni ngite niara rüere denkä mento nibtä amarebti, jse ñobtä abko ni se tä ñäke kore Ngöbö rüere se! namanintre töbike kore Jesubtä. ²² Akwa niaratre namani töbike kore ye abko gani Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

¿Ñobtä munta töbike kore tibtä yere? ²³ ¿Dre abko bäri nuäre niedre? ¿Ma ngite Ngöbö rüere, ye tikwe dininkä mabtä abko bäri nuäre niedre ya? o ¿Näin krö, nän dikekä abko bäri nuäre niedre ya? ²⁴ Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ie Ngöbökwe ja di biani mun ngite Ngöbö rüere diankakäre mento munbtä kä nebtä, ye abko ti bike bää mike tuadre munye, niebare Jesukwe.

Bti niebare kwe ni ruen ñakare ngrabare yeye:

Näin krö. Jänkwata makwe ye den kisete amne nänta ja gwiriete, niebare kwe ie.

²⁵ Btäräbe, ni jökrä okwäbti, ni ruen ñakare ngrabare ye naninkrö krö, kákwe jänkwata bti nämane temen diani kisete, bti nikaninta ja gwiriete Ngöbö käikitarekä kwärä se kwrere. ²⁶ Yebtä ni nämane kwati ye ñan töi namani krütare amne namani Ngöbö käikitekä jökrä, kä namani niere krörö jae kwärikwäri:

¡Aiteeje, mtarebra ñan nikwe jändrän kuin turi ya! Jändrän ne kwrere ni ngämi tuen jire batí, erere nikwe tua mtare yera, ni jökrä namani niere kore jae kwärikwäri.

Jesukwe Leví käräbare ja töitiike jabe

(Mateo 9.9-13; Marcos 2.13-17)

²⁷ Nebti Jesu nämane jutate, nikaninta angwane, kä jändrän ütiä käräkrä gobran romanobokrä, ye känti ta nikani mda amne, ni kädian nämane Leví nämane täkänintbe jändrän ütiä kärere yete, känti Jesu nikani mate angwane, Jesu okwä namani kwekbe Levíbtä, kákwe niebare ie:

Brän tibe, niebare kwe Levíye.

²⁸ Angwane jötrö ngwarbe Levíkwe jändrän jökrä mikantente, nükani dikekä krö, bti nikani Jesu jiebti.

²⁹ Abti Leví tö namani Jesu mikai ütiäte, kákwe bieta köböi kitani ja juete mda Jesukrä. Ye ngwane ni jändrän ütiä käräkrä gobran romanobokrä namani kwati täkänintbe, btä ni mda mda nämane täkänintbe mröre siba mesabtä Jesube. ³⁰ Yebtä abko, nitre bariseo btä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre reketaka jakri bariseobe abko namanintre ñäke nitre ja töitikaka Jesube rüere, kákwe niebare ietre:

Nitre jändrän ütiä käräkrä gobran romanobokrä abko käme amne ni mda mda kukwe nuenkä kämekäme amarebti munta mröre siä kватibe te amne munta dö ñaen bentre sere, niebare kwetre.

³¹ Nitre bariseo käkwe ñäkäbare kore, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe ja bā mikani ni kräkä bianka kwrere amne nitre jäandrän ütiä käräkä amne nitre kukwe nuenkä kämekäme, ben nämane mröre ye bā mikani ni bren kwrere kwe, käkwe niebare krörö mda ietre:

Ni kuin, bren ñakare ye abko ñan tä ni kräkä bianka ribere jadtä, akwa ni bren bren abtä tä ni kräkä bianka ribere jadtä abko ti tö nibi niei munye. ³² Ni ie ja ruen kuin deme au Ngöbö ngwärekri mun kwrere, ye abko ñan ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, akwa ni kukwe kämekäme nuenkä Ngöbö rütere ye mden abko ti jatani kärere Ngöbö kukwäre, niaratre käkwe ja ngite niedre Ngöböye, bti kukwe kämekäme kitadre temen kwetre amne tödekadre Ngöböbtí kwetre, abkokäre ti jatani. Abko kore se, niebare kwe nitre bariseoye.

Ñobtä nitre ja töitikaka Jesube ñan nämane ja báine

(Mateo 9.14-17; Marcos 2.18-22)

³³ Abti nitre bariseo käkwe niebare krörö Jesuye:

Nitre nänkä Juan Bautistabe btä nitre nänkä nun bariseobe abko käre tā ja báine Ngöbökrä, käre tä blite Ngöböbe. ¿Se ñobtä abko, nitre ja töitikaka mabe abko käre mröre, käre dō ñaen akwa, ja báine ñakare Ngöbökrä sere? niebare kwetre ie.

³⁴ Abtä Jesukwe kukwe bā mikani ietre, käkwe ja bā mikani ni ja mikaka gure kwrere amne, nitre ja töitikaka ben abko bā mikani kwe ni ja mikaka gure kukwe muko kwrere, käkwe niebare nitre bariseoye:

Ni iti tä nikén ja mike gure angwane, tä kukwe muko kwekwe nübaire kä ngwiankäre nuäre gwaire jadtä, ye ngwane ¿ni ja mikaka gure ye tädre siba bentre angwane, kukwe muko ye raba moto ulire ja báine ya? Ñakare. ³⁵ Akwa ni ja mikaka gure ye järíkadre kukwe muko okwäbti, ye ngwane rabadre ja báine abko kore rakadikä nitre ja töitikaka tibe yebtä, niebare Jesukwe ietre.

³⁶ Kukwe ngwianintari ja bainbtä, abtä Jesukwe kukwe bā mikani krörö dän btinbtä amne uba döi btinbtä, käkwe niebare:

Ni ñakare jire iti käta dän btin tikekä, bti tä dän ngututu gudike, ñobtä ñan angwane nikwe dän btin kukwän tikadrekä, ye ngwane dän btin juandre ngwarbe. Erere arato, dän ngututu gudikadre kukwän btin bti, ye ñan rabadre kuin. ³⁷ Erere arato, chibo kwata dikani kira uba döi ngwäre, te ni ñan raba uba döi mräre keke mikadre kwaka, ñobtä ñan angwane uba döi bänän jatadre dime amne rikadre nokrekä, ye käkwe chibo kwata ngututu trekadre amne rikadre ngwarbe uba döi kwaka ben ngöi jökrä arato. ³⁸ Mden kisete, uba döi mräre mikadre kwaka abko kekadre chibo kwata btinte, uba döi amne chibo kwata ñan rikadre ngwarbe. ³⁹ Mdakäre abko, nita uba döi sribbare kira ñaen, yebti ni ñan töta nebe uba döi mrä ñaen mda, ñobtä ñan angwane ni uba döi kira

ñaka, ye käta uba döi kira abko bäri bänante niere. Ye kwrere arato, mun ñan tö kukwe btin dirita tikwe kaen ngäbti, tuen tie. Mun ñan tö kukwe ngututu diribare kira tuaimetre, kukwe dirita tikwe kakrä ngäbti, aise te tita kukwe ne niere munye. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Jesu abko bäri ütiäte köbö jadükakrä yebti ta
(Mateo 12.1-8; Marcos 2.23-28)

6 ¹Abti bati Jesu nikani dikekä nura ngätäite köbö jadükakrä näire mda angwane, nitre ja tötitaka ben nämame näin siba, kä nikani trigo ngwä öö ji ngrabare kwetadre jae; nikani münente, münente, nikani kwete ji ngrabare. ²Yebtä abko, nitre bariseo nämame näin ruäre, kákwe niebare nitre ja tötitaka Jesubeye:

¿Ye ñobtá jäandrän ñan nuendre jire chi köbö jadükakrä näire nieta abko mun nibi nuene sere? niebare kwetre ietre.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Bati David btä rükä kwekwe, ie mrö namani krübäte angwane, kukwe nuenbare krörö kwetre: Ju nuäre ngwiandre känti ban deme nämame mikani Ngöbö ngwärekri, ye känti David nikani gwä, ban diani kwe, bti kwetani kwe rü muko kwekwe ben. Ban ye abko, David btä nitre nämame ben kákwe ñan kwetadre jire chi, ñobtá ñan angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diáre aibe kákwe kwetadre niebare Ngöböökwe, akwa niaratré kákwe kwetani, akwa namani ngite ñakare. Ngöbö Kukwei yebtä mun tärä ñäke ruen tie. ⁵ Ye kwrere abko, köbö jadükakrä näire yebti ta abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko bäri ütiäte, aise te nitre ja tötitaka tibe rabadre dre dre nuene köbö jadükakrä näire abko ti di tärä niere ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

Jesukwe ni mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire
(Mateo 12.9-14; Marcos 3.1-6)

⁶ Abti köbö jadükakrä mdara jire te, Jesu nikani sinagogate, känti namani dirire angwane, ni iti küde ruenkri ara jire ngrötani ie nämame yete. ⁷ Ye ngwane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikättré btä nitre bariseo nämame yete arato. Jesukwe ni ye mikadreta kuinta köbö jadükakräte ne ngwane, Jesukwe ja mikani ngite Ngöbö rüere niedre kwetre Jesu rüere ni mda mdaye, abkokäre namanintre Jesu ngibiaretari kisere ni küde ngrötani yebtä. ⁸ Akwa Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikättré amne nitre bariseo nämame töbike ño Jesubtä, ye Jesukwe gani btättré, kákwe niebare krörö ni küde ngrötani yeye:

Jakwe ni jökrä ngwärekri nete, niebare kwe ie.

Erere ni ye nikani, namani nünaninkä ni jökrä ngwärekri se kwrere angwane, ⁹ Jesukwe niebare nitre bariseoye amne Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätreye:

¿Köbö jadiükakrä, yebtä Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye käta dre niere? ¿Jändrän kuin nuendre ni mdakrä ya? ¿Kukwe käme nuendre ni mdabtä ya? ¿Ni bren mikadreta kuinta ya? ¿Ni bren tuametre krüte ja okwähti ya? Dre nuendre metrere niere tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

¹⁰Bti Jesukwe mikani ñäräre jire jökrä ja bäre temen, bti niebare kwe ie: Küde ngököte, niebare Jesukwe ie.

Ye erere ni ye käkwe küde ngökaninte angwane, küde namaninta kuin batibe ie. ¹¹Yebtä Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre btä nitre bariseo käkwe kä mikaninkäbe romone, mätä namani kri Jesubtä, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Nikwe dre nuendi ni noko kitakrä ngite ruen? namanintre niere jae kwärikväri: kwärikväri Jesu rüere.

Jesukwe ni dianinkä ni jätäbti nibu ja kukwei ngwianka

(Mateo 10.1-4; Marcos 3.13-19)

¹²Abti bati Jesu nikani blite Ngöböbe ngitiobti käin. Ye känti kä nükani ngwen ie blitabtä Ngöböbe. ¹³Kä nükani ngwen dekä angwane, Jesukwe nitre nänkä ben ye käräbare ja känti, bti nitre ye ngätäite ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe ja kukwei ngwianka. ¹⁴Ni dianinkä Jesukwe abko nere:

Simón, (ne mden Jesukwe kädiani Pedro arato); btä niara etba kwe

Andrés; arato Jacobo, Juan, Felipe, Bartolomé;

¹⁵btä Mateo, Tomás, btä Alfeo ngobo Jacobo; arato Simón Zelote

¹⁶btä Jacobo etba kwe Judas btä Judas Iscariote. (Judas Iscariote ne mden käkwe Jesu kitani ngise müre ketadre.)

Jesukwe ni breñ breñ mikaninta kuinta

(Mateo 4.23-25)

¹⁷Nebti Jesu nämane ngitiobti ni dianinkä ni jätäbti nibu kwe ye ben, nikaninta motokväre, namaninta kiabti ngüsürü. Ye känti ni kwati nänkä ben, btä ni kwati nünanka kä ketareketare kä Judeate, juta Jerusalénte amne ni nünanka mren köräbare juta kädianta Tiro amne Sidón ye ken, käkwe ja ükaninkrö kwati Jesu ngibiare ngäbti, btä Jesu nükaninta. ¹⁸Ni nükani kwati ne abko jatani Jesu kukwei nuakäre. Ni breñ breñ abko Jesukwe mikadreta kuinta, abkokäre jatani. Ni ruäre abko nämane ja tare nike üai käme kisete abko namani nebeta kuinta Jesu diebti. ¹⁹Erere arato, Jesu die namani kri ni mikare kuinta, abkotari ni jökrä breñ breñ tö namani Jesu nuainbtä, erere namani nuenbtä angwane, namanintre kuinta Jesu diebti.

Jesukwe diribare ni kwatiye

(Mateo 5.1-12)

²⁰Jesukwe ni breñ breñ mikaninta kuinta, yebti nitre ja töitikaka ben amne ni mda mda nämane näin ben, ye mikani ñäräre jökrä kwe, bti niebare kwe ietre:

Mun bobre bobre, ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö tä gobrane munbti.

²¹ Mun ruäre tä mrö nike mtare, ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane mun ye abko ie Ngöbökwe mrö biandi ere.

Mun ruäre tä ja müaire kä nebtä kukwe bätäkä ngwarbe btä, ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, ñobtä ñan angwane mun ye abko käkwe kötadi bänante mrä.

²² Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo Kwrere ne mikabtä tätē, ni mda mdakwe bätä ngwiandi munbtä, ñan tö rabadi mun tuai ketetibe jabe, käkwe mun juanditari amne ñäkädi taretare kwe munye.

Ni moto kämekäme btä ñäkä raba kämekäme, ye kwrere jire ñäkä rabadi munbtä, mun ye abko Ngöbökwe die mikadi amne kä rabadi nuäre munbtä, aisetemun ñan raba ulire.

²³ Munkwe ja tare nika kore angwane, munkwe kä ngwian bări nuäre jabtä amne mun rika nakwenkä kwäräkwärä, ñobtä ñan angwane munkwe ja tare nikadi ye ütiäre abko Ngöbökwe jändräñ kuin biandi munye kä käinbti sete. Munkwe kä ngwiandre nuäre kore jabtä arato, ñobtä ñan angwane nitre mun mikaka ja tare nike, ye mräkä kirakira käkwe nitre Ngöbö kukwei niekä kira abko mikani ja tare nike kore arato, niebare Jesukwe.

²⁴ Bti ni ngwian bkäne krikri btä Jesukwe blitabare krörö:

Mun ngwian bkäne krikri tödeke ñakare Ngöböbti akwa, ngwian kabre munkwe aibebti monta tödeke, aisetemun kä nuäre kä nebtä aibe tä munkwe, ñobtä ñan angwane mrä abko jändräñ Ngöbökwe ñan rabadi jire chi munkrä.

²⁵ Ye abko, mun ngwian bkäne krikri käta mröre trinetrine mtare kä nebtä, aisetemun näne jáme, mun Ngöbö Kukwei töbikaire ñakare. Mun ye abko käkwe mrö nikadi tare jakän.

Erere arato, mun ngwian bkäne krikri käta kötö kuin bänante mtare, akwa mun Ngöbö kái ngwen nuäre ñakare jabtä.

Ye aisetemun ye abko moto rabadi ulire ulire ja müaire tare jakän.

²⁶ Mdakäre abko, kira nitre ni ngökaka jatani ja Ngöbö kukwei niekä niere, mika nämane ütiäre ütiäre ni jökräkwé, ye kwrere mun mikata ütiäre ütiäre jae mtare.

Akwa mtare monta Ngöbö mike ñakare ütiäre jae, aisetemun mrä angwane, Ngöbökwe ñan mun mikadi ütiäre jae.

Mun ye abko bobrera jakän. Abko kore se, niebare Jesukwe ni ngwian bkäne krikribtä.

Nikwe ni rüe taredre
(Mateo 5.38-48; 7.12)

²⁷ Jesukwe niebare:

Mun ti kukwei nuaka nete, ye ie ti bike niere krörö: Munkwe mun rüe tare. Nire nire mätä munbtä abko kräke munkwe jändrän kuin nuen.

²⁸Nire nire kákwe mun rätäkä taretare, ye kräke munkwe jändrän kuinkuin kärä Ngöböye. Nire nire kákwe mun mikadre ja tare niike krübäte, ye kräke munkwe blita Ngöböbe. ²⁹Erere arato, nane ni mdakwe ma meta ngwäre küde ruenkri yebtä ma mikakäre ngwarbe jae ne ngwane, makwe ja ngwäre kwäräkri mika demaindre ie ja mäkäkäreta ben. Akwa makwe ñan ja ngie mika. Erere arato, nirekwe dän bäri kuin makwe ja mriatekrä tä mabtä ye dianka makän angwane, dän raba ötadi mabtä, ye makwe bian ie arato. ³⁰Nirekwe jändrän munkwe kärä munye, ye erere munkwe bian ie. Erere arato, nirekwe jändrän jen munkwe dianka munkän, munkwe ñan ja ngie mika amne munkwe ñan käräta ie. Munkwe kukwe ne nuendre kore angwane, munkwe mun rüe taredre.

³¹Ni mda mdakwe jändrän kuin nuendre munkrä, ie mun töta nebe, ye kwrere munkwe jändrän kuin nuen ni mda mdakrä.

³²Mdakäre abko, ni moto kämekäme tä ni niara tarekätarekä tarere, ye kwrere munkwe ni mun tarekätarekä aibe taredre arato angwane, ¿Ngöbökwé ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bá jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya? ³³Erere arato, ni jändrän kuinkuin nuenkä aibe kräke ni moto kämekäme tä jändrän kuinkuin nuene, ye kwrere ni jändrän kuin nuenkä munkrä aibe kräke munkwe jändrän kuin nuendre angwane, ¿Ngöbökwé ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bá jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya? ³⁴Ne kwrere arato, ni moto kämekäme aibe tä ngwian bien ütiädre jae kwärikwäri, bti tädre tödeke ngwian jakwebti kwärikväri. Ye kwrere ni ie mun tö rabadre ja di käräi amne ngwian tädrera kwe mun die mikakrä aisetet aibe ie, munkwe ngwian biandre ütiädre angwane, ¿Ngöbökwé ütiä biandi munye, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ¿dre bá jene nuenta munkwe ni moto kämekäme ngwä? ¿Ye ñan kukwe nuenta ni moto kämekämenkwe arabe munta nuene siba ya?

³⁵Ne mden kisete, munkwe ñan mun mräkä aibe die mikadre, akwa munkwe mun rüe taredre amne munkwe jändrän kuin nuen mun rüe die mikakrä. Erere arato, munkwe ngwian bian ütiädre mun rüeye angwane, munkwe ñan biandre ütiä diankräta töre kwäräkrita jae. Munkwe nuendre kore ne ngwane, Ngöbökwé sribi mun rüekrä ye ütiä biandi kri munye kä käinbti. Erere arato, mun rabadi Ngöbö Kri Kä Käinbti ngobore, ñobtä ñan angwane ni diän diän kräke Ngöbö ütiäte ñakare amne ni moto kämekäme tä nüne Ngöbö rüere, akwa Ngöbö mandama kräke, aisetet ye kwrere mun rabadre arato. ³⁶Ni jökrä ruentari tare

Ngöbö mun Rünye, ye kwrere munkwe ni jökrä ngwian ruentari tare jae, niebare Jesukwe.

Ñan ñäkädre ni mda mda rüere
(Mateo 7:1-5)

37 Jesukwe niebare:

Ngöbökwe ñan kukwe ükadrete mun rüere, abkokäre munkwe ñan bika kri, kákwe ni mda mda bä mika käme ja käne. Erere arato, Ngöbökwe ñan mun mikadre ngite, kákwe mun mikadre ja tare nike kärekäre, abkokäre munkwe ñan bika kri, kákwe ni mda mda mika ngite ngwarbe. Ni mdakwe ja mika ngite mun rüere, ye munkwe dian jabti ta angwane, mun ngite Ngöbö ngwärekri, ye Ngöbökwe diandikä jire jökrä munbtä arato. **38** Ye kwrere arato, nireta jäandrän mdei nike, ie munkwe jäandrän bian ngwarbe angwane, Ngöbökwe jäandrän biandi munye. Ye abko, munkwe jäandrän ñäkädi kuin täte, ye kwrere Ngöbökwe jäandrän biandi kuin täte munye. Ye mden kisete, munkwe jäandrän biandre ngwarbe ño ni mda mdaye, ye kwrere Ngöbökwe jäandrän biandi munye arato, niebare Jesukwe.

39-40 Bti Jesukwe kukwe bä mikani krörö mda:

¿Ni ja tötitaka, ye bări töbtä kri ni dirikä ie yekrä ya? Ñakare, akwa ni ja tötitaka, ye kákwe ja töi tikadre ünän jökrä angwane, batibe rabadre töbtä dirikä ie ye kwrere, aisetemun ngämi ja töitike ünän, känenkri mun abko ni krörökrörö kwrere: ¿Ni ie kä tuen ñakare, ye raba ni mda niara kwrere jie ngwen kuin ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ni nibu ie kä tuen ñakare ja kwrere rikadre ja jie ngwena kwärikwäri ye kä oko romon mdente tuen ñakare ietre, aisetemun betadrekä jräte amne rikadre ngwarbe gware. Ne aisetemun ngämi ja töitike ünän, känenkri munkwe ñan bika kri, kä rika ni mda mda jie ngwena, niebare kwe.

41 Jesukwe kukwe mda bä mikani krörö, kákwe kukwe käme nikwe bä mikani kri oto bări kri kwrere amne, kukwe käme nuenta ni mdakwe abko bä mikani kä büre chi kwrere, kákwe niebare:

¿Kri oto bări kri tä ma okwáte, ye ño abko ma töbikare ñakare jae amarebti kä büre chi ma mräkä okwáte, abkobtä mata nebe ja ngwen ruen tare yere? **42** ¿Ye ñobtä kri oto bări kri tä ma okwáte abko mata dianka nütüre ñakare jae amarebti, kä büre chi ma mräkä okwáte abko, ie mata niere: Ti mräkä, kä büre ma okwáte ye, ti tuemetre denkä jae, mata niere ie? ¡Ye ñan ngwarbe, mata ja bä mike kuin ma mräkäbtä, käta kukwe nuene kore yera! Makwe kri oto kri ma okwáte, ye ara jire dianka käne jae, bti kä raba tuenta kuin mae angwane, batibe makwe kä büre chi ma mräkä okwáte ye dianka mda ie. Ye kwrere, munta kukwe nuene bări kämekäme abko okwábti, ni mdata ja mike ngite chi abko munkwe ñan bika bări kise ngwen btä. Munkwe ñan ñäkä jire chi ni yebtä, akwa

kukwe käme, yebtä mun raba moto ulire, bti kukwe ye tuemetre jire jökrä käne, abti mun raba mun mräkä die mike, niebare Jesukwe.

Jesukwe ni töi bä mikani kri ngwäbtä
(Mateo 7.17-20; 12.34-35)

43 Bti Jesukwe kukwe mda bä mikani abko krörö:

Kri ngwä kuin kwetadre ñan ngwäta nebe käme. Erere arato, kri ngwä käme kwetata ñakare, ye ñan ngwäta nebe kuin. **44** Ye mden kisete, ngwäta kuin ya, käme ya, yebtä kri kuin ya, käme ya tä näke gare nie. Ne aisetet, ¿kri tukwätä tukwätä btä nita higo ngwä kuin kwetadre ötö ya? Ñakare. Erere arato, ¿kri mda mda tukwätä tukwätä btä nita uba ngwákä üikekrö ya? Ñakare. **45** Ye kwrere jire abko, ni moto kuin ne ngwane, nita blite kuin ni mda mda die mikakäre, akwa ni moto käme ne ngwane nita blite ngwarbe diän diän jirekäbe, ye abko ñan tä ni mda mda die mike, ñobtä ñan angwane niara abko töi käme, yebe tä näne. Ne aisetet ni moto ño amne ni töi ño, ye kwrere nita blite, niebare Jesukwe.

Ju mikaka nibu
(Mateo 7.24-27)

46-47 Bti Jesukwe niebare mda:

Mun ti kukwe nuaka nuaka nete, ye ngätäite ni ruäre käta ti Dänkien, niere tie akwa, titi kukwe nuemna abko erere tä nuene ñakare. Ni ye kwrere abko, titi bike bä mike ni krörö btä munye: **48** Bati ni nämene iti, kä nikani ju mike ñö köräbtä. Käne kä muani mente nguse nguse kwe, bti ürä kuin nökani kwe ju gräre, bti ju mikani kuin jäkwatabti kwe. Abti bati ñü jatani temen, ñö nikani niren niren jate, jatani mate dite jubtä se kwrere, akwa ju mikani kuin kwe, aisetet nin ñö nikani ngwena kän. Ye kwrere abko ni titi kukwe nuaka nuaka abko ie titi dre dre nuemna, erere tä nuene, ni ye abko ni iti käkwe ju mikani kuin ye kwrere. **49** Akwa ni mdara jire käkwe ju mikani ñö köräbtä arato abko käkwe ürä nökani käname ümante abko ñü jatani temen, ñö nikani niren niren kri jate, jatani mate dite jubtä. Ju ye abko namani jueme, aisetet ñö jatani mate btä, nikarinbe temen, nikani ngwarbe jire jökrä. Ye kwrere abko, ni titi kukwe nuaka nuaka abko ie titi dre dre nuemna akwa tä nuene ñakare, ni ye abko ni iti käkwe ju mikani jueme, nikani temen ye kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe ni kwatiye.

Rükä dänkien romanobo käkwe tödekani metre Jesubti
(Mateo 8.5-13; Juan 4.43-54)

7 ¹Jesukwe blitabare ünän ni kwatibe, yebti nikani mda juta Capernaúmte. ²Ye känti rükä dänkien romanobo nämene näne iti. Ni ye abko kwe, ni nämene iti sribikä jakrä. Sribikä ye abko mika nämene ütiäte

kri kwe abko näkäni bren jume, namani tu neketebé kän. ³Ne btäräbe Jesu nämane Capernaúmte kädrie namani jabtä ni rükä dänkien ye okwäbti. Jötrö ngwarbe, niara käkwe nitre unbre ji dokwäte nitre Capernaúmbo ngätäite juani Jesu kärere sribikä jakwe miketa kuinta. ⁴⁻⁵Erere nitre unbre ji dokwäte ye jatani, nükani Jesu känti, kä namani ribere kisere krörö Jesuye:

Nitre rükä dänkien abko ñakare israelita. Niara romanobo bkänä akwa, ni israelita tare kri kwe. Niara arabe käkwe ngwian biani sinagoga jue ütiä biankrä nunkrä Capernaúm nete, aisetet niara ütiäte, aisetet makwe sribikä kwe mikadreta kuinta kräke, ie nun tö nibi abko namanintre ribere kisere kore ie.

⁶Te Jesu nikani bentre, nikanina nebe nitre rükä dänkien ye gwirie ken angwane, nitre rükä dänkien ye käkwe kukwe muko juani ruäre Jesu ngäbti ja kukwei niere, käkwe niebare Jesuye:

Nitre rükä dänkien käkwe ja kukwei niemna mae abko nun ki niere ma ngäbti abko krörö: Ti Dänkien, ni ütiäte ñakare ti ne kwrere abko gwiriete ni ütiäte ma ye kwrere nin rükadre jire chi ruen tie, aisetet makwe ñan ja nikadre dikaro rükakäre ti gwiriete, nibi ruen tie. ⁷Ma bäri ütiäte, ye mdenbtä abko nin ja nüke töre jire chi tie, nikken ma kärere au sribikä tikwe miketa kuinta, aisetet tikwe ni mda aibe juni ma kärere. Akwa sribikä tikwe rabadreta kuinta abko makwe niedre jirekäbe menteninbe angwane, rabadita kuinta abko gare tie abko ti tö nibi ribei mae, ⁸ñobtä ñan angwane ni mda bäri ütiäte ütiäte, ben tita sribire, käta dre nuemna tie, erere tita nuene. Erere arato, nitre rükä tä sribire tibe abko tita juen, ye tä nikken jötrö ngwarbe. Jakwe, tita niere ie, jötrö ngwarbe tä kite. Mdakäre abko, ni klabore tikwe, ie sribi ne nuene, tita niere, jötrö ngwarbe tä nuene. Ne aisetet, tita dre niere, erere tä nebe bare täte jökrä. Ye kwrere arato, makwe dre dre niedre sribikä bren tikwebtä abko erere rabadi bare täte mae ruen tie, aisetet tita ja di ribere kore mae, niemna kore nitre rükä dänkienkwe mae, niebare rükä dänkien kukwe mukokwe Jesuye.

⁹Yebtä Jesu ñan töi namani krütare mda, käkwe ni nämane näin ben mikani ñäräre jökrä, bti niebare kwe ietet:

Ni tödeke kwatibe Ngöböbti ni ne kwrere, nin ngämi kwen jire tie nitre israelita ngätäite amarebti ni menteni nünanka juta mdara jire te tä tödeke kwatibe Ngöböbti nüke kwen mtare tie nere, niebare Jesukwe ni kwatiye kore.

¹⁰Bti Jesu nikaninta ja jiebti amne ni Jesu käräkä käräkä abko nikaninta janknu, nikani nebata nitre rükä dänkien känti angwane, ni klabore nitre rükä dänkienkwe, ye namaninante kuinta, btä nikani nebata abko nakaninkä kore.

Meri ngobo itibe krütani kän abko Jesukwe mikaninta nire

¹¹Nebti Jesu nikani mda juta chi kädian nämane Naín känti nitre ja tötitikaka benbe angwane, ni mda mda nikani kwati siba ben. ¹²Nikani

ngitiekä jukwebtä juta chi Naín yete angwane, mürü ngwákä jäjatani doboi mikadre, jänükani ngätäi ben. Mürü ngwákä ye abko, meri kän brare krütani abko ngobo ngörä itibe kwe ben nämane nüne abko krütani kän. Mden abko ngwákä ngwian nämane abko ben ni mda mda nämane näin kwati uliere siba, nükani ngätäi ji ngrabare Jesube.¹³ Meri ngobo ngörä itibe kwe krütani kän, meri ye abko jatabare Jesuye amne namani ruentari tare kri Jesuye, kákwe niebare ie:

Ma bobre, ngäbäkre krüta tare makän ne abko, akwa makwe ñan müai jakän, niebare kwe meri yeeye.

¹⁴ Ne btäräbe jäjkwata bti mürü ngwákä ngwian nämane, ye ken Jesukwe krötabare, bti kise mikani jäjkwatabtä kwe mürü ngwákä yeeye. Abtä ni mürü ngwákä ngwianka namani nünaninkä jökrä angwane, Jesukwe niebare mürü ngwákä yeeye:

Ngäbäkre, nüketa nire titá nire mae, niebare kwe ie.

¹⁵ Erere bkänä, mürü ngwákä ye nükantabte nire batibe. Ngäbäkre ye nükani täkänintbe krö, bti nikaninbe bliteta se kwrere. Bti Jesukwe bianinta meyeye ni kwati okwäbti. ¹⁶ Yebtä abko, ni jökrä namani nekwetekä, akwa namanintre Ngöbö käikitekä, kä namani nire krörö Jesubtä:

Ni Ngöbö kukwei niekä kri nüke ni ngätäite nete mtare, köböire Ngöbota ni jen kwe die mike, namanintre nire, kä ngwiare nuäre jabtä Ngöbö käikitarekä kwärä se kwrere.

¹⁷ Jesukwe mürü ngwákä mikaninta nire, ye abko kädrie namani batibe jökrä Judeate ta temen btä kä kiakia te Judea bäre temen abko nakaninkä kore.

Jesukwe blitabare Juan Bautistabtä (Mateo 11.2-19)

¹⁸ Kukwe kuin ne namani bare Jesuye, ne abko nitre nänkä Juan Bautistabe nikani, kákwe niebare jire jökrä ie. Abtä Juankwe nitre nänkä ben, ye käräbare nibu ja känti,¹⁹ bti ni nibu ye juani kwe ni Dänkien Jesu känti abko ni Dianinkä juandre Ngöbökwe ne abko Jesu ya, ñakare ya abko tö namani gai. Ñakare ne ngwane, ni mdara jire ngibiadre ngäbti ya, ño abko tö namani gai, kákwe ni juani nibu kukwe ye ngwentari Jesuye. ²⁰ Erere bkänä, ni nibu ye nükani Jesu känti, kákwe niebare krörö ie:

Ni Dianinkä juandre Ngöbökwe rükadre ni ngätäite niebare, ye erere ma ara nükani ya o nunkwe ni mdara jire ngibiadre abko nun juanba ngwentari mae, niebare kwetre Jesuye.

²¹ Jesukwe kukwe kani ngäbti ñakare jötrö, akwa ne btäräbe ni kwati nämane ja tare nike bren bätäkä ngwarbe kisete abko Jesukwe mikaninta kuinta. Ni ruäre abko, btä üai käme nämane, kisete nämane ja tare nike

abko Jesu namani juentari mento btä. Erere arato, ni kwati ie kä tuen ñakare abko ie Jesu namani kä mike tuenta ni juani nibu Juankwe ye okwäßti. ²²Bti Jesukwe niebare krörö mda ni nibu yeye:

Tita dre dre nuene tuata munkwe amne tita dre dre niere abko kukwei nuri munkwe, ye erere mun näñ nierieta Juanye. Amne munkwe nie krörö ie arato: Ni ie kä tuen ñakare abko ie kä nibi tuenta kuin amne, ni nakwente abko nibi dikekäta kuin kröta. Erere arato, ni bren bren lebra kisete abko kwata nibi nebata kuin jökrä amne ni olo ngidianinte abko ie ni kukwei nibi ruenta kuin. Erere arato, ni krütanikrütani abko nibi nüketa nire amne ni bobre bobre abko ie Ngöbö kukwei kuin mika nibi gare abko munkwe nie Juanye. ²³Erere arato, nire nire käta tödeke tibti amne ti ne ara nükani tä nüture amne ñan tä trö kwite tie, ni ye abko ie Ngöbökwe ja di biandi amne kä rabadi nuäre btä tikwe nini abko munkwe nie kore Juanye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni nibu yeye.

²⁴Ni juani nibu Juankwe nikaninta angwane, nitre nämane yete ye ben Jesu rikaba blite krörö Juanbtä:

¿Mun nikani ni ño tuakäre kä kaibete? ¿Mikä juankata mürekwe nekwäre sekware, ye käta ni töi kwitaka jene jene nekwäre sekware bä mike, ni se kwrere tua nikani munkwe ya? ²⁵¿Mun jananbare Juan mike ñäräre angwane, ni ja ükaninte kuin kákwe dän ütiäte kri kitani jabtä nämane yete abko mun jananbare mike ñäräre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane ni dän ütiäte kri kitani jabtä, ni ye kwrere abko tä nüne jäme jrei gwiriete amne ñan tä nüne kä kaibete abko garera munye ruen tie. ²⁶¿Akwa mun nikani ni ño mike ñäräre metre? ¿Mun nikani ni Ngöbö kukwei niekä mike ñäräre ñan ñan? Jänri, mun nikani ni kore mike ñäräre. Akwa Juan ye abko bäri Ngöbö kukwei niekä kri abko mun nikani tuen.

²⁷Juan ye mdenbtä tärä tä tikani krörö Ngöbö Kukweibtä: Ngöbökwe niebare:

Tikwe ja kukwei ngwianka juandi iti ma känenkri.

Niarakwe ni töi mikadi biare ma käne, ji ükateta biare ye kwrere,

Malaquías 3.1

abko tä tikani kore Juanbtä.

²⁸Ne mden kisete, ti bike kukwe niere krörö munye: Ni jökrä därebare kä nebtä, ye ngätäite ni ñakare jire iti abko bäri ütiäte Juankrä; akwa nire nire bäri bobre, ütiäte ñakare, bti Ngöbota gobrane, ni ye abko bäri ütiäte Juankrä, niebare Jesukwe.

²⁹Jesukwe Juan mikani bäri ütiäte kore, abtä ni kwati Jesu kukwei nuaka nuaka amne nitre ngwian käräkä gobran romanobokrä nämene yete kákwe kukwe mikanintbe Ngöbökwe ni diantarikrä diribare Juankwe, ye abko era bä mikani, ñobtä ñan angwane niaratre kákwe ja mikani ngökadre ñöte Juanye aisetet. ³⁰Akwa nitre bariseo btä Kukwe

Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre namani yete Jesu kukwei nuen arato amne kukwe mikanintbe Ngöbökwe ni diantarikrä diribare Juankwe, ye abko niaratre namani mike ngwarbe jae, ñobtä ñan angwane ñan ja mikani ngökadre ñöte kwetre Juanye, ñobtä ñan angwane nin namani moto ulire kukwe kämekämenbtä aisetet. ³¹ Ni jökrä käkwe töbikabare ñakare ja kwrere Juanbtä kore, abtä Jesukwe niebareta ietre:

Ne mdenbtä abko ni nünanka kä ne näire abko ti bike bä mike krörö: Kä jäandrän rürümoinkrä jutate, känti ngäbäkre tä nebe täkänintbe temen, käta ñäke krikri mräkä mda mdaye, yebtä ti bike ni nünanka kä ne näire bä mike krörö: ³² Ngäbäkre tä niere mräkäye: Nunkwe nörä jürü tärä mikakrä munye, akwa mun ñan tö nibi tärä mikai. Abtä ka ni moto mikakrä ulire abko nunkwe nini mda, akwa munkwe müaniri ñakare arato abko ngäbäkreta niere. Ye mden kwrere mutta niere Juanbtä amne tibtä, aisetet tita nitre ye bä mike kore, ³³ ñobtä ñan angwane Juan Bautista nükani angwane, üai käme tä btä, aisetet ñan tä mröre kri amne ñan tä dö ñaen, mutta niere rüere. ³⁴ Yebti ti, Ni Kä Nebtä Ngobo rükaba mda angwane, ti abko mröre büle krikri amne ti dö ñaen krübäte mutta niere tibtä. Mdakäre abko, ti ja getaka ni diän diän ben amne nitre jäandrän ütiä käräkä gobran romanobokrä tä tuen käme munye abko ben tita ja gete, abtä mutta ñäke ti rüere arato. Ye mdenbtä abko mun ngäbäkre kwrere tita niere. ³⁵ Akwa ni nüne töbtä era metre Ngöbö diebti nun kwrere, yebtä abko nun abko ni jen Ngöbökwe era metre abko nunta bä mike. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ñö rä bäne ütiäte kri kekani Jesu ngotobti

³⁶ Nebti bati, bariseo kädian nämane Simón käkwe Jesu ngwiani mröre ja gwiriete. Erere Jesu nikani, namani täkänintbe mesabtä Simón juete angwane, ³⁷ meri bti kä ngwarbe nämane nüne juta ne arabe känti abko Jesu nükani mröre Simón gwiriete gani kwe. Angwane ñö rä bäne ütiäte kri kädian nämane nardo nämane jä bä ngwen kädianta alabastro dätebare boteare te, ye jänükani kwe Jesu känti. ³⁸ Müare kwärä nikani ngitiekä Jesu ngotobtä temen, kä nikani Jesu ngoto bätete ni klabore kwrere, akwa ja okwä ñöibti bätäninte kwe. Jesu ngoto bätäninte ünän kwe, bti rötaninta kwe ja dokwä driuenbti, ngoto demainbare kwe, bti ñö rä bäne kekani kwe Jesu ngotobti, namani Jesu tarere kri mikakäre tuare ie. ³⁹ Ye abko nakaninkä Simón, Jesu nübaikä mröre ja känti ye okwäbti. Abtä Simón namani töbike krörö mda Jesubtä: ¡Jo! Ni noko Ngöbö kukwei niekä bkänä ne ngwane, ni ño tä nuenbtä ngotobtä gadre kwe. Amne meri se bti kä ngwarbe ni jökrä tä kädriere kämekäme rükadre gare btä ie arato bä amarebti se, Simón namani nütüre kore Jesubtä. Ne Jesukwe gani Simónbtä, ⁴⁰ abtä niebare mda kwe bariseo yeye: Simón, ti tö kukwe ngwaintari kwati mae, niebare Jesukwe ie.

Simón kákwe niebare mda Jesuye:

¿Abko dre? niebare kwe ie.

⁴¹ Ne btäräbe, Jesu nikaninbe kukwe bā mike meri yebtä Simónye:

Bati ni nämane iti abko ngwian bkäne kri. Ni ye abko nämane ngwian bien ütiädre ni mda mdaye. Ni ye abko, ie ni nibu kákwe ngwian käräbare ütiädre ie. Ni iti, bti rürümon ütiä nämane siento krärike jire amne ni mda abko, bti rürümon ütiä nämane gre ketarike. ⁴² Rürümon ütiä nämane krörö ni nibubti, akwa nin ngwian namani kwenta jire ietre biandreta ja ütiäreta. Abtä ngwian bkänkä kákwe niebare ietre: Tikwe ngwian bianba ütiädre munye, akwa ngwian ñakare munye biandreta ja ütiäre tie, aisetet i bike rürümon ütiä munbti ye käikwitekä jabti jökrä, niebare kore kwe ni nibu yeye. ¿Ni nibu ne mdenkwe ni ngwian bkänkä taredi bari ruen mae? niebare Jesukwe Simónye.

⁴³ Simónkwe niebare mda Jesuye:

Ni bti bari rürümon ütiä kri käikwitaninkä jabti ngwian bkänkäkwe, ni ye abko käta ngwian bkänkä tarere bari raba ruen tie, niebare kwe Jesuye.

⁴⁴ Bti meri ye nükani Jesu ngoto bätete, ye Jesukwe mikani ñäräre, kákwe niebare Simónye:

Simón, ti nü gwi ma känti nete, makwe ti miri ngwarbe jae, kákwe nin ñö bini jire chi tie ja ngoto bätätekrä ti kakrä ngäbti, akwa meri ne nü, kákwe ti ngoto bätrite ja okwá ñöibti, bti rütüta kwe ja dokwá drüenbti, mike ñäräre makwe, btä makwe töbika. ⁴⁵ Erere arato, ti ki gwäkäre mae angwane, nin makwe ti demainiri jire ti kakrä ngäbti kuin, akwa ti ki gwäkäre amne, meri ne nikirabe ti demaine ngotobtä abti kä nüke nere. ⁴⁶ Mdakäre abko, ti nü amne nin makwe olibo köi ütiä brai kiri ti dokwäbti ti kakrä ngäbti kuin, akwa meri ne abko kákwe ñö rä bäné ütiäte kri kiri ti ngotobti. ⁴⁷ Era metre meri ne kákwe ja mikani ngite kabre Ngöbö rüere bkänä akwa, tikwe niara ngite dininkä jire jökrä btä. Mdenbtä abko tä ti tarere bari makrä bā mirita kore kwe, ni bti ngwian ütiä käikwitaninkä jabti ngwian bkänkäkwe ye kwrere abko ti tö nibi niei mae Simón, ñobtä ñan angwane ni ngite ñakare bökan diankata nibtä, ni ye abko ñan tä ni tarere dikaro. Abko kore se, niebare Jesukwe Simónye.

⁴⁸ Bti Jesukwe niebare mda meri yeye:

Ma ngite kukwe kämekämenbtä, ye tikwe dininkä jökrä mabtä, niebare Jesukwe ie.

⁴⁹ Abtä ni mda mda nämane siba yete, ye namani niere krörö jae kwärikwäri:

¿Ni noko niere amarebti tä ni ngite denkä nibtä tä niere sere? namanintre niere kore Jesubtä.

⁵⁰ Akwa Jesu abko nikani niere janknu krörö meri yeye:

Ma nibi tödeke kwatibe tibti, köböire kukwe kämekäme btä ma ngite, ye tikwe dininkä mabtä, aisetet nänta jäme, niebare Jesukwe ie.

Nitre merire Jesu die mikaka

8 ¹Nebti Ngöbö jatanina nüke gobrane nibti abko kukwe kuin Jesu nikani niere juta krikrite amne juta kiakiate kä Galileate ta temen. Ye ngwane, nitre ja tötitikaka Jesube ni jätäbti nibu nämane näin siba ben. ²Erere arato, ni merire merire bren bren mikaninta kuinta Jesukwe, ruäre abko btä üai käme juanintari kwe, ye abko nämane näin ruäre. Ni merire nämane näin siba Jesube abko nere: María Magdalabo, María ne mdenbtä Jesukwe üai käme krä kükü juanintari mento. ³Arato Juana nämane näin siba. Juana ne abko ni iti kädian nämane Chuza merie. Chuza abko ju ngibiatkä jrei Herodes Antipas kräke. Arato Susana nämane näin siba. Ye ngwane meri mda mda nämane näin kwati siba abko jändräin nämane kwekwe, erere bti nämane Jesu btä nitre ja tötitikaka ben die mike.

Dobo ketabkä, btä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.1-9; Marcos 4.1-9)

⁴Ne ngwane bati ni nünanka juta ketareketare Galilea temen namani nüke ja ükekrö kwati ja tuakäre Jesube abko ie Jesukwe kukwe bä mikani krörö: ⁵Bati ni nikani iti nura metekä. Nura metaninkä kwe angwane, nura ruäre nikani mate ji ngrabare temen. Nura ye abko ni jatani, käkwe rätäbare jökräbti. Bärire mda abko nukwā jatani, käkwe kwetani jökrä kän. ⁶Nura ruäre abko nikani mate jäkwatabti temen abko nükani mure, akwa dobo nötare dikaro, aisetetngrötaninkä jökrä. ⁷Nura ruäre abko nikani mate kökrä tukwätetukwätäte ngätäite, ye abko nükani mure arato, akwa kökrä ye abko rirabare bäri jötrö nura mu yebti ta, käkwe kämikani. ⁸Akwa nura nikani mate dobo kuinte, ye abko nükani mure amne rirabare tuärebe, bti ngwā nikani nebe btä btä amne datire datire ngwā namani gre ketarike. Ne abko nakaninkä kore, niebare Jesukwe ni kwatiye kore.

Ye btäräbe, Jesukwe ñäkäbare jume ja dibti krörö mda ni kwati yeye: Nire nire käta ti kukwei nuen, ye abko olo tärä ne ngwane, ti kukwei ne ketate ja olote kwe, kukwe ne rükadre gare kuin munye abkokäre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ñobtä Jesukwe kukwe bä mikani (Mateo 13.10-17; Marcos 4.10-12)

⁹Jesukwe kukwe bä mikani kore ne ñan nükani gare nitre ja tötitikaka benye, käkwe niebare ie:

Makwe kukwe bä miri, ye abko dre bä miri kore makwe yere, niebare kwetre Jesuye.

¹⁰ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ño nibti abko tä tiebe, akwa Ngöböta mike gare munye, akwa ni mda mda abko ie Ngöböta mike gare ñakare, aisetetita kukwe bä mike kore, Ngöbö Kukwei tä tikani krörö rabadre bare abkokäre:

Nebtä nikradre bari kwetre, akwa kukwe ño ñan jatadre metre ietre amne ni kukwei nuadre bari kwetre akwa, ñan rükadre gare ietre,
Isaías 6.9

abkokäre tita kukwe bä mike kore ietre, Ngöbö kukwei niekä kirakira kákwe niebare ni nebtä ye kwrere.

Dobo ketabkä tä dre niere abko nere
(*Mateo 13.18-23; Marcos 4.13-20*)

¹¹ Kukwe nini tikwe ye abko tä kukwe krörö bärä mike: Ngöbö Kukwei abko nura kwrere. ¹² Amne nura nikani ngitiekä ji ngrabare temen, ye abko ni ruäre tä Ngöbö Kukwei nuen akwa, diablu tä kite, käta Ngöbö Kukwei ye denkä jökrä töite, ni ye kákwe ñan Ngöbö Kukwei mikadre era amne ñian rabadre dianintari abkokäre, mden nini tikwe ye. ¹³ Amne ni ruäre abko käta Ngöbö Kukwei nuen amne käta nebe nuäre btä kare ngäbti. Ni ye abko nura nikani mate jäkwatabti ye kwrere, ñobtä ñan angwane nura nikani mate jäkwatabti abko ngätri ñan nämene bökan, ye kwrere jire ni ruäre tä Ngöbö Kukwei kaen ngäbti, bti bärä jötrö tä tödeke Ngöböbti. Tädre nikken ja tare nike tödekabtä Ngöböbti amne käta Ngöbö Kukwei kiteta temen, bti tä nikenta ja jiebti. ¹⁴ Amne ni ruäre abko tä Ngöbö Kukwei nuen, akwa tä nakwen bari jändräñ kä nebtä jiebti amne, tä ngwian tarere bari amne jändräñ nuäre kä nebtä yebtä tä ja kite, ye abko käta ngökö. Ne aisetet ni ye abko nura nikani mate kökrä tukwäitetukwätte ngätäite amne ngatani, ye tä nakenkä ni yebtä, aisetet nura ngatani ngwá namani ñakare, ye kwrere jire ni ye tä sribi nuene ñakare Ngöbökrä. ¹⁵ Akwa nura nikani ngitiekä dobo kuinte, ye abko ni töi kuin amne tä biare, käta Ngöbö Kukwei nuen angwane, tä ketete dime jadtä amne tä nünenkä dite btä. Ni ye abko nura ngwätä neme kuin ötata kabre, ye kwrere jire ni yeta jändräñ kuin nuene Ngöbökrä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ja kukwei bärä mikani ñotra kwrere
(*Marcos 4.21-25*)

¹⁶ Jesukwe niebareta:

Ni ñakare jire iti käta ñotra jutra mike abti tä jue miketa kaja täni. Erere arato, ñan tä mike jän täni jae, akwa ñotra jutra mikata angwane, mikata üräbtä käin trä rabadre ngitie jökrä gwita temen, ni jökrä gwi, ie kä rabadre tuen abkokäre. ¹⁷ Ye kwrere arato, tita kukwe jire jökrä dirire

kaibe tiebe munye mtare, akwa batira jire munkwe mikadi gare ni jökräye. Erere arato, kukwe diribare tiebe tikwe, batira jire rabadi gare metre ja ngwärerekri jökrä. ¹⁸ Ne aisetet olo ketete kuin ti kukweiye munkwe, ñobtä ñan angwane nire nire ie Ngöbö Kukwei ñuke gare, ye abko ie Ngöböökwe ja Kukwei biandi bări mda; akwa nire nire ie Ngöbö Kukwei gare ñakare, ye abko ie Ngöbö Kukwei gare kiakia abko Ngöböökwe diandikä jökrä kän. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nire abko Jesu mräkä era metre
(Mateo 12.46-50; Marcos 3.31-35)

¹⁹ Ye ngwane, Jesu meye amne etbakantre abko nikani jiebti ja tuakäre ben angwane, ni nämane kwati Jesu bäre temen, aisetet niaratre ñan namani nebe Jesu känti. ²⁰ Angwane ni iti käkwe niebare Jesuye:

Ma meye amne ma etbakantre tä ju bäre nokote abko tö nibi blitai mabe, niebare kwe ie.

²¹ Jesukwe niebare ni jökräye:

Nire nire tä Ngöbö Kukwei nuen, erere tä mike täte, ni ye abko ti meye tikwe amne ti etbakantre tikwe era metre, niebare kwe.

Jesukwe müre amne ñö mikani kwekbe
(Mateo 8.23-27; Marcos 4.35-41)

²² Abti bati Ñö Okwä Kri Galilea känti Jesu nakwani rute, käkwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Brän ñö okwä kwärä sekri, niebare kwe.

Ye erere nikantre. ²³ Nikantre ñöbti angwane, Jesu nikani kibien. Batibe müre jatani mate ribi krübäte ñö okwä ye känti, ye abko namani ñö kite jökrä rute, aisetet ru jatani niken ñöte nguse se kwrere. ²⁴ Yebtä abko nitre ja töitikaka ben nikani gaenkrö, käkwe niebare ie:

¡Dirikä, ni kite niken ñöte nguse! niebare kwetre Jesuye.

Angwane Jesu nukaninta krö, käkwe ñäkäbare müreye amne ñöye. Ye btäräbe, müre amne ñö namani kwekbe jökrä. ²⁵ Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

¿Munta tödeke kwatibe Ngöböbti ya ño yere? niebare kwe ietre.

Akwa niaratre abko namani nekwetekä krübäte amne töi ñan namani krütare, kä namani niere jae kwärikwäri:

¿Ni ne abko ni ño amarebti tä ñäke müreye amne ñöye amne, tä niara kukwei mike täte se? namani niere jae kwärikväri.

Ni Gadarabo btä Jesukwe üai käme juanintari mento
(Mateo 8.28-34; Marcos 5.1-20)

²⁶ Nebti niaratre nikani janknu rute ñöbti nebe käkä Gadarete Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri. ²⁷ Jesu nämane rute, nikani jate angwane, juta yete

ni nämame iti abko btä üai käme nämame abko jatani Jesu ngäbti. Raire abko ni ye nämame dän kite ñakare jabtä amne nämame nüne ñakare gwi, akwa nämame nüne rökrabti. ²⁸Jesu jatabare ie angwane, nikani ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngwärrekri, käkwe ngratebare kri krörö:

Jesu, Ngöbö Kri Kä Käinbtí Odei, ¿ye ñobtä ma kite ti nike nete ye?
Makwe ñan ti mika ja tare nike abko ti tö nibi ribei mae, namani niere Jesuye.

²⁹Üai käme rikadre mento btä abko Jesukwe niebarera ie, aisetetnamani ñäke krikri kore. Batire batire üai käme nämame nikeni yebtä angwane, ñan gitiadre künken, abkokäre kise amne ngotokwä mäkäte nämame jökrä ie kadenanbtí, akwa nämame kadena ötöte jökrä angwane, üai käme nämame nikeni ngwena kä kaibete. ³⁰Ni ye abko ie Jesukwe niebare:

¿Ma kä ño? niebare kwe ie.

Angwane üai kämentre käkwe niebare mda ie:

Ti kä Kabre, niebare kwetre.

(Ja kä Kabre, niebare kwe, ñobtä ñan angwane üai käme nämame kabre btä aisetet.)

³¹Ye mden käkwe ñan ja juamna kä ja tare nikakrä te Kä Timonbtí Jesuye. ³²Ye känti abko mtü nämame kabre krübäte mröre bää käname ngudrebätä, aisetet üai kämenkwe ja juamna mtü yebtä Jesuye, erere Jesukwe juani mtübtä. ³³Üai käme nämame nibtä, ye abko nikani mento btä, bti nikani mda mtü kabre yebtä. Ye btäräbe mtü kabre ye nikani betekä jökrä ja jiebti kä btä motokwäre, nikani ngitiekä jökrä ñöte, känti müre neketani jökrä.

³⁴Nitre mtü ngibiaka abko okwäbti kukwe nakaninkä kore. Yebtä abko niaratre nikani betekä ngitie, kä nikani kukwe ye niere jökrä juta ngrabare temen amne juta bäre mento arato. ³⁵Abtä kukwe nakaninkä ño abko ni kwati nükani tuen, känti nikanintre nebe Jesu känti angwane, ni btä üai käme nämame abko nikani mento, ni ye abko käkwe dän kitani jabtä amne kä namani ruenta kuin bti nämame täkänintbe Jesu ken, btä namanintre angwane, kä jürä namani kri btätre. ³⁶Angwane ni btä üai käme nämame ye abko namaninta kuinta ño abko nitre tuakatuaka namani niere jökrä ni mda mdaye. ³⁷Yebtä abko, Jesu di kri krübäte gani kwetre, aisetet kä jürä namani kri nitre Gadaramabötä, aisetet jötrö ngwarbe Jesu rikadre kä mdabti abko namanintre ribere ie. Ye erere Jesu nakwaninta rute ja töitikaka benbe, bti nikaninta.

³⁸Akwa Jesu ngämi nikenta, känenkri ni btä üai käme nikani mento ye abko Jesu rikadre ngwena jabe abko namani ribere Jesuye, akwa niara rabadre jirekäbe yete, Jesukwe niebare ie. Angwane Jesukwe niebare krörö mda ie:

³⁹Nänta jirekäbe ja gwiriete amne Ngöbökwe dre nuni makrä, ye erere makwe nie jökrä ni mda mdaye. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Ye erere bkänä, Jesukwe dre nuenbare niara kräke, erere nikani niere jökrä juta ngrabare temen.

**Jesukwe Jairo ngänkän mikaninta nire amne
meri bren abko mikaninta kuinta kwe
(Mateo 9.18-26; Marcos 5.21-43)**

40 Yebti Jesu nikani nebeta Ñö Okwä Kri Galilea kwäräkri mda angwane, ni nämame kwati ngibiare ngäbti, aisetē kä namani nuäre btätre Jesu kare ngäbtita. **41** Ye btäräbe ni kädian nämame Jairo nükani Jesu känti. Jairo abko nämame sinagoga dänkiene juta yete abko jatani, nikaninbe ngitiekä ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä ja mikakäre bobre btä, kä namani Jesu ngwen kisere nebe ja gwiriete. **42** Ngänkän itibe kwe abko ie kä kwä jätäbti kubu abko jatani krüte kän, aisetē namani Jesu ngwen ja känti. Ye erere Jesu nikani angwane, ni nikani kwati krübäte ben, kä namani kete dime ja ngätäite, namani ruen ie.

43 Angwane nitre nikani kwati Jesube, ye ngätäite meri nämame näin iti siba abko kä kwä jätäbti kubura nämame bren dbä tibiere abko kisete nämame ja tare nike amne, ngwian nämame kwe, erere ganinte jökrä kwe kräkäbtä jakrä akwa, ñakare namani nökröta nitre kräkä biankaye. **44** Te meri ye abko nikani, kákwe krötabare ja ken Jesu trökri, kákwe dän Jesubtä nuaninbtä tiebe köräbtä. Ye btäräbe namaninta kuinta batibe se kwrere. **45** Angwane Jesukwe niebare:

¿Nirekwe dänkä nuribtä tibtä ye? niebare kwe.

Akwa ni jökrä namani ja rükente. Abtä Pedrokwe niebare Jesuye:

Dirikä, ni kwati nibi ma kete dime ja ngätäite, kä nibi ma kitekä nekwäre, sekware. ¿Ye ñobtä abko nirekwe ma nuribtä ma nibi niere yere? niebare Pedrokwe ie.

46 Akwa Jesukwe niebareta mda:

Ni iti kákwe ti nuribtä tikwe gari, ñobtä ñan angwane Ngöbö di tä tibtä abko niki ruäre mento tibtä, nibi ruen tie, niebare kwe.

47 Angwane meri ye kákwe ja rükandrete ño mda ñan namani nüke gare ie, akwa kä jürä namani btä. Abtä namani grükekä jökrä ngrabare, nikani, namani ngukudokwäbti temen Jesu ngotobtä ja mikakäre bobre btä angwane, ñobtä Jesu nuaninbtä kwe amne namaninta kuinta ño abko niebare jökrä kwe ni jökrä ngwärekkri Jesuye. **48** Angwane Jesukwe niebare mda ie:

Ti mräkä, makwe tödiri kwatibe tibti, köböire ma nibirate kuinta, aisetē nänta jäme, niebare kwe meri yeye.

49 Jesu nämame blite kore angwane, sinagoga dänkiene ye jiebti ni mdara jire nükani kukwe ngwena, kákwe niebare ie:

Ma ngänkän kürera makän. Makwe ñan dirikä nika mda, niebare kwe ie.

50 Blitabare kore kwe, ye jarabare Jesuye angwane, Jesukwe niebare:

Ma ñan rekwtaka ngäbäkre jiebti jakän, akwa makwe tödeka kwatibe janknu tibti angwane, ma ngänkän rabadita kuinta, niebare kwe ie.

51 Yebti nikanintre nebe gwi angwane, Jesukwe Pedro, Santiago, Juan amne meri bati ye rün amne meye aibe tuanimetre niken nebe gwi jabe.

52 Angwane ni jökrä nämane meri bati krütani ye uliere amne müaire krikri be gwi, btä Jesu namani. Akwa niarakwe niebare ietre:

Ngäbäkre merire ye kürera mutta nütüre, akwa tä kibien, aisetemunkwe ñan müai mda, niebare kwe ietre.

53 Akwa meri ye krütani bkänä namani gare ietre, aisetemananintre Jesu kötaire jökrä. **54** Akwa Jesu nikani, käkwe meri ngwökä ye kani küdebtii, bti ñäkäbare krörö kwe ie:

Ti ngänkän, ¡Näin krö! niebare Jesukwe ie.

55 Ye btäräbe üai nukanintabe btä, aisetemukanintabe nire angwane, nukaninbe täkänintheta krö, bti Jesukwe bukamna mräkäye. **56** Meri bati mikaninta nire kore Jesukwe, yebtä abko rün amne meye ñan töi namani krütare mda. Akwa kukwe nakaninkä ño, ye abko ñan kädriedre jire kwetre ni mda mdabe, Jesukwe niebare ietre.

Jesukwe nitre ja töitikaka ben juani Ngöbö kukwei dirire

(Mateo 10.5-15; Marcos 6.7-13)

9 **1** Yebti Jesukwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu ükaninkrö, bti Ngöbö die biani kwe ietre üai käme bätäkä ngwarbe juantarikrä mento amne ni bren bren mikakräta kuinta arato. **2** Bti Ngöbota gobrane ni ngätäite kädriedre kwetre amne ni bren bren mikadreta kuinta kwetre, abkokäre Jesukwe juani, **3** käkwe niebare krörö ietre:

Mun ñan rika tribe ngwena jire chi mda jabtä ji ngrabarekäre abko krörö: Mun ñan rika mokän amne kra ngwena jae. Erere arato, mun ñan rika mrö, ngwian amne dän mda ngwena jae, ñobtä ñan angwane munkwe tödekadre Ngöböbti, ie ti tö aisetem. **4** Ju mdente mun raba nünentbe, ye aibe känti mun raba. Mun ñan rika ju kwatirekwatire te, akwa mun raba ju kwatibe te, abti mun rikata. **5** Akwa juta känti mun ñan ka tö raba ngäbti ni mdakwe, ye känti munkwe kä mikaka, akwa munkwe dobro mnü ngrükate ja ngotobtä, nitre ye ara jire ngite Ngöböye ja töi jenbti bä mikakrä ietre, niebare Jesukwe ietre.

6 Ye erere nitre ja töitikaka Jesube nikani juta kwatirekwatire kä ngrabare temen kukwe kuin Jesubtä ye kädriere amne, nikani ni bren bren miketa kuinta arato.

Jesu abko nire jrei Herodes tö namani gai

(Mateo 14.1-12; Marcos 6.14-19)

7 Kukwe namani nakenkä kore Jesu köböire, ye gani Herodekwe angwane, nire köböire nämane nakenkä ñan namani nüke gare ie,

ñobtä ñan angwane Ngöbökwe Juan Bautista mikaninta nire abko ni ruäre namani niere Jesubtä. ⁸Akwa Ngöbö kukwei niekä kira kädian nämane Elías abko nükaninta ni ruäre namani niere. Mdakäre abko, Ngöbö kukwei niekä kira mda abko nükaninta nire, ni mda namani niere Jesubtä. ⁹Abtä Herodekwe niebare:

¿Tikwe Juan dokwä tikakamna, aisetē ni ye ñakare Juan amarebti nire abko btä blitata krübäte dikaro kore ne? niebare Herodekwe.

Yebtä abko Herodes tö namani ja tuai Jesube.

Jesukwe ni mili krärike bukani

(*Mateo 14.13-21; Marcos 6.30-44; Juan 6.1-14*)

¹⁰ Abti nitre juani ja kukwei ngwianka Jesukwe ye nükaninta jökrä Jesu känti angwane, dre dre nuenbare kwetre, ye erere niebare jökrä kwetre Jesuye. Abti Jesukwe käräbare jenena angwane, nikani ngwena kä kaibete juta Betsaidate. ¹¹ Akwa Jesu nikani ye abko ni kwati käkwe gani angwane, nikani niaratre jiebti amne, Jesukwe kani ngäbti kuin, bti Ngöbota gobrane ni ngätäite, yebtä Jesukwe blitabare bentre amne ni bren bren abko mikaninta kuinta kwe. ¹² Yebti kä jatanina dere angwane, nitre ja tötitkaka Jesube ni jätäbti nibu nikani, käkwe niebare ie:

Nita kä kaibete nete, jändrän ñakare kwetadre, aisetē nitre se juenta jökrä jadüke amne mrö känene jae juta käntikänti sete kä ngrabare temen, niebare kwetre Jesuye.

¹³ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Niaratre buka munkwe, niebare kwe ietre.

Abtä niebare kwetre ie:

¿Banta kunrikebe amne gwata krobube nikwe, se abko biandre ño ietre?

¹⁴ Ni kwati se kräke, ni rikadre mrö kökö ya? niebare kwetre mda Jesuye.

¹⁴ Ye ngwane abko, ni brare aibe nämane mili krärike jire, akwa Jesukwe niebare mda nitre ja tötitkaka benye:

Nitre ye mika täkänintbe gre ketebu bti ni jätä jätä ja täritäri, niebare kwe ietre.

¹⁵ Ye erere Jesu kukwei mikani täte kwetre, käkwe nitre mikani täkänintbe jökrä temen temen. ¹⁶ Bti Jesukwe ban kunrike amne gwa krobu diani kisete, käkwe nikrabare kä käinbtí, kuin niebare kwe btä Ngöböye, bti ñäkänintbe kiakia kwe, bti biani kwe nitre ja tötitkaka ben ye ye dräidre ni kwati yebti. ¹⁷ Angwane ni jökrä käkwe mröbare, namani trinetrine, bti ban amne gwa oto namaninte abko ükaninkrö kutia kwä jätäbti kubu jire.

Jesu abko Ni Dianinkä Ngöbökwe, niebare Pedrokwe

(*Mateo 16.13-19; Marcos 8.27-29*)

¹⁸ Yebti bati Jesu nämane blite kaiibe Ngöböbe angwane, nitre ja tötitkaka ben nämane yete ben abko ie niebare krörö kwe:

¿Ti ne abko nire nieta ni mda mdakwe tibtä? niebare kwe.

¹⁹ Angwane nitre ja töitikaka ben käkwe niebare ie:

Ma abko Juan Bautista nükaninta nire nieta ni ruärekwe amne ni mda abko käta ma Elfas nükaninta niere mabtä. Akwa ni mda abko tä nire Ngöbö kukwei niekä kirakira mda mda abko nükaninta nire nieta kwe mabtä, niebare kwetre ie.

²⁰ Jesukwe niebare mda ietre:

¿Amne mun abko käta ti nire niere tibtä? niebare kwe ietre.

Angwane Pedro abko käkwe niebare Jesuye:

Ma abko Ni Dianinkä Ngöböökwe ara, niebare kwe ie.

Jesu müre ketadi, niebare käne kwe

(Mateo 16.20-28; Marcos 8.30—9.1)

²¹ Pedrokwe niebare kore, abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Akwa kukwe ye abko ñan niedre jire kwetre ni mda mdaye, niebare kwe ietre.

²² Bti Jesukwe niebare krörö ietre:

Nitre unbretti, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre, käkwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mikadi ja tare nike kri amne trö kwitadi kwetre tie, käkwe ti müre ketadi, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire, niebare kwe nitre ja töitikaka benye.

²³ Yebti Jesukwe niebare ni jökrä nämane yete yeye:

Nire nire tö ja töi mikai kватibe nänkrä tibe, ni ye abko tö dreye jakrä abko raba käikwitækä jabti amne, köbö kwatirekwatire ja kwata raba ruentari tare ñakare ie nünakäre tikrä abko jata ti jiebti, ²⁴ ñobtä ñan angwane nire nire tö ja kwata ngibiai jen jakrä abko krütadi kärekäre, erere rabadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento. Akwa nire nire krütadi ti dokwäre abko rabadi dianintari nünakäre kärekäre Ngöböbe. ²⁵ Ye abko, ni rabadre jändrän jökrä bkäne kabre kä nebtä, akwa ni krütadre angwane nikwe ñan nünandre mda Ngöböbe, ne ütiäre abko dre rükadre nie. ²⁶ Ne aisetet, nire nire käta ti rükente amne kukwe dirita tikwe ne rükente angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, tikwe ni ye rükandite arato. Ti jatadita angwane, ti jatadita ja di kri bä nuärehti amne Ngöbö di kri bä nuärehti, erere arato angele deme Ngöböökwe bä nuärehti. ²⁷ Akwa mun tä nete ne ruäre ngämi krüte, känenkri Ngöböta gobrane ño nibtä, ye abko munkwe tuadi ja okwä jenbti abko ti tö nibi niei metre munye, niebare Jesukwe ni jökrä nämane yete yeye.

Jesu bä nikwitani

(Mateo 17.1-8; Marcos 9.2-8)

²⁸ Jesukwe kukwe niebare kore, yebti kwäirare Jesu nikani ngitiobti blitakäre Ngöböbe angwane, Pedro, Santiago amne Juan nikani siba ben.

²⁹ Jesu nämane blite Ngöböbe, te batibe ngwäre bā nikwitani jene amne dän btä abkoträ namani ngwen bürere meraträ bā kwrere. ³⁰ Ye btäräbe ni nibu namani gökökä yete blite Jesube. Ni nibu ye abko Moisés amne Elías. ³¹ Niaratre nämane ye bäre temen käträ namani kuin bā nuäre amne Jesu tädi Jerusalén, känti näinta käkäinbtii abko btä nämane blite kä ye känti. ³² Ye ngwane abko Pedro, Santiago amne Juan okwä namani doboko köbö kisete angwane, batibe nükaninta ngwäre angwane, Jesu bā dite amne nuäre tuani kwetre. Erere arato, Moisés amne Elías tuani kwetre. ³³ Ni nükani nibu Jesu känti, ye jatanina nikenta angwane, Pedrokwe niebare Jesuye:

Ti Dämkien, nita nete abko käi nibi nuäre tibta, aise te ma tö ne ngwane, nunkwe ju mikadi kiakia komä munkrä: kwati makrä, kwati Moisékrä amne kwati Elíakrä, niebare kwe.

Pedro abko käkwe ñäkäbare kore akwa, drebtä nämane blite abko ñan nämane gare ie.

³⁴ Pedro nämane blite kore, ye btäräbe müta jatani jüben niaratrebtii angwane, käjürä namani krübäte niaratre nimäbtä. ³⁵ Angwane müta yete ni kukwei jarabare krörö ietre:

Ne ne abko ti Odei tikwe. Ne mden tikwe dianinkä jakrä, aise te niara kukwei nua munkwe abko ni kukwei namani kore mütate.

³⁶ Ni kukwei jarabare kore angwane, ni nibu ye nikaninta angwane, Jesu aibe namaninta kaibe. Kukwe nakaninkä kore, ye abko nitre ja tötitikaka Jesube käkwe tuani, akwa ükani kaibe kwetre jakrä, aise te kä ye ngwane niebare ñakare kwetre ni mda mdaye.

Jesukwe üai käme juanintari ngäbäkrebtä (Mateo 17.14-21; Marcos 9.14-29)

³⁷ Jesu nämane ngitiobti nitre ja tötitikaka nimäbe, bti jändrinane jataninta motokwäre angwane, ni nükani kwati ngäbti. ³⁸ Ni kwati ye ngätäite ni nämane iti käkwe ngratebare jume, käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, ti ngobo ngörä itibe tikwe noko jakwe tuen känti tikrä abko tita ribere kisere mae, ³⁹ ñobtä ñan angwane üai käme ie niarata neketete, käta mike ngrente kri amne, btäräbe tä kä ötöte bti amne tä kitekä nekwäre, sekware amne däbe tä neme betekä kadate. Erere arato, ñan tä nebe gibiekä, ye abko tä mike ja tare nike tikän. ⁴⁰ Abtä nitre ja tötitikaka mabe käkwe üai käme juandretari mento btä abko tikwe ribeba kisere ietre, akwa üai käme ñan rikaba mento ietre, niebare kwe Jesuye.

⁴¹ Abtä Jesukwe niebare ietre:

¡Aingwaree, ti moto iko munbtä! Mun ye ño abko moto kämekäme dikaro abti munta tödeke ñakare dikaro Ngöböbti ye. ¿Ti rabadi kä nuäi mda munbe amarebti ye? niebare Jesukwe.

Ye btäräbe Jesukwe niebare mda:

Ngäbäkre ye ngwen tie, niebare kwe.

⁴² Ye erere, ngäbäkre jänikani nebe ja ken Jesube angwane, üai kämenkwe kitaninta temen amne kä ötaninteta bti kwe, akwa Jesukwe ngratebare üai kämenbti, btäräbe ngäbäkre ye namaninta kuinta angwane, Jesukwe bianinta rünye. ⁴³ Ngöbö di kri köböire ngäbäkre namaninta kuinta, yebtä abko ni jökrä ñan töi namani krütare.

Jesu krütadi niebare bobukäre kwe

(*Mateo 17.22-23; Marcos 9.30-32*)

Ni jökrä ñan töi namani krütare kore angwane, Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

⁴⁴ Olo ketete kuin ti kukweiye munkwe amne munkwe ñan käikwitaka jabti. Jötrö ti, Ni Kä Nebtä Ngobo biandi müre ketadre ni mda mdaye, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁵ Akwa dre niebare kore kwe, ye abko ñan nükani gare nitre ja töitikaka benye, ñobtä ñan angwane kukwe niebare Jesukwe, yebtä abko Ngöbö ngämi töi tikekä, aiseite ñan nükani gare ietre. Mdakäre abko, namaninta ja gaire kukwe ye ngwiantarita Jesuye, aiseite namaninta kwekbe jökrä.

Nire bari ütiäte niebare Jesukwe

(*Mateo 18.1-5; Marcos 9.33-37*)

⁴⁶ Ye ngwane abko, nitre ja töitikaka Jesube mden bari ütiäte, abkobtä nikani ja kwete kwärikwäri mda. ⁴⁷ Angwane nämane töbike ño, ye gani btä Jesukwe. Abtä Jesukwe ngäbäkre chi käräbare, mikani täkänintbe ja ken kwe, ⁴⁸ bti niebare krörö kwe ietre:

Nireta ütiäte ñakare ni mda mda okwáte ngäbäkre chi ne kwrere, ye nireta kaen ngäbti ti kähti, ye abko ti ara jire kata ngäbti kwe amne, nireta ti kaen ngäbti ja dänkiene, ye abko Ngöbö ti juanka abko kata ngäbti kwe arato. Ne aiseite mun jökrä ngätäite, nire nire tuen ütiäte ñakare munye, ni ye abko bari ütiäte Ngöbö ngwärekri. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Nireta rüre ñakare Jesu rüere abko tä nekete Jesukri

(*Marcos 9.38-40*)

⁴⁹ Angwane Juan abko käkwe niebare:

Dirikä, nunkwe ni tuaba iti üai käme juentari ma kähti, akwa niara tä nekete ñakare nibe, aiseite ñan üai käme juandretari mda kwe ma kähti, nunkwe nieba ie, niebare kwe Jesuye.

⁵⁰ Abtä Jesukwe niebare mda:

Nireta sribire ñakare mun rüere, ye abko tä nekete munkri, aiseite munkwe ñan sribi ye kwrere dokwä täkä mda kän, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ni juani gre ketamä bti ni jätä Ngöbö Kukwei kädriere

51 Abti Jesu rikadreta kä käinbti abko köbö jatani nüke ja ken, aisetetiarakwe ja töi mikani kwatibe nikenta Jerusalén. **52** Angwane Jesukwe ni juani ruäre ja käne kä känene juta Samariate nünantbekrä jae. Akwa **53** Jesu nämane näin Jerusalén kukwäre, ye gani nitre Samariabokwe angwane, Jesu kani ngäbti ñakare kwetre, ñobtä ñan angwane nitre israelita amne nitre Samariabo nämane rüre jabe kwäríkwäri aisetetia. **54** Nitre Samariabo käkwe ñan Jesu kani ngäbti, ye gani Santiagokwe amne Juankwe angwane, niebare kwetre Jesuye:

Dänkien, niaratre ñan tö ma kain ngäbti, ye dokwäre Ngöbökwë ñukwäs kä käinbti juandre käkwe nitre se gadrekä jökrä abko nunkwe kärädre Ngöböye, ¿ie ma tö nibi ya? niebare kwetre ie.

55 Abtä Jesu nikwitaninte, käkwe mäträbare btätre. **56** Yebti nikanintre juta mdate.

Ni rikadre Jesu jiebti abko tare

(Mateo 8.19-22)

57 Niaratre nämane dikekä ji ngrabare angwane, ni iti käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ma näin mdente erere, ye känti ti rikai siba mabe, niebare kwe.

58 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Nukro känsenta, kwe kä mkä tärä nünankrä amne, nukwäs nikenkä käinta abko juda tärä kwe nünankrä arato, akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne abko kwe kä ñakare jire chi jadiükakrä. Ne aisetetia ma tö jatai tibe ne ngwane, ma rabadre juto biare nüne ti kwrere arato, niebare kwe.

59 Bti Jesukwe niebare ni mdaye:

Brän tibe, niebare kwe ie.

Akwa ni ye abko käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ti tuemetre nikenta ken ja gwiriete, abti ti rün krütadi, tikwe doboi mikadi, ye täbti ti näin mabe, niebare kwe ie.

60 Abtä Jesukwe niebare ie:

Nitre ie Ngöbö gare ñakare abko tä ni ngwákäre kwrere Ngöbö ngwärekri, ye tuametre ni ngwákäre doboi mike. Ma abko Ngöböta gobrane ño nibtä, ye abko ma rika kädriere ni mda mdabe, niebare Jesukwe ie.

61 Abti ni mdara jire käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ti tö rikai mabe akwa, ti ngämi nikken känenkri ti tö rikai ja tuaita niere ti mräkäye, niebare kwe.

62 Abtä Jesukwe niebare ni neye:

Ni sribikä tä nikent dobro tikekä aradorebti akwa tä nikrenta ja jiebti, ye ñan tä sribire kuin metre, aisetetia sribi rabai ngwarbe, aisetetia nire

nire töita niken jändrän mda mda jiebti, ni ye kwrere abko ñakare kuin sribikä kä gobrankrä Ngöböökwebtä. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Jesukwe ni juani gre ketamä bti ni jätä Ngöbö Kukwei kädriere

10 ¹Yebti ni Dänkienkwe ni mdara jire dianinkä gre ketamä bti ni jätä. Jesu rikadre juta mdente mdente, ye känti Jesukwe ni ye juani nibu nibu ja känenkri. ²Akwa käne abko ni kwati nämane juto biare kukwe kuin mike era, abkobtä kukwe bää mikani krörö, käkwe niebare ietre:

Nura nena biare kabre ötadre, ye kwrere ni kwati tä juto biare ngwiandre Ngöböye, akwa sribikä ñakare bökan, aisetse sribi Bkänkä Ngöbö käkwe sribikä mda mda juandre jötrö sribire abko munkwe ribe ie. ³Akwa mun nän. Obeja ngäbälita niken lobo ngätäite, ye kwrere tita mun juen ni krübäte krübäte ngätäite. ⁴Mdakäre abko, mun rika angwane, mun ñan rika ngwian ngwena jabtä. Mun ñan rika kra ngwena jae amne mun ñan rika sabato mda ngwena jae. Erere arato, munkwe ñan kä gate ngwarbe köbö ngwentari ji ngrabare ni mda mdaye nünankakäre raire ji ngrabare.

⁵ Akwa ju mdente mun rika nebe, känti munkwe köbö ngwiantari käne, käkwe nie krörö: Kä jáme Ngöböökwe raba munbtä, nie munkwe. ⁶Angwane ni nünanka gwi yete tädi biare kä jáme Ngöböökwe ye kaen ngäbti ne ngwane, kadi ngäbti kwe; ñakare ne ngwane, ñan kadre ngäbti kwe. ⁷Ju mdente mun raba, ye känti mun raba nünentbe. Munkwe ñan ja kwita ju mda mdate. Mdakäre abko, mrö mden mden kwetata kwetre, erere te mun buka angwane, munkwe kweta, ñobtä ñan angwane ni sribikä abko ie sribi ütiä biandre abko erere munkwe mrödi sribi munkwe ütiäre. ⁸Erere arato, juta mdente mun raba, ye känti mrö mden mden te mun buka, ye munkwe kweta jáme jökrä. ⁹Angwane ni bren bren tärä juta yete ne ngwane, munkwe mikata kuinta amne, Ngöbö kebera nüke gobrane ngätäite abko munkwe nie ietre.

¹⁰ Akwa juta mden känti mun raba angwane, nitre yete käkwe ñan mun ka ngäbti, yebti abko mun rikata jibti ñäkäre kwärä krörö: ¹¹Dobro mnü juta munkwete nete neketaninkä nun ngotobtä abko nunta ngrükete mun ngwärekri jökrä nete. Ne abko mun ñan tö Ngöbö kukwei kain ngäbti, aisetse mun ara jire ngite Ngöböye ja töi jenbti bää mikakrä, ye raba gare munye. Akwa Ngöbö kebera nüke gobrane mun ngätäite, ye raba gare munye, aisetse munkwe nie kore ietre. ¹²Akwa köbö mrä näire, nitre Sodomabo käkwe ja tare nikadi, yebti ta nitre nünanka juta yete käkwe ja ngie nuadi abko ti tö niei munye, niebare Jesukwe nitre juani kwe ye.

**Jesukwe ñäkäbare nitre israelita rüere
(Mateo 11.20-24)**

¹³Bti Jesukwe niebare mda:

¡Aingwaree mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate! Mun bobre jakän, ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare tikwe mun ngätäite, ne kwrere nuendre juta Tiro amne Sidón känti, akräke nitre yete käkwe ja töi kwitadreta Ngöbö kukwäre amne, dän ngutu jüräre kitadre kwetre jabtä amne rabadre täkänintbe ngübrunte ja moto ulire kukwe kämekäme nuenbtä bää mikakrä.

¹⁴ Ye mdən kisete, Ngöbökwe kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, Ngöbökwe mun nünanka juta Corazínte amne juta Betsaidate mikadi ja tare nike bări kri nitre nünanka juta Tirote amne Sidónte ye kräke. ¹⁵ Amne mun nünanka juta Capernaúmte, ma känti nete tikwe sribi kri ñan tuabare nuenbare kabre, ¿yebtä Ngöbökwe mun mikadi bări ütiäte, munta nütüre ya? Ñakare, ñobtä ñan angwane Ngöbökwe mun ye kitadikä kä ja tare nikakrä känti.

¹⁶ Yebti Jesukwe niebareta mda nitre juani kwe yeye:

Nirekwe mun kukwei mikadre era ye käkwe ti ne ara jire kukwei kadi ngäbti; akwa nirekwe ñan mun kukwei mikadre era, ye abko ti ne ara jire ñan kukwei kadi ngäbti kwe amne nire ñan tö rabadre ti kukwei kain ngäbti, ye abko Ngöbö ti juanka ñan kadi ngäbti kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ni juani gre ketamä bti ni jätä nükanta Jesu känti

¹⁷ Abti nitre gre ketamä bti ni jätä juani Jesukwe ye jatani nüketa mda angwane, kä namani nuäre krübäte btätre, käkwe niebare Jesuye:

Dänkien, nunkwe üai käme juantariba mento nibtä angwane, ma käbti üai käme nibi nun kukwei mike täte jökrä kore, niebare kwetre ie.

¹⁸ Angwane Jesukwe niebare ietre:

Munta kukwe era erere niere, ñobtä ñan angwane merataträ ngitiekä jötrö, ye kwrere Satana kä käinbti jataninbe timon sribi munkwe köböire, rababa tuen tie. ¹⁹ Ye abko, üai käme krübäte tbi kwrere amne drike kwrere, kräke tikwe ja di biani munye ganainkäre amne, mun rüe Satana käkwe ñan mun mikadre bren, abkokäre tikwe ja di biani munye ganainkäre. ²⁰ Akwa üai käme käta mun kukwei mike täte, ye munkwe ñan käi ngwian nuäre bări jabtä, akwa munkwe nünandre kärekäre Ngöböbe, aisetee mun käi nena tikani täräbtä kä käinbti, ye abko bări käi ngwian nuäre jabtä munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Jesu aibe ie Rün gare metre (Mateo 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Yebti, Ngöbö Üai Deme namani täte Jesubtä, köböire kä namani nuäre kri btä, käkwe niebare:

Ti Rün, ma abko kä käin amne kä temen Dänkien. Tita ma käkitekä, ñobtä ñan angwane nitre bikaka töbtä krikri abko okwätē makwe kukwe

metre makwe ye rükaninte, akwa ni bobre bobre töi ñakare ñakare ruen ie abko ietre makwe mikani gare, ma tö namani ño, erere makwe nuenbare. Yebtä tita ma kälkitekä, niebare Jesukwe Rün Ngöböye.

22 Yebti nitre näma Jesu kukwe nuen, ye ie Jesukwe niebare mda:

Ti Rün käkwe jändrän jökrä mikani gare tie amne ti abko nire ngobo era metre gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti Rün aibe ie ti gare. Erere arato, ti Rün abko gare ñakare ni mda mdaye, akwa ti niara Odei ne aibe ie niara gare amne ti tö rabare mikai gare nire nireye, ye erere ie rabadi gare, niebare Jesukwe.

23 Yebti Jesu nikwitaninte, käkwe niebare kaibe nitre ja tötitaka benye:

Tita sribi kuin nuene bätäkä ngwarbe, ye abko munta tuen ja okwä jenbtí, ye munkwe käi ngwian nuäre kri jabtä, ²⁴ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare tuata munkwe, ye abko nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira amne jrei kwati kirakira tö namani tuai, akwa tuani ñakare kwetre. Erere arato, ti kukwei nuata munkwe, ye niaratré tö namani kukwei nuai, akwa erere kukwei nuani ñakare kwetre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ni Samariabo moto kuin

25 Yebti bati, Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikä nämane iti, namani nünaninkä krö, käkwe kukwe ngwianintari ja gakäre Jesube, käkwe niebare ie:

Dirikä, ¿itkwe dre nuendre köböire ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? niebare kwe Jesuye.

26 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

¿Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye btä mata ñäke, ye käta dre niere arato? niebare kwe ie.

27 Angwane dirikä ye käkwe niebare:

Ngöbö Kukweita niere krörö: Makwe ma Dänkien Ngöbö tare ja üai ngöi jökrä, ja di ngöi jökrä amne ja töi ngöi jökrä. Erere arato, mata ja tarere au, ye kwrere makwe ni mda mda tare arato, nieta Ngöbö Kukweibtä, niebare kwe Jesuye.

28 Jesukwe niebare mda ie:

Kukwe era erere nini makwe. Ye kwrere makwe nuendre ne ngwane, ma rabadi nüne kärekäre Ngöböbe, niebare kwe ie.

29 Akwa Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikä käkwe kukwe ngwianintari, yebti tö namani bikai deme, käkwe niebare Jesuye:

¿Ti mräkä mden abko tikwe taredre metre ruen? niebare kwe mda Jesuye.

30 Abtä ni menteni amne ni rüe abko ni mräkä metre, ye Jesukwe bää mikani, käkwe niebare krörö ie:

Bati ni nämane iti Jerusalén, nikani motokwäre juta Jericó kukwäre angwane, batibe nitre gökä jatani, käkwe jändrän goibare jökrä kän amne, dän btä dianinkä jökrä kän kwetre, bti metani kwetre, namani bär ngwükäre angwane, mikaninte jite kwetre se kwrere, bti ngitiani. ³¹ Ye ngwane ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre jatani iti ji ye arabebti angwane, ni bär ngwükäre nämane jite. Yebtä okwä mata namani akwa, nikani mobe menteninta temen bäre se kwrere, bti nikani janknu ta.

³² Yebti ni levita sribikä ju blitakrä Ngöböbe jatani iti mda, nükani ja ken ni bär ngwükäre yebe angwane, mikani ñäräre jirekäbe kwe, akwa nikani janknu ta arato.

³³ Akwa yebti ni jenena Samariabo jatani iti mda ji ye arabebti abko okwä mata namani ni bär ngwükäre btä angwane, namani ruen bobre ie, ³⁴ käkwe krötabare ken, bti olibo köi amne uba doi mikani träinbti kwe kräkäi mikakäre amne träin mrianinte kwe, bti mikani buro jakwebti kwe, bti nikani ngwena nebe ju ni basakakrä känti. Ye känti ngibiacbare kwe ye näire. ³⁵ Yebti jändrinane dekä angwane, ngwian ganaindre köböbu näre ye ni Samariabo käkwe biani ju bkänkäye, käkwe niebare ie: Makwe ni ne ngibia tirkä. Nane makwe ngwian gate bari mda niarakrä ne ngwane, ti jatadita, käkwe ütiä biandi mae, niebare kwe ie. Abko kukwe nakaninkä kore. ³⁶ Ne aisetet ni iti goibare nitre gökäkwe angwane, ni nikani nimä. ¿Nitre nimä ye ngätäite, ni mden käkwe ni mda tuani känti ja mräkä kwrere ruen? niebare Jesukwe ie.

³⁷ Angwane Kukwe Biani Ngöbökwé Moiséye dirikä käkwe niebare mda Jesuye:

Ni ie ni bren namani ruen bobre, ye abko käkwe ni bren tarebare mräkä kwe kwrere, niebare kwe.

Abtä Jesukwe niebare ie:

Ni Samariabokwe kukwe nuenbare kuin mräkä mdakrä, ye kwrere nän nuene arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Dre bari ütiäte niebare Jesukwe

³⁸ Yebti Jesu nikani janknu ta nitre ja tötitkaka benbe amne nükani juta mdate, känti meri iti kädian nämane Marta nämane nüne. Marta ne abko käkwe Jesu kani ngäbti ja gwiriete. ³⁹ Marta etba nämane iti abko kädian nämane María. María ye abko nikani, namani täkänintbe Jesu ngotobtä Jesu kukwei nuen. ⁴⁰ Akwa Marta abko namani sribi kabre gwita ye aibe btä töbige, aisetet namani sribire janknu, bti nikani, käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ¿ti mräkäkwe ti mirite sribire kaibe, se ütiäte ñakare makrä ya? Niara juen jötrö ti die mike, niebare kwe Jesuye.

⁴¹ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

Marta, ma nibi töbige krübäte dikaro sribitär, kä nibi ma nike. Erere arato, jändrän keta kabre, btä mata töbige, ⁴² akwa jändrän ketetibe bari

ütiäte, ye mden abko Maríakwe känäniri jakrä, käta ti kukwei nuen. Ye abko ni ñakare jire abko rabadre denkä kän. Abko kore se, niebare kwe Martaye.

Blitadre ño Ngöböbe
(Mateo 6.9-15; 7.7-11)

11 ¹Bati Jesu nämane blite Ngöböbe kä mda känti, käkwe blitabare ünän angwane, ni iti ja tötitikaka ben abko käkwe niebare ie:

Ti Dänkien, blitadre ño Ngöböbe abko Juan Bautistakwe diribare nitre ja tötitikaka benye, aisetekwe makwe diridre nunye arato, niebare kwe Jesuye.

²Abtä Jesukwe niebare ietre:

Mun rika blite Ngöböbe angwane, munkwe nie krörö:

Ti Rün kä käinbti, ma kä aibe raba mikani ütiäte ni jökräkwe.

Jakwe gobrane nun ngätäite nete.

Ma tö dreye kä käinbti, erere tä neme bare mae kä käinbti, erere raba bare mae kä nebtä nun ngätäite arato abko nunta ribere mae.

³ Kóbö kwatirekwatire makwe mrö bian täte nunye.

⁴ Nun ngite kukwe kämenbtä ye denkä mento nunbtä, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä ja mike ngite nun rüiere, käre nunta den jabti ta köbö kwatirekwatire.

Amne kukwe kämekäme tö nun nuaite ja käne ma rüiere, ye känti makwe ñan nun jie ngwian,

abko munkwe blita kore Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

⁵ Bti Ngöböta juto biare ni kukwei kaen ngäbti, ye abko Jesukwe bää mikani, käkwe niebare krörö mda ietre:

Nane mun kukwe muko jatadre iti kä ruäre deo, käkwe niedre: Ja mräkä, ban ngwen kumä ütiätre tie, ⁶ñobtä ñan angwane gwä ti kukwe muko nü basare jire tie, akwa bukakrä ñan nebe tie. Abtä ti ki ban tärire mae, tikwe ñan ja gaidre krübäte abkokäre, niedre kwe mae. ⁷Angwane ni tädre gwi käkwe ñan niedre: Ti nibira jänbti ngäbäkrebe, aisetekwe ti ñan raba nainkröta krö jändräni biankäre mae, aisetekwe makwe ñan ti nika, niedre ñakare jire kwe kukwe kare ngäbti. ⁸Akwa niara ñan kädriedre blo, abkokäre rükadre krö amne jändräni jökrä kärädré ie kukwe mukokwe, ye erere biandre jökrä kwe ie. Ye abko ñan niara kukwe muko, aisetekwe nuendi kore kwe akwa, ñan ñäkädré rüere abtä rabadre ja gaire, abkokäre nuendi kore kwe.

⁹ Blitadre Ngöböbe, ye mdenbtä abko ti tö kukwe mda niei krörö munye arato: Käre munkwe jändräni kärä Ngöböye amne Ngöböökwe biandi munye. Erere arato, munkwe jändräni känäntari Ngöbö känti amne kwandi munye. Erere arato, nita neme jukwebtä jändräni kärere ni mdaye, ye kwrere käre munkwe jändräni kärä jukwebtä Ngöböye

angwane, Ngöböka jukwe tikadi, käkwe biandi munye, ¹⁰ñobtä ñan angwane nireta jäandrän kärere, ye erere bianta ie amne, nireta jäandrän kämentari jakrä, ye erere tä kwen ie amne, nireta ñäke jukwebtä abko ietre Ngöböta jukwe tike amne tä jäandrän bien ietre.

¹¹Mdakäre abko, Ngöböta jäandrän bien kore, yebtä abko ti bike kukwe bää mike krörö mda: ¿Mun mden ngäbäkre rünre, ie ngäbäkreta gwa kärere kwetadre jae angwane, tä tbi krübate bien kwetadre ie? ¹²Erere arato, ¿mun mden ngäbäkre rünre, ie ngäbäkreta kwi mriuke kärere angwane, tä drible bien kwetadre ie? Ni ñakare jire iti käta jäandrän krübate bien ngäbäkre kweye. ¹³Mun abko moto käme, akwa ngäbäkre munkwe, ie jäandrän kuin bian gare munye. Se abko mun Rün kää käinbti bări moto kuin munkrä abko ie munkwe niara Üai Deme kärädre angwane, biandi kwe munye. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja tötitikaka benye.

Beelzebú nämane Jesubtä nie namani rüere
(Mateo 12.22-30; Marcos 3.20-27)

¹⁴Abti bati ni iti btä üai käme nämane, käkwe kukwe ötani abko btä Jesukwe üai käme juanintari mento. Ye erere üai käme nikani mento btä angwane, namani bliteta kuin. Yebtä abko ni kwati ñan töi namani krütare mda. ¹⁵Akwa ni ruäre namani niere:

Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, ye mden käkwe ja di biani niaraye abko diebti tä üai kämekäme juentari mento se, namani niere Jesubtä.

¹⁶Akwa era metre Jesu namani sribire Ngöbö diebti rabadre era kräke, abkokäre Ngöböta kää käinbti käkwe sribi kri ñan tuabare nuendre niaratre okwäbti Ngöbö nämane ben bää mikakäre abko ni ruäre namani kärere Jesuye.

¹⁷Angwane nitre namani töbike blo Jesu rüere, ye ganina btätre Jesukwe. Abtä niebare kwe ietre:

Juta amne ni mräkä mden erere käta ja ñäketbe ketebu rükäre jabe kwärikwäri, ye abko tä ja juen ngwarbe au. ¹⁸Ye kwrere abko, ¿Satana amne üai käme kwekwe käkwe ja ñäkäretbe ketebu jene jene ja rüere au, ye angwane tädre dite ya? Ñakare. Ye abko, titä üai käme juentari Beelzebú diebti mutta niere tibtä, ye mdenbtä abko titä ñäke kore. ¹⁹Üai käme dänkien kädianta Beelzebú, diebti titä üai käme juentari mento mutta niere tibtä, aiseté ¿nitre reketa munkri ye abko ie nireta ja di bien üai käme juantarikrä mento abko ti tö nibi ngwiaintari munye? Niaratre käkwe mun kitadre ngise ruen tie. ²⁰Akwa titä üai käme juentari mento Ngöbö Üai Deme diebti era metre, ye ngwane Ngöbö nükanina gobrane mun ngätäite abko bää mikata tikwe.

²¹Akwa ti bike kukwe mdara jire niere munye üai kämenbtä abko krörö: Ni dite kri kwe jäandrän tärä kabre rükära, bti tä jäandrän jakwe

erere ngibiare kuin jäme gwi abko üai käme kwrere. ²² Akwa ni mda bäri dite ti kwrere jatadre rüre, käkwe ganaindre kwäräbe angwane, jäandrän rükä ni ditekwe, bti tädre tödeke abko diandrekä jökrä ni dite ye käm amne jäandrän kwekwé diandrekä jökrä käm, bti dräidre jökrä jabti kwe.

²³ Ye abko nire nire ñan tä nekete tibe, ni ye abko tä rüre ti rüre amne, nire nire ñan tä sribire gwaire tibe abko tä sribi tikwe metekä jirekäbe tikän, niebare Jesukwe.

Üai käme tä nikentä mento, bti tä nüketa nibtä

(Mateo 12.43-45)

²⁴ Yebti Jesu nikani blite krörö mda üai kämenbtä:

Ni iti btä üai käme tädre näne, abti üai käme ye juandretari mento btä, üai käme rikadre ngwarbe kwäräkwärä kä känenä jadükakrä jae kä kaibete, akwa kä ñan kwandre jire chi ie jadükakrä, abtä rabadre töbige krörö: ¡A! Ni nämane ju kwrere tikwe abko te ti nämane näne, ye känti ti bike nikenta, üai käme rabadre näture. ²⁵ Ye erere bkänä, üai käme ye rikadreta ni ye känti, rabadreta yete angwane kä sökaninkä merebe gwita temen amne kä ükaninte kuin gwita, kwrere jire ni ye kwandre üai kämeye. ²⁶ Angwane jötrö ngwarbe üai käme ye rikadre betekä, käkwe üai bari kämekäme niarakrä kändre krä kükü mda ja mukore, bti rikadre nünenta jökrä ni yebtä. Üai käme ye rabadrera nünenta kore ni yebtä angwane, ni ye rabadre ja tare nike bari krübäte mda üai käme kisete, niebare kore Jesukwe ni jökräye.

²⁷ Jesu nämane blite kore, ye btäräbe meri nämane iti ni mda mda ngätäite käkwe ñäkäbare jume ja dibti mda:

Ma meye kwe ma därebare amne ma mikani kianbtä kwe, meri ye abko Ngöbö diebti abko kä nuäre kri btä, niebare kwe.

²⁸ Abtä Jesukwe niebare:

Nire nire tä Ngöbö Kukwei nuen amne tä mike täte, ni ye abko Ngöbö diebti käta neme bari nuäre btä abko ti tö nibi niei, niebare kwe.

Sribi kri ñan tuabare käräbare Jesuye

(Mateo 12.38-42; Marcos 8.12)

²⁹ Yebti ni nikani ja ükekrö bari kwati mda Jesu bäre temen angwane, Jesu nikani niere krörö ietre:

Mun nünanka kä ne ngwane abko moto kämekäme, abtä tikwe sribi kri ñan tuabare aibe nuendre mun okwäbti, ie mun töta nebe, akwa sribi kri ñan tuabare ye tikwe ñan nuendre jire chi mun okwäbti, munta ribere ye kwrere. Akwa Ngöbö nämane Jonábe, käkwe sribi kri ñan tuabare nuenbare Jonákrä, ye kwrere aibe Ngöbökwe bärä mikadi mun kräke, ³⁰ ñobtä ñan angwane kukwe nakaninkä Jonábtä käkwe nitre Níniwebo töi kwitani, abtä Jonás kukwei mikani era kwetre, ye kwrere Ngöböta

sribire era metre ti Ni Kä Nebtä Ngobo köböire abko Ngöbökwe bā mikadi metre munye.

³¹Erere arato, Ngöbökwe kukwe ükadite ni jökrä kräke kä mrä angwane, jreina nünanka mobe mötarikrif' nükani kira basare jrei Salomónye ye käkwe mun kitadi ngise arato, ñobtä ñan angwane Salomón nämane kukwe töbtä töbtä niere, ye jreina mobe jatani kukwe nuen jakrä, akwa tita nete abko bäri ütiäte kri Salomónkrä abko mun ñan tö ti kukwei nuai, aisetet rakadikä kore munbtä. ³²Erere arato, monta nüne kä ne ngwane abko, btä Ngöbökwe kukwe ükadite kä mrä angwane, nitre Nínivebo käkwe mun kitadi ngise arato, ñobtä ñan angwane Jonákwe Ngöbö kukwei niebare angwane, nitre Nínivebo käkwe ja töi kwitani Ngöböbtä, käkwe Ngöbö kani ngäbti, akwa tita nete abko bäri ütiäte Jonákrä, käta Ngöbö kukwei niere munye abko mun ñan tö kukwei nuai amne mun ñan tö ja töi kwitai Ngöböbtä, ye dokwäre abko Ngöbökwe kukwe ükadite munbtä, niebare Jesukwe.

Jesukwe kukwe bā mikani ñotra jutrabtä (Mateo 5.15; 6.22-23)

³³Bti Jesukwe ja bā mikani ñotra jutra kwrere, käkwe niebare mda: Ni ñakare jire iti käta ñotra jutra mike, abti tä mike kä mkäte nguse. Erere arato, ñan tä mike kaja täni, akwa tä mike üräbtä käin, ye abko ni rikare gwäkäre angwane, kä rabadre tuen kuin nie abkokäre. ³⁴Ye kwrere ma okwä abko ñotra kwrere nikrakrä ja bäre temen, aisetet ma okwä kuin ne ngwane, käta tuen kuin mae. Ye kwrere abko makwe nünandre metre, ie Ngöbö tö ne ngwane, ni ie kä tuen kuin käta dikekä metre ñotra träbti, ye kwrere ma rabadi nüne kä ngwen Ngöbökwe. Akwa ma okwä bren angwane, kä ñan raba tuen kuin mae ne ngwane, mata kä ikote. Ye kwrere abko makwe kukwe kuin Ngöbökwe mikadre ngwarbe jae ne ngwane, ma töi rabadi käme amne ma rabadi nüne kä ikote Ngöbö rüere. ³⁵Ne aisetet munkwe ja ngibia kuin au, ñotra trä kuin tä munkwe ne ngwane, monta kä trä ngwen Ngöbökwe, ye ngwane mun ñan rabadre kä ikote Ngöbö rüere. ³⁶Munkwe ja töi mikadre nüne metre Ngöbö ngwärekri angwane, munkwe ñan nünandi kä ikote kwrere amne, ji Ngöbökwe rabadi gare kuin munye, kä trä kuin tuen nie ye kwrere ne ngwane, monta kä ngwen Ngöbökwe amne kä iko ñakare mun töibtä, aisetet jändrän jökrä Ngöbökwe rabai gare kuin munye, käta nebe tuen kuin ñotra träte munye ye kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe.

f 11.31 Jreina nünanka mobe mötarikri. Jreina ne abko nämane gobrane kä kädian nämane Saba känti. Kukweta tikani btä 1 Reyes 10.1-13 yebtä.

Jesukwe ñäkäbare nitre bariseoye amne nitre dirikäye
(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 20.45-47)

³⁷ Jesukwe blitabare ünän angwane, ni bariseo käkwe ngwiani mröre ja känti. Ye erere Jesu nikani, namani täkänintbe mesabtä mda. ³⁸ Akwa ni rikadre mröre, känenkri köbötikadre käne ja ngibiakäre dbe Ngöbö ngwärekri nämane ükaninte nitre israelitakwe, erere Jesukwe köbötikani ñakare. Yebtä abko bariseo ye ñan töi namani krütare Jesubtä. ³⁹ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Mun bariseo abko baso amne siä bätäteta btärita aibe amne terita abko tä nebe dobrore kwrere jire, aisetemun töita gobtä amne mun töi kämekäme. ⁴⁰ Mun töi ngitiékä ñakare metre Ngöbö Kukweibtä. ¡Ngöbökwe mun ngrabare dätebare, käkwe mun töi, mun moto dätebare ñakare arato ya? ⁴¹ Munkwe jändräñ jakwe bian ni bobre bobre die mikakrä, ye ngwane mun töi rabadi merebe arato baso amne siä bätäteta btärita amne terita arato ye kwrere, niebare Jesukwe bariseoye.

⁴² Bti Jesukwe niebare:

¡Aingwaree mun bariseo! Käre munta kri mu chi, ütiäte ñakare kädianta menta amne kri mda mu kädianta ruda amne kri mu mda mda kuin kwetadre amne kuin kräkäre, akwa ütiäte ñakare ükekrö keta jäta, bti munta mike keteti jenena biandre Ngöbökrä. Akwa jändräñ bäri kuin ütiäte nuendre ni bobre kräke amne Ngöbö taredre abko erere munta nuene ñakare. Ye kwrere jändräñ bäri ütiäte abko munta nuene ñakare, aisetemunkwe jändräñ ketebu ye nuendre amne mikadre täte keteti munkwe, akwa jändräñ bäri ütiäte abko nuendre bäri munkwe.

⁴³ ¡Aingwaree mun bariseo! Käre ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagoge, känti mun töta nebe rabai käre ja mikakrä ütiäte. Erere arato, ni mda mdakwe mun mikadre ütiäte jae, käkwe köbö ngwiandretari käne munye ji ngrabare mrö rürümoinkrä känti, ie mun töta nebe ja mikakrä ütiäte.

⁴⁴ ¡Aingwaree mun bariseo! Kä ni doboi mikakrä, känti kä ükateta kuin ruäre, aisetemobo mikani gare ñakare amne, ni raba dikekä jäme bti ta abtä ja mikata ngite amne tädbe ñakare Ngöbö ngwärekri, ye kwrere jire mun bä kuin metre, akwa munta ni mda kite ja mike ngite abko gare ñakare ni mda mdaye, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

⁴⁵ Abtä Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre nämane yete abko iti käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, mata ñäke kore, ye abko mata ñäke nun rüere arato, niebare kwe.

⁴⁶ Akwa Jesukwe niebare mda ie:

¡Aingwaree mun Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre! Käre munta tribe mike kabre ni mda mda tröbtä, tä nebe doboko krübäte

kräke, akwa nin mutna die mike jire chi abko krörö: Kukwe ükateta kabre nuendre ni jökräye munkwe, ye abko tribe doboko kwrere, akwa mutna ja kukwei mike täte ñakare jire chi, niaratre kitakäre kukwe kuin nuene Ngöbökrä.

⁴⁷Erere arato, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani mun mräkäkwe abko doboibti kä ükateta kuin munkwe. ⁴⁸Ye abko, mun mräkäkwe kukwe nuenbare abko dbe munkrä tuen munbtä, aisetet mun mräkäkwe ni Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani amne mun abko tä doboi ükateta kuin nuäre, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁹Munta töbiken kore, ye mdentbä abko Ngöbö töbtä kri käkwe niebare: Tikwe ja kukwei niekä niekä juandi amne ja kukwei ngwianka ngwianka tikwe juandi arato, ye abko müre ketadi ruäre amne ruäre abko jiebti rikai kisere mikakäre ja tare nike. ⁵⁰⁻⁵¹Ne aisetet nitre ti kukwei niekä därje metaninkä temen, yebtä Ngöböökwe kukwe ükadite munkrä abko krörö: Nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira kämikani Abel näire nebebe Zácarías näire. Zácarías ye abko kämikani kwetre ñukwä grä amne ju blitakrä Ngöböbë te ruäre. Abtä Ngöböökwe kukwe ükadite niaratre kämikakabe. Erere arato, yebtä Ngöböökwe kukwe ükadite ni kä ne ngwanabe abko ti tö nibi niei munye, niebare Jesukwe ietre.

⁵²Bti Jesukwe niebare mda:

¡Aingwaree mun Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre! Munta kukwe era metre Ngöböbtä rükente ni mda mda käne. Mun ñan tö kukwe era metre mikai gare kuin jae amne mun ñan tä dirire era metre arato ni mda mdaye, aisetet rükadre ño Ngöbö känti ñan rükadre gare ietre. Abko kore se, niebare Jesukwe.

⁵³Nebti Jesu nikaninta mda angwane, nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre moto namani romon krübäte Jesu kukweibtä. Abtä nikanintre kukwe ngwentari kabre Ngöbö kukweibtä ie, ⁵⁴ye abko Jesukwe ja kitadre au kö okwätä ja kukweibtä, abtä kitadre ngise kwetre, abkokäre namanintre kukwe ngwentari kore ie.

Nikwe ñan bikadre deme, niebare Jesukwe (Mateo 10.26-31)

12 ¹Ye ngwane ni jatani nüke ja ükekrö bäri kwati mda Jesu känti, aisetet ni namani kwati krübäte, kä namani ja kitekäbe kwärikwäri. Angwane nitre ja tötitkaka Jesube, ie Jesu nikani niere krörö:

Lebadura mikata bante tä ngitie jökrä te, ye kwrere jire nitre bariseo töi kämekäme, käta bike kuin deme ye abko käta ngitie ni mda mda töite, käta ni mda mda töi mike ja kwrere, aisetet munkwe ja ngibia kuin nitre bariseo ngäniene, ²ñobtä ñan angwane kukwe ñakare jire tiebe abko ni mdakwe ñan gadre. Erere arato, jändrän ñakare jire gore abko ni

mdakwe ñan gadre. ³Ne aisetet jändräni jökrä nieta kaibe munkwe akwa, ni jökrä käkwe kukwe nuadi. Erere arato, kukwe nieta tiebe kaibe gwi munkwe abko kädriedi ji kribti temen ja ngwärekri jökrä, aisetet munkwe ñan bika deme nitre bariseo se kwrere.

⁴Ye abko, mun ti kukwe muko tikwe, ie ti tö niei krörö: Ni mda raba mun ngrabare aibe kämike, akwa yebti ñan raba jändräni nuene munbtä, aisetet munkwe ñan ni mda jürä ngwian jabtä; ⁵akwa nire jürä ngwiandre era metre munkwe jabtä abko ti bike niere munye: Ngöbö aibe jürä ngwian munkwe jabtä, ñobtä ñan angwane mun krütadre, bti Ngöbö di tärä mun kitakrä kä ja tare nikakrä känti aisetet. ⁶Akwa mun bäri tare kri Ngöbökw abko ti bike bär mikey krörö munye: Nukwä kiakia rürümointa kwärike abko ütiä bianta bäri brai, aisetet ngwian bianta mnamube ütiäre, akwa nukwä kiakia ye käita nikwitekä ñakare Ngöböbi. ⁷Amne mun ara jire abko dokwä drüen kratirekratire abko tä gare jökrä Ngöböye, aisetet Ngöbökrä mun abko bäri ütiäre kri nukwä kabrekabre bti ta, aisetet mun raba ja tare nikey angwane, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe ñan Jesu rükandrete
(Mateo 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸Bti Jesukwe niebare mda:

Ti tö kukwe krörö niei mda munye: Nire nire tä nekete tibe abko niedre metre kwe ni mda mda ngwärekri, ni ye abko jen tikwe abko ti, Ni Kä Nebtä Ngobo käkwe niedi arato angeletre Ngöbökw ngwärekri. ⁹Akwa nire nire käkwe ti rükandrete ni mda mda ngwärekri, ni ye abko gare ñakare tie abko tikwe niedi angeletre Ngöbökw ngwärekri arato. ¹⁰Mdakäre abko, ti Ni Kä Nebtä Ngobo, rüere nirekwe ñäkädre blo, akwa ja töi kwitadreta kwe angwane, Ngöbökw kukwe käme ye diandrekäta btä; akwa nirekwe ja dokwä mikadre ribi, käkwe Ngöbö Üai Deme mikadre ngwarbe jae, ye aibe Ngöbökw ñan ngite diandrekäta jire btä.

¹¹Mdakäre abko, sinagoga känti mun järika nitre israelitakwe kukwe ükatekäre amne nitre kritobore ñakare israelitare, ye ngwärekri mun järika kukwe ükatekäre angwane, munkwe blitadre ño jakrä amne munkwe dre niedre, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹²ñobtä ñan angwane munkwe dre niedre jakrä, ye abko Ngöbö Üai Deme käkwe mikadi gare munye abko erere munkwe niedi jakrä kritobo ngwärekri, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe ñan töbikadre jändräni bkäne kabre jakrä

¹³Angwane nitre nämane kwati, ye ngätäite ni nämane iti käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, jändräni namani nun rün mröye, se ti etbakwe dräidre jabti tibe niere ie, niebare kwe ie.

14 Abtä Jesukwe niebare ie:

Ja mräkä, ¿nirekwe ti mikani kritobore mun ngätäite jändrän dräikäre munbti amarebti mata niere kore tie ye? niebare kwe ie.

15 Ni ye tö namani jändrän rünkwe diain kabre jae, aisetet Jesukwe niebare mda ietre:

Ni rabadre jändrän bkäne kabre, ñan ye köböire kä rabai nuäre nibtä, aisetet mun tö jändrän bkäne kabre jakrä, ye ngäniene munkwe ja ngibia, niebare kwe.

16 Bti Jesukwe kukwe ye bä mikani krörö:

Bati ni nämane iti abko jändrän bkäne kabre krübäte. Batira jire nura nökani kwe, abti ngwä ötani kabrekabre kwe. **17** Yebti ni jändrän bkänkä kabre ye namani töbige mda: Jändrän ngwä ötani kabre krübäte tikwe noko amne ju ñakare tikwe ükakrä. ¿Tikwe ükadi mdente? namani nütüre. **18** Te batibe niebare kwe jae: ¡A! Tikwe dre nuendi nüra gare tie. Ju chi tä tikwe nura ükakrä noko tikwe dikandite, bti tikwe ju mikadi bäri kri mda ju chi noko täte abko te tikwe mrö noko ükadi jökrä jändrän jakwebe. **19** Bti tikwe niedi krörö jae au: Ti nena jändrän bkäne kabre amne jändrän nena nünankrä raire tie, aisetet mtare mentokwäre ti bike jadüke, ti bike mröre, dö ñaen amne ti bike kä ngwen nuäre jabtä kwäräkwärä mda ruen tie, nütübare kwe. **20** Akwa ye btäräbe Ngöbökwe niebare ie: ¡Ma töi ñakare! Mtare deo ma krütadi angwane, ¿jändränta ükani kabre makwe, se abko rabadi nirekrä? niebare Ngöbökwe ie.

21 Ye kwrere tä nakenkä munbtä. Munkwe jändrän ükadre kabre jakrä kä nebtä, akwa jändrän kuin tä biandre Ngöbökwe munye, ye abko munkwe känandre ñakare jakrä, angwane mun rabadi bobre Ngöbö ngwärekri angwane, kukwe ne kwrere rakadikä munbtä, niebare Jesukwe ni jökraye.

Ñan töbikadre dikaro mröbtä amne dänbtä

(Mateo 6.25-34)

22 Yebti Jesu nikwitaninte, käkwe niebare nitre ja tötitkaka benye:

Tikwe kukwe nini, yebtä munkwe mrö ño kwetadre nünankrä amne munkwe dän ño kitadre jabtä, yebtä munkwe ñan töbika dikaro abko ti tö nibi niei munye, **23** ñobtä ñan angwane nita nüne kä nebtä angwane, nünandre metre Ngöbobe abko bäri ütiäte mrökrä amne ni ngrabare ye abko bäri ütiäte dänkrä, aisetet munkwe ñan töbika krübäte dikaro jändrän yebtä.

24 Ye abko, nukwä kwerbo tä nüne ño, ye mika ñäräre munkwe.

Kwerbo tä nura nökö ñakare, tä ngwä ötö ñakare, ju ñakare kwe mrö ükakrä jakrä, akwa Ngöbota mrö bien kwetadre ietre. ¡Mun abko bäri ütiäte nukwä kräke, se abko mun Rün käkwe ñan mrö biandre munye ya amarebti mutta töbige krübäte dikaro se! **25** Erere arato, munkwe ñan

töbikadre krübäte dikaro kore, ñobtä ñan angwane ni tö rabare ja tuai bări kri, akwa di ñakare ja mike niren taiti mda kukwâne. ²⁶Jändrân ne abko chi akwa, mun di ñakare nuenkäre, ¿se ñobtä abko jändrân bări taretare nuendre abko btä monta töbike krübäte dikaro se?

²⁷Mdakäre abko, ¿ñobtä monta töbike krübäte dikaro dänbtä jakrä se? Kri blü tä niren ño, yebtä munkwe töbika. Tä sribire ñakare, tä dän dike ñakare jakrä, akwa jrei kri Salomón abko nämane jändrân jökrä tuäretuäre bkäne, akwa dän tuäretuäre kri blü se kwrere abko Salomónkwe kitani ñakare jabtä. ²⁸Kri blü tä neme jötrö köböitibe, abti jändrinane angwane mikata ngire ñukwâte, akwa Ngöböta ükete tuäretuäre. ¿Ye mun abko ie dän ñan biandre Ngöbökwe ya amarebti monta tödeke ñakare täte Ngöböhti ye? ²⁹Munkwe dre kwetadi amne munkwe dre ñadi tomnane, yebtä munkwe ñan töbika krübäte dikaro amne mun ñan raba ulire, ³⁰ñobtä ñan angwane ni kwati kä nebtä tä tödeke ñakare Ngöböhti abko bări tä nakwen kisere jändrân ye jiebti. Akwa mun käta dre mdei nike, ye abko garera jökrä Ngöbö mun Rün kä käinbti seye amne niarakwe jändrân ye biandi munye, aisetekwe ñan töbika dikaro jändrân nünankrä yebtä jakrä. ³¹Akwa jändrân Ngöbökwe tä kä käinbti, ye munkwe känäntari angwane, jändrân jökrä mdei nikata munkwe ye Ngöbökwe biandi munye arato.

**Jändrân kuin kä käinbti, jiebti ni rankwadre
(Mateo 6.19-21)**

³²Ne aisetekwe obeja kiakia tikwe, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane jändrân jökrä kä käinbti, känti Ngöbö mun Rünta gobrane abko mikani gare ja moto kuinbti kwe munye. ³³Ye aisetekwe, jändränta munkwe, ye erere munkwe rürümoin jökrä, bti munkwe ngwian dräi ni bobre bobrehti angwane, Ngöböta jändrân kuin ütiäte kri ngibiare munkrä kä käinbti, ye känäntari jakrä munkwe. Erere arato, jändrân kuinkuin ütiäte krikri rabadre munkrä kä käinbti, ye munkwe känäntari jakrä, ñobtä ñan angwane Ngöböta jändrân kuin ütiäte kri ngibiare kä käinbti munkrä, ye känti ni gore ñan rabadre gwi amne kebekwe ñan juandre ngwarbe munkän arato, aisetekwe jändrân ütiäte kri kä käinbti känäntari bări kabre jakrä. ³⁴Munkwe nuendre kore, ñobtä ñan angwane jändrân ütiäte krikri tädi ükani mdente jakrä munkwe, ye känti mun töi tädi arato, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

Nikwe Jesu ngibiadre ngäbti kisere

³⁵⁻³⁶Bti Jesukwe niebare mda ietre:

Ti bike kukwe mdara jire niere munye abko krörö: Munkwe dän kita biare jabtä amne munkwe ñotra jutra mika biare ti ngibiakäre ngäbti,

ni klabore tä bkänkä ngibiare ngäbti ye kwrere, ñobtä ñan angwane ni mdata ja mike gure angwane, sribikätre bkänkä tä nüke kä ngwen nuäre jabtä, akwa sribikätre kwe abko tä biare ngibiare ngäbti jukwe tikakäre ie, ye kwrere munkwe ja mika biare ti ngibiare ngäbti. ³⁷Ye abko, nitre sribikä tä kwen ngwätē bkänkäye, ye abko käita neme nuäre btä, aisetē sribikä kwandre ngwätē bkänkäye ne ngwane, bkänkä ara jire kákwe dän sribikrä kitadi jabtä, bti sribikä kwekwe mikadi täkänintbe mesabtä kwe, mrö mikadi kwetadre kwe ietre mikakäre ütiäte. Ye kwrere munkwe ti ngibiadre ngäbti angwane, ti rükadita angwane, tikwe mun mikadi ütiäte arato abko ti tö niei metre munye. ³⁸Ne aisetē, nitre sribikä ye bkänkä rükadreta kä ruäre angwane ya o kä ngwen ja ken dekä angwane rükadreta ya, akwa sribikä kwe tä biare ngibiare ngäbti, ye abko bäri käi rabadre nuäre sribikätre yebtä, erere munkwe ti ngibiadre ngäbti kisere angwane, bäri käi rabadi nuäre munbtä arato.

³⁹Kukwe mdara jire rabadre gare munye arato abko krörö: Ni gore rükadre kä ñongwane, ye rabadre gare ju bkänkäye akräke ju bkänkä kákwe kraidre gwi angwane, jäandrän ñan goidle jire kän kwe. ⁴⁰Ni gore rükadre ñongwane gare ñakare, ye kwrere ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne mun tädi ngibiare ngäbti ñakare angwane, batibe rükadita, aisetē munkwe mokre jabti ti ngibiakäre ngäbti, niebare Jesukwe nitre ja tötitaka benye.

Sribikä kuin amne sribikä käme, btä Jesukwe kukwe bā mikani
(Mateo 24.45-51)

⁴¹Angwane Pedrokwe niebare mda Jesuye:

Ti Dänkien, ¿makwe blitaniri, ye makwe nini kaibe nunkrä ya o makwe nini ni jökrä kräke? niebare kwe ie.

⁴²Angwane ni Dänkien kákwe niebare mda:

Ni sribikä kuin tä biare abko bkänkä tä mikete sribikätre mda mda ngibiare amne mrödre ñongwane erere käita nüke angwane, tä sribikä mda mda buke. ⁴³Ni sribikä mikateta ja täte bkänkäkwe angwane, sribi mikateta kisete bkänkäkwe erere tä nuene täte jökrä, bti bkänkä tä nüketa, käta kukwe ükete kuin kräke, ⁴⁴kákwe ni sribikä kuin kore ye abko mikadi jäandrän jökrä ngibiabtikä jakrä, aisetē käta neme nuäre btä abko ti tö niei metre munye.

⁴⁵Akwa sribikä mikadrete sribire ja täte bkänkäkwe ye abko rabadre töbige krörö: Ti bkänkä ñan rükadreta jötrö, rabadre nütüre, kä rikadre sribikä mda mda merire, brare ngötikekä kwäräkwärä amne, rikadre mröre, dö ñaen amne rikadre dröbare jirekäbe angwane, ⁴⁶bkänkä rükadreta ñongwane gare ñakare ie. Ne aisetē tädre jáme angwane, batibe bkänkä jatadre nüketa, yebtä abko bkänkäkwe mikadi ja tare nike kri, sribikä dokwä ribi mda ben.

47Mdakäre abko, ni sribikä abko bkänkä tö dreye gare kuin ie, akwa bkänkä kwe mikata täte ñakare kwe, aisetet metadi tare krübäte kwe.
48Akwa sribikä mda abko, bkänkä tö dreye metre gare ñakare ie, käkwe ja mikadre ngite, yebtä mikadre ja ngie nuen, akwa metadre bä räkä, ñobtä ñan angwane kukwe gare ñakare ie aisetet. Ne mden kisete, nire nire abko ie sribi ya, jäandrän mda mda ya bianta kabre, ye ie käräta bäri mda btä. Erere arato, nirebti tödekata sribi nuenbtä abko ribeta bäri mda btä, niebare Jesukwe nitre ja tötitaka benye.

Ni kwati rabadi rüre jabe kwärikwäri Jesu dokwäre
(Mateo 10.34-36)

49-51Yebti Jesukwe niebare mda ietret:
 Tikwe ja tare nikadi kri angwane ti krütadi, akwa ye ngämi nakenkä, känkenkri ti moto neme nuäre ñakare. Mdakäre abko, ñan ti jatani mun mikakäre nüne jáme jabe kwärikväri abko munkwe nütü, akwa ti jatani ñukwä bukete mun ngätäite kä nebtä, ye abko ti tö nena tuai jutra ngitiekä. Ti jatani, abtä ni kwati rabadi nikwite ja rüere kwärikväri. **52**Mtare mentokväre ni ruäre rabadre tödeke ñakare tibti käkwe rüdi mräkä tödekaka tibti ben, aisetet ni ja mräkäre tädi nüne nirike gwi, ye abko nimä rabadi rüre mräkä nibu rüere. Erere arato, ni nibu ye rabadi rüre mräkä nimä ye rüere. **53**Angwane ngäbäkre rün rabadi rüre ngobo kwebe amne ngäbäkre rabadi rüre rün kwebe. Erere arato, meye rabadi rüre ngänkän kwebe amne ngäbäkre merire rabadi rüre meye kwebe. Ye kwrere arato, bi rabadi rüre bosibe amne bosí rabadi rüre bibe. Ne abko rabadi nakenkä kore munbtä tödekabtä tibti, niebare Jesukwe nitre ja tötitaka benye.

Dreta nakenkä rükadre gare
(Mateo 16.1-4; Marcos 8.11-13)

54Bti ni nämane kwati yete, ye ie Jesukwe niebare mda:
 Mütata kite jüben nindrini angwane, ñü räkändi temen mutna niere, erere ñüta näkäen. **55**Erere arato, müreta kite mate mötarikri angwane, kä rabadi ngire krübäte mutna niere, erere käta neme ngire. **56**Ye aisetet ngwarbe mutna bike töi ñakare, ñobtä ñan angwane jäandränta tuen kä käinbti amne kä temenbtä, ye abko tädre dre bä mike tä nüke gare kuin jökrä munye. ¿Ye ñobtä abko dreta nakenkä kä ne ngwane mun näire Ngöbö diebti mun okwäbti abko tä nüke gare ñakare munye? ¿Ye ñan ngwarbe mutna bike töi ñakare ya?

Nikwe kukwe ükadrete jötrö ni rüebe
(Mateo 5.25-26)

57Mdakäre abko, kukwe raba ja rüere kwärikväri munkwe angwane, ükadrete ño kuin, ye erere munkwe ükate jabe kwärikväri. **58**Akwa nane

ma rüekwe ma kita ngise kritobo ñakare israelitareye ne ngwane, ma ngämi nebe kritobo ngwärekri, känenkri makwe kukwe ükate ma rüebe ji ngrabare, mun ñan rabadre kritobo ngwärekri abkokäre, ñobtä ñan angwane ma rabadre kritobo ngwärekri angwane, niarakwe ma köböi biandi guardiaye amne guardiakwe ma kitadi ngite kä teri.⁵⁹ Ye känti abko makwe ñan ngwian biandre täte jökrä ja ütiäre, känenkri ma ñan tikadreteta kwe abko ti tö niei munye. Abko kore se, niebare Jesukwe ni nämane kwati yete yeche.

Ni jökrä käkwe kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti

13 ¹Kä ye ngwane ni israelita nämane ruäre Jesu känti yete käkwe niebare ie:

Krire nitre Galileabo nämane jäandrän jakwe kämike kukwadre Ngöböye, Ngöbö käikitakakäre ju blitakrä Ngöböbe känti angwane, Pilatokwe kämikamna, erere rükä romanobo kwekwe käkwe kämikani.

²Abtä Jesukwe niebare ni jökraye:

¿Nitre Galileabo kämikani kore, aisetet niaratre abko bëri kukwe kämekäme nuenka nitre Galileabo mda mdakrä, munta nütüre ya?

³Akwa ñakare kore ti tö niei munye. Akwa munkwe ñan ja töi kwitadre, käkwe ñan kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti munkwe ne ngwane, mun rabadi nianinte, käkwe ja tare nikadi kri Ngöbö okwä bäre mento kärekäre.

⁴Erere arato, nitre ni jätäbti ni kwä, bti ki Siloéte nikani temen, käkwe kämikani, ¿niaratre ye abko nämane Ngöbö Kukwei mike täte ñakare, abtä nämane ja mike ngite bëri Ngöbö rüere nitre Jerusalénbo mda mdakrä, munta nütüre ya? ⁵Akwa ñakare kore ti tö niei munye. Munkwe ñan ja töi kwitadre, käkwe ñan kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbö kadre ngäbti munkwe ne ngwane, mun rabadi nianinte, käkwe ja tare nikadi kri Ngöbö okwä bäre mento kärekäre. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

⁶Yebti nitre israelitakwe ñan Ngöbö kadre ngäbti ne ngwane, Ngöbökwе juandre ngwarbe abko mikakäre mokre, Jesukwe kukwe mda bë mikani ietre angwane, nitre israelita krikri bë mikani higo krie kwrere kwe amne Ngöbö bë mikani kä bkänkä kwrere kwe abko krörö:

Bati ni nämane iti käkwe higo krie nökani uba nurai ngätäite. Abti higo ngwä namanina ya abko nikani tuenta, akwa higo ngwä kwani ñakare ie. ⁷Abtä nura ngibiatikä nämane kwe yete, ie niebare kwe: Higo ne ngwä nena btä ya abko ti nükani tuen kä komä jire ja täritäri akwa, ngwätä kwen ñakare tie amne tä kä den ngwarbe jae, aisetet makwe tikaka jirekäbe, niebare kwe sribikäye.

⁸Akwa nura ngibiatikä käkwe niebare ie: Ti dänkien, makwe higo krie ye tuametre kä nete. Tikwe dobo muandi dokwä bäre temen, bti

tikwe abono mikadi btä. ⁹Ye ngwä rabadi btä akwa, nane ngwä ñan rabadre btä ne ngwane, makwe tikaka ngätrite ta, niebare sribikäkwe bkänkäye. Ne abko nakaninkä kore abko erere rabadre nakenkä munbtä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe meri bren mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire

¹⁰Bati köbö jadükakrä näire, Jesu nikani dirire mda sinagogue angwane, ¹¹meri bren nämane iti yete. Meri ye abko kä kwä jätähti kwä kwära nikani bren. Üai käme nikani btä, käkwe trö dötaninkä, aibe kisete ñan namani nünenkä metre krö. ¹²Meri ye abko nämane siba yete, btä Jesu okwä namani angwane, käräbare kwe, bti niebare kwe ie:

Ti mräkä, ma bikera nementa kuinta mtare, niebare kwe ie.

¹³Bti kise mikani kwe meri bren yebti. Ye btäräbe meri ye namani nünaninkäta metre krö batibe, kä nikani Ngöbö käkitekä kwäräkwärä se kwrere.

¹⁴Yebtä abko, sinagoga ye dänkien namani romon, ñobtä ñan angwane Jesukwe meri bren mikaninta kuinta köbö jadükakrä näire, käkwe niebare ni jökraye:

Kä tärä köbö ti sribikrä, aisetet köbö ti ye näire mun bren bren jata ja mikakäreta kuinta, akwa köbö jadükakrä näire, mun bren bren ñan jata ja mikakäreta kuinta, niebare kwe ni jökraye.

¹⁵Abtä ni Dänkienkwe niebare mda ie:

¡Mun ngwarbe ja bä mike kuin! ¿Buey amne buro mäkäteta mun itire itirekwe angwane, köbö jadükakrä näire monta tikete ñakare, bti monta nikken ngwena tomna ñaen ñakare ya? Mun jökrä tä nikken jändrän ye ngwena tomna ñaen ye monta sribire ruen tie. ¹⁶Ye aisetet meri ne jatani Abraham mräkäkri. Niara abko bäri ütiäte jändrän ye ngwä abko kä kwä jätähti kwä kwära neketaninte Satanaye abtä bren, ¿se abko ñan diandrekäta köbö jadükakrä näire Satana kisete ya? niebare Jesukwe ietre.

¹⁷Jesukwe ñäkäbare kore angwane, Jesu rüe namanintre ja gaire jökrä, akwa ni mda mda abko btä kä namani nuäre jändrän kuin nuen namani Jesukwe ye tuare.

**Jesukwe kukwe bä mikani mostasa nurai amne lebadura btä
(Mateo 13.31-33; Marcos 4.30-32)**

¹⁸Erere arato, Jesukwe niebare:

¿Ngöbota gobrane ño nibti? ¿Ngöbota kite gobrane nibti, ye abko tikwe bá mikadre dre kwrere ruen munye? ¹⁹Ngöbota kite gobrane nibti ye abko mostasa nurai chi kwrere. Ni iti käkwe mostasa nurai nökani ju bäre jakrä abko nikani niren kri krikri kwrere angwane, nukwä namani nüne kri ye küdebiti, ye kwrere jire käne Ngöbota kite gobrane ni braibe

bti, akwa mrä angwane Ngöbö rabadi gobrane ni kwatibti abko bä mikata nura chi yebtä. ²⁰Ye ngwane Jesukwe kukwe mdara jire bä mikani krörö:

¿Ngöböta kite gobrane nibti ye abko tikwe bä mikadre dre kwrere ruen munye? ²¹Ngöböta kite gobrane nibti ye abko rabadi niren lebadurata niren ye kwrere abko krörö: Meri iti kákwe lebadura kitani chi arina kabre te, bti mritani kwe abti lebadura nikani arina kabre ye ñäre jökrä, niebare Jesukwe.

Jukwe krä chi

(Mateo 7.13-14,21-23)

²²Yebti Jesu nikani janknu Jerusalén kukwäre mda angwane, nikani dirire juta kwatirekwatire te ji ngrabare. ²³Angwane batí ni iti kákwe niebare ie:

Ti Dänkien, ¿ni braibe rabadi dianintari ya?

Abtä Jesukwe niebare mda ni jökräye: ²⁴Munkwe ja di mika kri rikakäre gwä jukwe krä chite ta, ñobtä ñan angwane mrä ni kwati tö rabadi näin gwä akwa ñan rabadi, ²⁵ñobtä ñan angwane ju bkänkä kákwe jukwe dikadi jite, ye ngwane mun rabadi ju bäre abko rabadi ju bkänkä ye kärere, kä rabadi niere krörö ie: Ti Dänkien, jukwe tike nunye, mun rabadi niere. Akwa niarakwe niedi munye: Mun gare ñakare tie amne mun kä mdenbo gare ñakare tie, niedi kwe munye. ²⁶Angwane mun rabadi niere krörö ie: Nunkwe mröbare amne nunkwe tomna ñani gwaire mabe. Erere arato, makwe diribare nun känti, ¡ye töre ñakare mae ya! munkwe niedi. ²⁷Akwa ju bkänkä kákwe niedi munye: Mun gare ñakare tie amne mun kä mdenbo gare ñakare tie. Mun kukwe kämekäme nuenkä nän mobe mento tibtä, niedi kwe munye.

²⁸Ye ngwane abko, Ngöböta gobrane, ye känti Abraham, Isaac, Jacob amne Ngöbö kukwei niekätre tädi jökrä, btä mun okwä rabadi angwane, munkwe ja müädi krikri be amne mun moto rabadi romon krübäte ju bkänkäkrä, ñobtä ñan angwane mun abko tädi kitaninkä ju bäre. ²⁹Mun tädi ngwarbe ju bäre, ye ngwane abko nitre nünanka mintokwäre, mötarikri, kä driri amne nindrini abko rükadi jökrä, rabadi täkänintbe mröre gwaire jökrä Ngöböta gobrane ye känti. ³⁰Ye ngwane abko, ni ruäre ütiäte kri mtare abko rabadi ni bobre kwrere mrä amne, ni ruäre bobre mtare abko rabadi ütiäte kri mrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Jesukwe nitre Jerusalénbo müaibare

(Mateo 23.37-39)

³¹Kä ye ngwane abko, nitre bariseo nükani ruäre, kákwe niebare Jesuye: Herodes tö ma kämikai, aisetē nän ngitie mento nete, niebare kwetre.

³²Angwane Ngöbö ñan tö ne ngwane, Herodes ñan rabadre Jesu kämike ja töi jenbti, ye mikakäre gare ietre, abkokäre Jesukwe niebare mda ietre:

Herodes abko nukro känsenta kwrere, ye ie mun nän niere krörö: Mtare, jetbe tikwe üai käme juanditari nibtä amne tikwe ni bren bren mikadita kuinta amne münkme tikwe sribidi ünän.³³ Akwa mtare, jetbe, münkme ti näin sribire janknu ji ngrabare. Abti ti näin nebe Jerusalén, munkwe nie ie, ñobtä ñan angwane ni Ngöbö kukwei niekä abko ñan krütadre juta Jerusalén bäre mento, aiseete ti näin känti. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Ye btärabe Jesukwe nitre Jerusalénbo müaiba, käkwe niebare krörö:

¡Aingwaree, mun nünanka Jerusalén nete! Käre monta nitre Ngöbö kukwei niekä müre kete amne nitre juanta Ngöböökwe ja kukwei ngwena abko müre ketata jäbti. Ye abko, kwita ngäbäli kiakia ngibiare ja ngike täni, ye kwrere käre ti tö namani mun ngibai, akwa mun ñan tö namani ti tuai ja ngibiare,³⁵ aiseete ju munkwe nete ne rabadi tökare jökrä mun täbtä abko tita niere munye amne, mtare mentokwäre ti ngämi kiteta, känenkri munkwe ñan ti tuadre jire chi mda, yebti munkwe ti tuadi angwane munkwe niedi krörö:

Ni kitera nüke ni Dänkien Ngöbö käbti raba mikani ütiäte kri abko munkwe niedi ti ngäbti. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ni nüen ngrabare abko Jesukwe mikaninta kuinta

14 ¹Bati köböjadükakrä näire, Jesu nikani mröre bariseo ütiäte kri känti angwane, nitre bariseo mda mda namani ngibiaretari kisere kitakäre ngite. ²Angwane ni nämäne iti yete abko nüen jökrä ngrabare, aiseete nämäne bren, btä Jesu okwä namani, ³käkwe niebare Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätreye amne nitre bariseoye:

¿Köböjadükakrä näire ni raba ni bren miketa kuinta ya, ñakare ya? niebare kwe.

⁴Angwane niaratre namani kwekbe jökrä. Abtä Jesukwe ni bren käräbare ja ken, mikaninta kuinta kwe, bti juaninta kwe. ⁵Yebti Jesukwe niebare mda nitre bariseoye:

Buro ya o nbi betadrekä nguse munkän köböjadükakrä näire, ye mun rikadre jötrö ngwarbe dentarita, ye ngwane monta sribire. ¿Akwa ni bäri ütiäte jändräñkrä abko tikwe mirita kuinta abtä ti ngite munta nütüre ya? niebare kwe ietre.

⁶Angwane nitre bariseo namaninta kwekbe jökrä, ñobtä ñan angwane kukwe kwani ñakare ietre.

⁷Angwane nitre nübaibare mröre siba abko nikani ja täkrä ni ütiäte kräke mesabtä känene jae, bti namani nebe täkänintbe Jesu okwäbti. Abtä Jesukwe kukwe bää mikani ietre, käkwe niebare krörö:

⁸Nane ni iti rika ja mike gure, känti ma nübäi kä ngwiankäre nuäre jabtä siba angwane, ja täkrä ni ütiäte kräke, yete ma ñan raba täkänintbe, ñobtä ñan angwane nane ni mda bäri ütiäte makrä nübaibare arato abko

jatadre nüke angwane, ⁹ni mun nübaikä ye jatadre, kákwe niedre mae: Ja täkrä känti mata täkänintbe, ye bien ni neye, niedre kwe mae angwane, ma rikadre nebe täkänintbe mrä köre, ye abko rabadre gaidre kri makrä. ¹⁰Ne aisete ma nübaikä känti ma rika angwane, ja täkrä mrä känti ma raba täkänintbe. Yebti ni ma nübaikä ye jatadre, kákwe niedre krörö mae: Ja mräkä, ja täkrä ni ütiätekra tä mesabtä ne känti jakwe siba, niedre kwe mae, ye ngwane ma rabadre ütiäte ni mesabtä ye okwäbti abko rabadre bări kuin. ¹¹Tita niere kore, ñobtä ñan angwane nire nire tö bikai kri au abko Ngöbökwé mikadi bobre amne, nire nire tö ja mikai bobre abko Ngöbökwé mikadi ütiäte kri, niebare Jesukwe.

¹²Yebti Jesukwe niebare niara nübaikä yeeye:

Makwe mrö scribe kri kä ngwiankrä nuäre jabtä, o ma rika ni mda mda buke mröte dere, ye ngwane ma kukwe muko, ma etba, ma mräkä mda mda amne nitre ngwian bkänkä kri nünanka käname ma bäre temen, ye aibe makwe ñan nübai mröre jabe, ñobtä ñan angwane niaratre bukadre makwe ye ütiäre ma kärädreta kwetre mröre jae, aisete makwe mrö biani ye ütiä biandita kwe mae, aisete nitre ngwian bkäne kri aibe ñan nübai makwe. ¹³Akwa ma rika mrö sribere kri kä ngwiankrä nuäre jabtä angwane, makwe ni bobre nübai. Erere arato, ni bren bren ngrabare, ni nakwente amne ni okwä kä drünente nübai makwe mröre jae angwane, ¹⁴kä rabadi nuäre mabtä, ñobtä ñan angwane niaratre ñan raba ma buketa jire mrö ye ütiäre, akwa nitre metre Ngöbö ngwärekri rükaita nire kä mrä angwane, ye näire Ngöbökwé ütiä biandi mae. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bă mikani ja bukabtä (Mateo 22.1-10)

¹⁵Ni metre metre Ngöbö ngwärekri rükadita nire, btä Jesukwe blitabare kore, yebtä abko nitre nämane mesabtä ye ngätäite ni iti kákwe niebare mda Jesuye:

Ngöbö jatadi gobrane ni ngätäite angwane, nire tädi mröre yete abko btä kä rabadi nuäre krübäte, niebare kwe.

¹⁶Abtä Jesukwe kukwe bă mikani ietre, kákwe nitre israelita ütiäte kri bă mikani ni nübaibare känekäne kwrere, kákwe niebare mda:

Yebtä abko ti bike kukwe bă mike krörö munye: Bati ni iti kákwe mrö sribbare kri kwetadre, kákwe ni kwati nübaimna mröre jae. ¹⁷Ye erere mrö namanina biare kwetadre angwane, ni ye kákwe niebare sribikä kweye: Nitre nübaibare tikwe, ye nän kärere amne makwe nie krörö ietre: Mrö nibira biare kwetadre, aisete mun jakwe mröre, makwe nie ietre, niebare kwe sribikä kweye.

¹⁸Ye erere bkänä, sribikä ye nikani akwa, nitre nübaibare abko kwe kukwe mdara jire nämanena nuendre, aisete ñan rikadre namani niere.

Ni iti kákwe niebare: Gwä tikwe kä kürü abko ti bike niken tuenbtí, aisetetí ñan rikadre, ye abko munkwe dian tibti ta, niebare kwe.¹⁹ Ni mda abko kákwe niebare: Tikwe buey kürü krä jätä sribikrä jae abko tä sribire kuin ya, ñakare ya abko ti bike niken nuente, aisetetí ñan rikadre, akwa munkwe dian tibti ta, niebare kwe.²⁰ Ni mdara jire abko kákwe niebare: Gwä tikwe ja miri gure, aisetetí ñan rikadre, niebare kwe.

²¹ Angwane sribikä ye nikantia, kákwe niebareta jökrä bkänkäye. Abtä sribikä bkänkä moto namani romon krübäte, kákwe niebare sribikä kweye: Nän jötrö ji kri ngrabare amne ji krä kiakiabti juta ngrabare nokore ni bobre känene, ni bren bren ngrabare känene amne ni okwā kä drünente känene. Erere arato, ni nakwente känene. Ma jata ngwena mröre nete, niebare kwe sribikäye.

²² Ye erere bkänä, sribikä jananbare. Abti bä raire angwane, sribikä jataninta, kákwe niebare bkänkäye: Ti dänkien, makwe ni kärämna tie, erere tikwe käränirira, akwa kä tä ni mda mdakrä, niebare kwe.²³ Angwane sribikä bkänkä kákwe niebare mda ie: Nän ni mda mda känene ji ngrabare juta bäre mento sere. Ma jata ngwena nüke nete, ñan tö raba kite akwa, ma jata ngwena ni mikakrä bäri kwati gwi ti känti nete,²⁴ ñobtä ñan angwane nitre nübaibare känekäne tikwe, ye abko ñan rükadre jire iti mröre tibe mesabtä, niebare kwe. Ye kwrere Ngöbökwe mun ütiäte ütiäte kärädi nüne ja känti angwane, nane mun ütiäte ütiäte ñan rabadre känti, akwa ni bobre bobre rabadi. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Nire nire tö näin Jesube kákwe töbikadre kuin ja käne
(Mateo 10.37-38)

²⁵ Jesukwe mröbare ünän kore, bti nikani ta angwane, ni nikani kwati jiebti. Abtä niara nikwitaninte, kákwe niebare ietre:

²⁶ Nire nire tö näin tibe rabakäre ja tötitaka tibe abko kákwe ti taredre bäri jäandrän jökrä bti ta. Akwa nire nire tä rün, meye, merire kwe, brare kwe, etba, ngwai kwe tarere bäri amne tä ja tarere bäri au ne ngwane, ñan rabadre ja tötitaka tibe.²⁷ Erere arato, ni kämikata niken krusobtä angwane, nita niken kruso doboko ngwena au jakrä, ye kwrere nire nire kákwe ñan kötä mikadre au jakrä ja tare nikakäre tikrä amne krütakäre tikrä ne ngwane, ni ye ñan rabadre ja tötitaka tibe.

²⁸ Ye abko ti bike bä mike krörö: Nane ni iti rikadre ju mike nura ngibiabtikrä angwane, ngwian tärä täte ju ye mikakrä bare täte jökrä ya, btä tä töbika käne, abti ngwian tärä täte ye ngwane tä ju mike.²⁹ Akwa ngwian ñakare täte ju mikakrä, akwa ju kömikadretbe kwe abti rabadre ötare ñan rabadre käte ie. Yebtä abko ni jökrä rabadi ni ye kötaire,³⁰ kä rabadre niere: ¡A! Ni se nikani ju mike akwa, namani bare ñakare ie abko ni jökrä rabadre niere kötaire kwärä kore btä. Ye kwrere mun mden tö näin tibe kákwe töbika kuin ja käne.

31 Yebtä ti bike kukwe mdara jire bā mike abko krörö: Jrei tädre iti kwe rükä tädre mili krä jätä abko jatadre niken rüre jrei mda rüere. Akwa jrei mda ye abko kwe rükä tädre mili krä gre, aisetet jrei kwe rükä mili krä jätäbe ye rabadre töbike käne, rükä mili krä gre ye ganaindi kwäräbe kwetre ya abko rabadre töbike. **32** Akwa nane rükä mili krä jätä ben jrei ye käkwe ñan ganandre, rabadre tuen ie angwane jrei kwe rükä mili krä gre ye tädre mente angwane, ñan rüdre kwe, aisetet ja mäkadreta jirekäbe kwe abkokäre nitre juandre niere kwe jrei mda yeeye. **33** Ye kwrere abko, niere nire tö näin tibe rabakäre ja tötitikaka tibe, akwa ñan tö jändrän jakwe mikaita jökrä ne ngwane, ñan rabadre ja tötitikaka tibe. Ne aisetet mun mden tö raba näin tibe käkwe töbika kuin käne. Abko kore se, niebare Jesukwe ni jökräye.

Jesukwe kukwe bā mikani mrenbtä

(Mateo 5.13; Marcos 9.50)

34 Yebti nire nire tö näin Jesube abko Jesukwe bā mikani mrenbtä, käkwe niebare mda:

Mren abra kuin jändrän jökrä mikakrä bänante, akwa bänän riadrekä rabadre tibo, ye abko rikadre ngwarbe, aisetet ñan rabadre kuin mda, **35** amne ñan rabadre kuin dobokrä amne ñan rabadre kuin abono sribekrä, aisetet rabadre ngwarbe. Abtä kitadrekä jirekäbe. Tita kukwe niere ne mun mden mden tö näin tibe käkwe ketate ja olete, bti töbika kuin btä munkwe, niebare Jesukwe ni jökräye.

Obeja nianinte, btä Jesukwe kukwe bā mikani

(Mateo 18.10-14)

15 **1** Angwane ni kwati ngwian käräkä gobran romanobokrä amne ni kwati mda mda namani tuen moto kämekäme nitre bikaka metre Ngöbö ngwärekriye, ye namani nülke Jesu ken niara kukwei nuakäre. **2** Abtä nitre bariseo amne Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye dirikätre namani ñäke tiebe Jesu rüere, kä namani niere jae kwäríkwäri:

Nitre kukwe kämekäme nuenkä se kwrere abko ni noko tä kaen ngäbti jökrä amne tä mröre ketetibe ben, abtä tä ja mike ngite Ngöbö rüere ñan ñan, namanintre niere Jesubtä.

3 Angwane Jesukwe kukwe bā mikani krörö mda ietre, nitre namani tuen kämekäme abko ütiäte Ngöbökrä era metre mikakäre gare:

4 Ni iti mun ngätäite abko kwe obeja tädre gre ketarike abko riadrete kratit kän, ye ngwane niarakwe ñan obeja gre ketabkä bti krä jätäbti krä ökän (99) ye mikadrete ja ngibiare kaibe kä kaibete, bti obeja kratibe nianinte, ¿ye niara ñan rikadre känentari kisere ya? **5** Kwandretari ie angwane, kä rabadre nuäre btä, käkwe kitadre ja kötäbti ta, bti rikadre ngwenante **6** ja gwiriete angwane, niara kukwe muko nünanka

känamekäname abko kärädre jökrä kwe, bti niedre kwe ietre: Obeja nianinte krati tikän abko kuninantari tie, aisetet ari käi ngwen nuäre jabtä tibe, niedre kwe. ⁷Ye kwrere abko, ni iti kukwe kämekäme nuenkä ni ne kwrere käta ja töi kwite, käta kukwe käme kite temen amne tä Ngöbö kaen ngäbti, ye abko käita neme bäri nuäre Ngöböbtä kä käinbti sete ni gre ketabkä bti ni jätäbti ni ökän käta Ngöbö mike täte era metre nütüta jabtä munkwe kwrere ye abko ie Ngöbö garera, niebare Jesukwe.

Jesukwe kukwe bā mikani ngwian nianinte btä

⁸Bti Jesukwe niebare mda:

Ye kwrere arato, meri tädre iti, kwe ngwian tädre kun jätä abko riadrete kundi kän angwane, meri ye käkwe ñotra mikadre, bti rikadre kä sökökä gwita ngwian ye känäntarikäre. ⁹Abti kwandretari ie angwane, kukwe muko merire merire nünanka känamekäname abko kärädre kwe, bti niedre kwe ietre: Ngwian nianinte tikän abko kuninantari tie, aisetet ari käi ngwen nuäre jabtä tibe, niedre kwe kukwe mukoye. ¹⁰Ye kwrere abko ni kukwe kämekäme nuenkä käta ja töi kwite, käta kukwe käme kite temen amne tä Ngöbö kaen ngäbti abko käita nebe nuäre angeletre Ngöbökwebtä kä käinbti sete, ye abko ti tö niei munye, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe kukwe bā mikani ni bati diänbtä

¹¹Yebti Jesukwe kukwe mdara jire niebare angwane, nitre bariseo romon kräke abko bā mikani ngäbäkre mubai kwrere kwe amne nitre kukwe kämekäme nuenkä abko bā mikani ngäbäkre diän kwrere kwe abko krörö:

Bati ni nämane iti abko kwe ngäbriänkä nämane nibu. ¹²Ni ye abko ngobo bäri bati nikani, käkwe niebare ie: Tata, jäandränta biandre tie makwe, ye erere makwe bian jötrö tie, niebare kwe rünye. Abtä rünkwe jäandrän jakwe ye dräibare niaratre nibubti.

¹³Yebti kä ngämi nikni raire ta angwane, ni bäri bati ye käkwe jäandrän jakwe erere rürümoinbare jökrä, bti ngwian diani kwe, bti nikani mobe kä mdabti, känti nikani kukwe nuene ngwarbe diän diän. Abtä ngwian ganinte jökrä jakän kwe. ¹⁴Ngwian krütanina jökrä kän, ye btäräbe kä ye känti mrö nika jatani krübäte, aisetet niara nikani mrö nika krübäte arato.

¹⁵Angwane ni nämane iti juta yete abko israelita ñakare akwa, niara nikani sribi kärere jakrä ie. Erere bkänä, sribi bäri käme krübäte ni israelitakrä abko biani kwe ie, käkwe niara mikani mtü ngibiare. ¹⁶Nämane sribire angwane, mtü buka nämane algarobate kwe abko niara tö namani nebe kwetai siba akwa, ñan namani bien jire chi kwetadre ie, aisetet mrö namani krübäte ie.

¹⁷Abtä bati namani töbike: ¡Jo! Ni kwati tä ganane ti rün känti kwe mrö tärä kabre kwetadre amne ti abko kite jraine jakän mrö miare nete, ¹⁸aisete ti bike nikenta ti rün gwiriete, käkwe niedi krörö ie: Tata, tikwe ja mikani ngite Ngöbö rüere amne ma rüere, ¹⁹aisete makwe ñan ti kata ngäbti ja ngobo kwrere ja juete, akwa nita ganane mae, ye kwrere makwe ti mika ganane jae, tikwe niedi kore tataye, namani nütüre.

²⁰Ye erere bkänä, nikaninta jibti, nikani nebeta rün gwiriete. Nämame mente se kwrere angwane, jatabare rünye amne namani ruen bäri bobre ie, aisete nikani betekä ngäbti, käkwe küde kitani ngärä demaine kwärä. ²¹Angwane ngobokwe niebare ie: Tata, tikwe ja mikani ngite Ngöbö rüere amne ma rüere, aisete ti ma ngobo makwe, ye makwe niedre ñakare mda ruen tie, niebare kwe rünye. ²²Akwa rün abko käkwe niebare sribikatre kweye: Dän bäri kuinkuin känene. Munkwe kita btä amne anio ni bä mikakrä ütiäte kita kisebtä munkwe, bti sandalia kita ngotobtä munkwe niara ñan bä rabadre ni klabore kwrere abkokäre. ²³Bti nbi ngäbäli bäri kuin ngibiata jenena mun rika tuen. Munkwe kämika kwetadre. Ngäbäkre tikwe nüta ye ari käi ngwen nuäre kri jabtä, ²⁴ñobtä ñan angwane ni krüta kwrere jire ngäbäkre tikwe ne nianinkä ti okwáte, akwa nüta mtare. Niara nianinte tikän, akwa nürate, aisete ari käi ngwen nuäre jabtä, niebare kwe. Ye erere, ni jökrä nikani kä ngwen nuäre jabtä.

²⁵Angwane ngäbäkre mubai abko nämame tirete, jataninta gwäkäre mda, nükani bä känime se kwrere angwane, tän ngö amne ka kukwei jarabare ie amne tärä mika nämame namani ruen ie. ²⁶Abtä ni sribikä rünkwe käräbare iti kwe, bti niebare kwe ie: ¿Dreta nakenkä gwi? niebare kwe ie. ²⁷Angwane sribikä ye käkwe niebare ie: Käre ma rünta nbi ngäbäli bäri köte ngibiare jenena, ye abko kämikamna, ñobtä ñan angwane ma etba nikani abko nüta. Niara tä kuin, aisete kä nibi nokre gwi ye, niebare kwe ie mda.

²⁸Yebtä abko ngäbäkre mubai ye mätä namani kri krübäte, ñan tö namani rikai gwä. Abtä rün nikani känti ju bäre, kä namani ngwen kisere nebeta gwi. ²⁹Angwane niebare kwe rünye: Tikwe sribibarera kä kobe makrä, ye gare kuin mae. Erere arato, tikwe ñan ma kukwei kitabare temen. Käre titä ma kukwe mike täte jökrä, akwa ma ngämi chibo ngäbäli bien jire krati tie kwetadre, kä ngwiankrä nuäre jabtä ti kukwe mukobe. ³⁰Akwa ma ngobo ngutu ngwarbe jananbare, meri bti kä ngwarbe ngwarbe, btä ngwian makwe ganinte jökrä makän abko kräke makwe nbi ngäbäli bäri kuin kämikamna kä ngwiankrä nuäre jabtä, niebare kwe rünye.

³¹Abtä rünkwe niebare ie: Ma ti ngobo tikwe, käre mata nüne gwi tibe nete amne jändräñ jire jökrä tä tikwe, se abko jökrä makwe. ³²Akwa ni krüta kwrere jire ma etba nianinkä ti okwáte abko nüta, nämame nianinte tikän, akwa nürate, ye abko käi ngwiandre nuäre jabtä nikwe, abkokäre

tikwe mrö sribemna, niebare kwe ngobo mubaiye. Abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe nitre bariseoye amne kukwe biani Ngöböökwe Moiséye dirikätreye.

Jesukwe kukwe bää mikani ni ju ngibiabtikä btä

16 ¹Jesukwe kukwe mda niebare krörö nitre ja tötitakaka benye:
Bati ni ngwian bkänkä kri nämane iti abko kräke ni mda
 nämane jändrän ngibiabtikä. Ni jändrän ngibiabtikä ye abko ñan nämane sribire kuin, aisetet jändrän jatani nente kri sribi bkänkäkän niebare kwetre ie. ²Abtä sribi bkänkä kákwe sribikä kwe ye käräbare, bti niebare kwe ie: ¿Mata jändrän ngibiarebti ño tigrä amarebti ma kädrieta nüke blo tibe nete? Mata sribire ño ño tigrä, ye niere jökrä tie, ñobtä ñan angwane makwe ñan jändrän ngibiadrebtii jire mda, niebare kwe ie.

³Abtä ni jändrän ngibiabtikä ye namani töbike kri krörö mda: Sribi bkänkä bike sribi denkä tikän mtare, nehti tikwe ja nuendi mda. Ti di ñakare sribi taretare nuenkäre amne, tita neme ja gaire ngwian kärere ngwarbe jakrä ni mda mdaye, namani nütüre. ⁴Te töi ngitianinkä krörö: Sribi diandrekä tikän angwane, ni mda mda tädre biare ti kaen ngäbti ja gwiriete, abkokäre ti bike kukwe ne nuene, namani nütüre.

⁵Erere bkänä, ni mda mda bti rürümmon ütiä nämane sribi bkänkäkwe, erere käräbare kwe ja känti. Erere ni nükani kane, ie niebare kwe: ¿Rürümmon ütiäta nuäi mabti ti bkänkäkwe, niebare kwe ie? Angwane ni ye kákwe niebare: Olibo köi galon siento krä kwä ütiäta tibti, niebare kwe. ⁶Abtä ni jändrän ngibiabtikä kákwe niebare ie: Makwe olibo köi diani ütiädre angwane, makwe tärä ükaninte, ye makwe ükateta, aisetet jötrö ngwarbe makwe olibo köi mika galon siento kräbkäbe tärä mdabtä, niebare kwe. ⁷Yebti ni mda nükani abko ie niebare kwe: ¿Ma abko bti rürümmon ütiäta nuäi ti bkänkäkwe? niebare kwe. Angwane ni ye kákwe niebare ie: Trigo sako mili krati ütiäta tibti, niebare kwe. Angwane ni jändrän ngibiabtikä kákwe niebare ie: Tärä biani kane mae, ye ükateta amne makwe trigo mika sako siento krä kwäbe, niebare kwe ie.

⁸Yebtä abko ni jändrän ngibiabtikä abko ni ngökaka akwa, sribi bkänkä kákwe niara käikitaninkä töbikabtä kuin jakrä kore, ñobtä ñan angwane jändrän nuenta au jakrä, abkokrä ni töi kämekäme kä nebtä bäri tä juto biare jändrän ükete kuin jakrä ni jen Ngöböökwe ngwä. ⁹Ne aisetet mun kukwe muko rabadre bäri kwati munkwe, abkokäre jändrän kabre munkwe tuen ütiäta ñakare Ngöböye, ye munkwe dräi ni bobre bobrebti. Yebti jändrän krütadre jökrä munkän angwane, ju nünankrä kärekäre kääinbti ye känti Ngöbö tädira biare mun kakäre ngäbti.

¹⁰Mdakäre abko, nire nire käta jändrän braibe ngibiare kuin era metre, ni yebti abko tödekata jändrän kabre ngibiabtä kuin era metre arato. Erere arato, ni ni ngökaka jändrän braibe btä abko kákwe ni ngökadre

jänderän kabrebtä arato. ¹¹ Ne aisetet jänderän kä nebtä ütiäte ñakare bökan akwa, mun ñan tö ngibial kuin era metre, ¿se abko Ngöböökwe tödekadre munbti, kákwe mun mikadre jänderän bäri ütiäte kri ngibiarebti? ¡Ñakare jire!

¹² Mdakäre abko, ¿jänderän jenena ni mdakwe munkwe ñan ngibiadre kuin era metre, se abko nirekwé jänderän biandre ngibiadre jakrä munye?

¹³ Ne aisetet ni klabore ñakare jire abko rabadre sribire bkänkä nibukrä ja näire, ñobtä ñan angwane sribi bkänkä iti rabadre tare kwe amne mda btä mätä rabadre; iti kukwei mikadre täte jökrä kwe, akwa mda abko ñan kukwei mikadre täte kwe. Ne aisetet ni ñan raba ja töi mike kwatibe sribire Ngöbökrä, ja töi mikare kwatibe ngwian ganankrä jae kwärä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

¹⁴ Ye ngwane abko, nitre bariseo ngwian tarekätarekä kákwe Jesu kukwei nuani. Abtä namani Jesu kukwe mike yakrä jae. ¹⁵ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Mun ngwarbe tä bike deme ni mda mda okwäbti, akwa mun moto ño ño gare kuin jökrä Ngöböye. Ye abko, jänderän ütiäte kri nikrä abko tä nebe tuen bäri käme Ngöböye, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

¹⁶ Yebti Jesukwe kukwe mda niebare krörö:

Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye amne kukwe tikani nitre Ngöbö kukwei niekákwe, ye namani mrä Juan Bautista näire. Abti mtare mentokwäre Ngöböta gobrane ño ni ngätäite abko kukwei kuin dirita niken mda amne, Ngöböökwe gobrandre nibtä, ye ni kwati tö Ngöbö mikai nuene jabtä ja di jenbti. ¹⁷ Akwa nane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye ye abko ñakare ütiäte mda munkrä, mun rabadre nütüre, akwa era metre ütiäte, ñobtä ñan angwane kä käinta amne kä temen ne juandre ngwarbe jökrä Ngöböökwe, akwa nin tärä okwä bäri chi tä tikani btä diandikä kwitakäre jene, ñobtä ñan angwane Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye abko ütiäte aisetet.

¹⁸ Mdakäre abko, ni brare kákwe merire kwe tuadremetre, bti meri mdara jire ben ja mikadre gure kwe, ni ye kákwe ja mikadre ngite merire käne rüere. Erere arato, meri tuanimetre brarekwe, ye ben ni mdakwe ja mikadre gure ne ngwane, ni gure käta ja mike ngite bati bati ni mda mdabe, ye kwrere ja mikadi ngite kwe, niebare Jesukwe.

Kukwe bá mikani ni ngwian bkänkä kribtä amne Lázarobtä

¹⁹ Abti Jesukwe kukwe mdara jire bá mikani krörö:

Bati ni nämame iti abko ngwian bkäne kabre krübäte, aisetet nämame dän kuinkuin ütiäte krikri kite jabtä amne käre nämame mrö sribere krikri köbö kwatirekwatire kä ngwiankrä nuäre jabtä kukwe mukobe. ²⁰ Kä ye känti abko, ni bobre nämame iti arato abko kädian nämame Lázaro. Lázaro ye abko ngütüete jökrä ngrabare abko nämame nebe täkänintbe jukwebtä ni ngwian

bkänkä kabre ye känti. ²¹ Angwane mrö büre nämane betekä timontimon mesabtä, ye abko ni bobre ye tö namani nebe kwetai trine ni ngwian bkänkä kabre ye känti. Angwane nukro abko nämane nebe Lázaro träin bäse.

²² Yebti bati ni bobre ye krütani angwane, angele nikani ngwena kä nuäre känti yete, mikani mröre ketetibe kwetre Abrahambe. Abti ni ngwian bkänkä kabre ye krütani mda abko mräkäkwe doboi mikani jirekäbe. ²³ Angwane ni ngwian bkänkä kabre ye nikani kä ja tare nikakrä känti. Ye känti nämane ja tare nike krübäte, kákwe nikrabare amne Lázaro nämane tuen täkänintbe Abraham ken ie se kwrere.

²⁴ Angwane ngwänänkäbare krörö kwe Abrahamye: ¡Rua Abraham, ti ngwen ruen bobre jae! Tita ja tare nike krübäte ñukwä jutrate nete, aisetet Lázaro juen ja kise judabti aibe mike tibo ñöte sete, bti jata ketekä ti tüdrä mikakäre tibore nete niere ie, niebare kwe Abrahamye.

²⁵ Akwa Abraham kákwe niebare ie: Ti bräi tikwe, ma nämane nüne angwane, ma nämane jäandrän bkäne kabre, bti ma nämane kä ngwen nuäre jabtä amne, Lázaro abko nämane ja tare nike kri. Mtare niarata kuin jäme amne ma tä ja tare nike. ²⁶ Mdakäre abko, kä oko kri krübäte ni jiete, ¿ne abko ni rikadre ño ja känti kwärikwäri? Ni nekri ñan raba nebe mun känti yete amne mun ñan raba nüke nun känti nete arato, niebare Abrahamkwe ie.

²⁷⁻²⁸ Abtä ni ngwian bkänkä kabre kákwe niebare mda Abrahamye: Rua Abraham, ti etbata nirike ti rün juete, ye ñan jatadre siba ja tare nika ne känti, abkokäre Lázaro juen dirire ietre tikrä abko tita ribere mae, niebare kwe Abrahamye. ²⁹ Abtä Abrahamkwe niebare mda ie: Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye ye tärä kwetre amne nitre Ngöbö kukwei niekä kákwe tärä tikani tä kwetre arato, ye abko mikadre täte kwetre, angwane nünandre metre amne ñan rikadre kä ja tare nika känti mabe, niebare kwe ie. ³⁰ Angwane ni ngwian bkänkä kabre kákwe niebare mda: Rua Abraham, tärä tä ti mräkäkwe ye aibe ñan rabadredbe kräke, aisetet ni krütanina abko rükadreta nire rikadre dirireta ietre abko kukwei mikadre era kwetre amne kukwe käme kitadre temen kwetre ruen tie, niebare kwe Abrahamye. ³¹ Akwa Abraham kákwe niebare mda ie: Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye amne nitre Ngöbö kukwei niekä kákwe tärä tikani tä niaratre kisete abko ñan tä mike täte, ye kwrere ni krütanina rükadreta nire, rikadre dirireta ietre abko ñan kukwei mikadre täte kwetre arato. Abko kore se, niebare Abrahamkwe ie, abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe ni jökräye.

Ja mikadre kukwe käme ngäniene
(Mateo 18.6-7,21-22; Marcos 9.42)

17

¹ Bti Jesukwe niebare nitre ja tötitikaka benye:

Käre ni mda mda jatadi, kä rabadre ni nuente ja käne, kákwe ni mikadre ja mike ngite Ngöbö rüere, akwa aingwaree ni ni mda

ngwianka ja mike ngite Ngöbö rüere. Ni ye abko sobre jakän, ²ñobtä ñan angwane niara ngämi ni mda mike kukwe käme nuene Ngöbö rüere, ye känenkri jä oto kri trigo ukwakrä ye mäkädrete rorobtä, bti kitadre ñöte abko rabadre bäri kuin kräke, ñobtä ñan angwane Ngöböökwe mikadre ja tare nike bäri ni mikabtä kukwe käme nuene ye dokwäre aisetet. ³Ne aisetet munkwe ja ngibia kuin.

Mdakäre abko, ma mräkäkwe ja mika ngite ma rüere angwane, makwe mäträ btä, abti ja töi kwitata kwe amne moto raba ulire btä ne ngwane, ja mikani ngite kwe, ye makwe dian bti ta. ⁴Ye abko, ja mika ngite bä kükü ma rüere kwe, akwa rikata bä kükü arato niereta krörö mae: Tikwe ja mikaba ngite ma rüere, ye kwrere tikwe ñan nuendre mda, nie kwe mae, angwane ja mikani ngite kwe ma rüere, ye makwe dianta jökrä bti ta, niebare Jesukwe.

Nikwe tödekadre metre Ngöböhti

⁵Angwane nitre Jesu kukwei ngwianka käkwe niebare mda ie:
Dänkien, nun die mike tödeke bäri Ngöböhti, niebare kwetre.

⁶Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Munkwe tödekadre bäri chi Ngöböhti mostasa nura chi näre, akwa munkwe tödekadre kватibe bti angwane, munkwe niedre kri ngätri bäri mente nguse nokoye: Ja jäkekä au yete, bti ma raba mrente sete, munkwe niedre kri yeye, ye erere mun kukwei mikadre täte kwe, niebare kwe ietre.

Sribidre krörö Ngöbökrä

⁷Nebti Jesukwe blitabare kukwe mdabtä, käkwe niebare:

Mdakäre abko, mun iti kwe ni klabore tädre abko rikadre dobo ükete sribikrä o tädre obeja ngibiare. Ni klabore ye jatadreta dere gwäkäre angwane, bkänkä käkwe ñan niedre ie: Ma dräre, aisetet jakwe mröre mesabtä nete, ñan niedre jire kwe ie. ⁸Akwa niedre krörö ie: Dän mda kite jabtä, bti makwe mrö scribe tikrä. Makwe ti buka amne makwe tomna bian tie. Tikwe mrödi amne tikwe tomna ñadi ünän, yebti makwe mrödi amne makwe tomna ñadi, niedre kwe ie. ⁹Erere arato, bkänkäkwe sribi nuemna ie, erere nuendre kwe amne niara ñan käikitadrekä bkänkäkwe. ¹⁰Ne kwrere arato, Ngöböökwe dre nuemna, ye erere munkwe nuendre täte jökrä angwane, munkwe niedre krörö ie: Nun abko ni klabore ütiäte ñakare makwe Ngöbö, ñobtä ñan angwane sribi nuemna aibe nunkwe nuenbare, aisetet munkwe nie kore. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Jesukwe ni ni jäätä bren lebra kisete mikaninta kuinta

¹¹Yebti Jesu nikani janknu Jerusalén kukwäre mda angwane, nikani kä Samaria amne kä Galilea ngätäite ta. ¹²Angwane nikani nebe ja ken juta

mdabe. Ye känti ni bren lebra kisete nämane ni jätä, jatani niara ngäbti abko nükani bä mente temen se kwrere, ¹³kä namani ngrente krikri be krörö:

Jesu, dirikä, nun ngwen ruen bobre jae. Nun mikete kuinta, namanintre niere.

¹⁴Jesu okwä namani btätre angwane, niebare kwe ietre:

Ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre, ye känti mun nän ja kwata mike tuare ietre, niebare kwe ietre.

Erere bkänä nikantre, nämane näin ji ngrabare angwane, batibe namaninante kuinta jökrä ngrabare gani kwetre. ¹⁵Nitre namaninta kuinta, ye ngätäite ni jataninta itibe ja jiebti, jatani ngrente krikri be Ngöbö käkitarekä kwärä. ¹⁶Jatani nüketa Jesu känti angwane, nikani ngitiekä ngwärere timonkwäre Jesu ngotbtä, kuin niekäre ie. Ni ye abko, ni Samariabo aibe nükaninta Jesu känti kuin niekäre ie.

¹⁷Angwane Jesukwe niebare ie:

Ni ni jätä nibita kuin jökrä ñan ñan, ñakwa ni ni ökän abko ame ¹⁸amarebti ni menteni ñakare israelitare aibe nüketa itibe Ngöbö käkitekä no? niebare kwe.

¹⁹Yebti Jesukwe niebare ni ye:ye

Makwe tödiri kватibe Ngöböbti, köböire ma nibita kuinta, aisetet näinta krö, bti nänta, niebare kwe ie.

Ngöbö jatadi gobrane ni ngätäite

(Mateo 24.23-28, 36-41)

²⁰Angwane nitre bariseo nämane yete käkwe niebare Jesuye:

Ngöbö rükadi gobrane ñongwane ni ngätäite abko nunkwe gadi ño, niebare kwetre ie.

Abtä Jesukwe niebare ietre:

Ngöbö rükadre gobrane ni ngätäite, ye abko ñan tuadre jire chi ja okwä jenbti, ²¹aisete Ngöböta gobrane nete, sete, mun ñan rabadre niere, ñobtä ñan angwane Ngöbö nena gobrane munbti, akwa ye ñan raba tuen ja okwä jenbti, niebare kwe nitre bariseoye.

²²Bti Jesukwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Batira jire kä jatadi angwane, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita ye mun tō rabadi tuai batibe siba, akwa munkwe ñan tuadre. ²³Angwane ni ruäre rabadi niere munye: Ni Kä Nebtä Ngobo tä nete, Ni Kä Nebtä Ngobo tä sete, rabadi niere, akwa mun ñan rika tuen känti amne ni ye kwrere, jiebti mun ñan rika, ²⁴ñobtä ñan angwane merataträ ngitiekä ngwen käinta tä jataen batibe jökrä kwäräkwärä, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, ni jökrä käkwe gadi batibe jökrä aisetet. ²⁵Akwa käne tikwe ja tare nikadi kri bätäkä ngwarbe amne nitre nünanka kä ne ngwane käkwe mikadi ngwarbe jae.

²⁶Akwa ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe nakaninkä ño ño Noé näire angwane ni jökrä nämane nüne jäme, ye kwrere arato ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä abko krörö:
²⁷Kä ye ngwane abko ñü ngämi näkäen temen, känenkri abti Noé nikani rute, ye ngwane ni jökrä tö namani nünai ño, erere nämane nüne, aisetet nämane mröre, dö ñaen amne nämane ja mike gure. Te batibe ñü jatani jobe temen, käkwe ñö mikani niren kri abko nikani nitre ye ngwena jökrä abko müre neketani ñöte. ²⁸Ye kwrere nakaninkä krörö Lot näire arato: Ni jökrä nämane mröre, dö ñaen, jändrän kökö, jändrän rürümoine, nura nökö amne ju mike. Ni jökrä nämane töbige jändrän ye aibebtä. ²⁹Angwane Lot nikantia mräkäbe juta Sodoma bäre mento, ye btäräbe Ngöbökwë ñukwä kä käinbtí juani asufrebe mni mni, käkwe nitre Sodomabo kämikani jökrä. ³⁰Ye kwrere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatadita angwane, kukwe rakadikä kore.

³¹Kä ye ngwane abko, nitre tädre jubti käin^g amne jändrän tädre gwi kwe ñan rika tuenta ngwiandre jae, akwa gitia jirekäbe amne, ni tädre sribire tirete ye abko ñan rika jändrän tuenta jire chi gwi, akwa gitia gwängwarbe jirekäbe. ³²Angwane kukwe nakaninkä ño meri Lokwebtä, ye munkwe ngwianta töre jae, käkwe jändrän munkwe taredre ñakare, ³³ñobtä ñan angwane nire nire abko ie ja kwata rabadi ruentari tare abko krütadi kärekäre Ngöbö okwä bäre mento, akwa nire nire tä biare krüte Ngöbökrä abko käkwe nünandi kärekäre Ngöböbe. ³⁴Erere arato, ti Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita, ye ngwane ni tädi nibu kibien jänbtí deo abko jänäin iti amne iti abko mikadite. ³⁵Erere arato, meri tädi nibu trigo ukwe gware abko jänäin iti amne iti abko mikadite, niebare Jesukwe. ³⁶[Erere arato, ni tädi nibu sribire tirete abko jänäin iti amne iti abko mikadite, niebare Jesukwe.]^h

³⁷Angwane nitre ja töitikaka Jesube käkwe niebare mda ie:

¿Kukwe ye abko rakadikä mdente, Dänkien? niebare kwetre ie.

Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Ni ngwákä tädi mdente, btä jüden rabadi ja ükekrö ngwákä kwete, ye känti rakadikä. Abko kore se, niebare kwe ietre.

Nikwe blitadre janknu Ngöböbe abko Jesukwe bá mikani

18 ¹Yebti nitre ja töitikaka Jesube ñan di krütadre blitabtä Ngöböbe, abkokäre Jesukwe kukwe mda bá mikani dirikäre ietre, ²käkwe niebare krörö: Bati ni iti nämane kritobore juta kwati känti. Kritobo ye abko nämane Ngöbö jürä ngwen ñakare amne nämane ni mda mda mike ütiäte ñakare jae. ³Juta ye arabe känti meri kän kwäräi krütani nämane

^g 17.31 tädre jubti käin. Ju nitre israelitare abko kiare bti käin, aisetet nuäre dikakrä bti ta.
^h 17.36 Kukweta corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bári kuinkuinetä.

iti arato abko ben ni mda nämane rüre. Abtä meri ye nikani janknu kritobo känti kukwe ükatemna jakrä ie. ⁴Akwa kä raire kritobo ye käkwe kukwe ükaninte ñakare meri ye kräke. Akwa yebti kritobo namani töbige: Tita Ngöbö jürä ngwen ñakare amne tita ni mda mda mike ütiäte ñakare jae, ⁵akwa meri kän kwäräi krütani se käkwe ñan ti nikadre krübäte mda, abkokäre ti bike kukwe ükete kräke, niara ñan jatadreta mda abkokäre, ñobtä ñan angwane tädre nüke janknu kore, käkwe ti moto mikadre iko. Erere arato ni mda mda käkwe ñan töbikadre blo tibta, abkokäre ti bike kukwe ükete kräke, kritobo namani nütüre, abko nakaninkä kore. Ne ngörä.

⁶Kritobo moto käme akwa, töbikabare kore kwe. ⁷¿Akwa Ngöbö abko moto kuin, se abko ni dianinkä jen jakrä kwe käta blite dibire rare ben abko ñan ngie mikadre kwe ya? Niarakwe ñan juandretari jirekäbe ja jiebti! ⁸Ngöbö abra kuin käkwe ni kwekwe die mikadre jötrö. ¿Akwa ti, Ni Kä Nebtä Ngobo jatadita angwane, ni tödekaka tibti tädi blite janknu Ngöböbe kwandi ruäre tie nete ya? abko ti tö ngwiaintari munye, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

**Ni bikaka metre amne ni ngwian käräkä,
btä Jesukwe kukwe bä mikani**

⁹Abti ni ruäre, ie ja nämane nebe ruen metre amnedbe Ngöbö ngwärekri nämane Jesu känti abko ietre ni mda mda nämane tuen käme, abtä Jesukwe kukwe bä mikani krörö ietre: ¹⁰Bati ni nikani nibu ju blitakrä Ngöböbe känti blitakäre Ngöböbe. Ni iti abko bariseo amne ni mda abko ngwian käräkä gobran romanobokrä. ¹¹Angwane bariseo ye namani nünaninkä blitakäre Ngöböbe, käkwe niebare jadtä: Ngöbö, tita kuin niere mae, ñobtä ñan angwane ni mda mda tä gore, tä kukwe nuene kämekäme amne tä ja mike gure bati bati, ye kwrere tita nuene ñakare. Erere arato, ti ñakare ni ngututu käme ngwian käräkä noko kwrere. ¹²Mdakäre abko, tita ja baine bobu bämän kratirekratire makrä amne, jäandrän bianta keta jätä jätä tie amne jäandrän ganainta keta jätä jätä tikwe abko tita bien keteti makrä, ye abko tita nuene kore makrä, niebare kwe Ngöböye.

¹³Akwa ni ngwian käräkä ye abko namani bä mente temen se kwrere amne ja ñan namani nüke töre ie nikren kä käinbti, kä namani ja mete mäträte namani ulire kukwe käme nuenbtä bä mikakäre, käkwe blitabare krörö Ngöböbe: Ngöbö, ti abko kukwe kämekäme nuenkä krübäte, aiseti ti ngwen ruentari tare jae amne ti ngite denkä mento tibta, namani niere Ngöböye abko kukwe nakaninkä kore. Ne ngörä.

¹⁴Kukwe yebta ti bike kukwe ütiäte niere munye abko krörö: Ni ngwian dianka jämi niken ja gwiriete, känenkri ngite ñakare mda Ngöbökwe niebare amne kani ngäbti kwe, akwa bariseo abko ñan mikani metre

ja ngwärekri kwe amne kani ngäbti ñakare kwe, ñobtä ñan angwane nirekwe ja mikadre kuin deme au abko Ngöböökwe mikadi ene, akwa nirekwe ja mikadre bobre Ngöbö ngwärekri abko Ngöböökwe mikadi ütiäte jae. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre bariseoye.

Jesukwe ja di biani ngäbäkre kiakiaye
(Mateo 19.13-15; Marcos 10.13-16)

15 Ye ngwane abko ngäbäkre kiakia, bti Jesukwe kise mikadre ja di biankäre ietre, abkokäre jänikani mräkäkwe Jesuye. Akwa nitre ja tötitikaka ben käkwe gani angwane, namani ñäke ngäbäkre mräkäye.

16 Abtä Jesukwe ngäbäkre kiakia käräbare, bti niebare kwe:

Ngäbäkre ye tuemetre kite tie. Munkwe ñan ji öta käne, ñobtä ñan angwane nire nire käta ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre ne kwrerekwrere, ni yebti abko Ngöböta gobrane, aisetekwe munkwe ñan ji öta käne. **17** Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nire nire ñan tä ja mike bobre Ngöböbtä ngäbäkre chi kwrerekwrere, ni yebti Ngöböökwe ñan gobrandi amne ñan nünandi kärekäre Ngöböbe kwe. Abko kore se, niebare Jesukwe nitre ja tötitikaka benye.

Ni jäandrän bkänkä kabre käkwe blitabare Jesube
(Mateo 19.16-30; Marcos 10.17-31)

18 Yebti ni iti ji dokwate käkwe kukwe ngwianintari krörö Jesuye: Dirikä kuin, ¿tikwe dre nuendre abko ütiäre ti rabadre nüne kärekäre Ngöböbe? niebare kwe.

19 Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Ngöbö aibe kuin, yebti ni mda ñakare jire kuin. ¿Ye ñobtä abko mata ti kuin niere tie ye? **20** Akwa ma tö nünai kärekäre Ngöböbe angwane, Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye nuendre nie, ye garera mae abko erere makwe mika täte abko krörö:

Ma gure, makwe ñan ja mika gure bati bati ni mda mdabe.

Makwe ñan ni mda kämika.

Makwe ñan go.

Makwe ñan blita ngwarbe ni mda mda rüere kitakäre ngite.

Erere arato, ma rün amne ma meye mika ütiäte jae,

Exodo 20.12-16; Deuteronomio 5.16-20

niebare Ngöböökwe Moiséye abko gare kuin mae ruen tie, niebare Jesukwe ie.

21 Angwane ni ye käkwe niebare:

Makwe kukwe nini, ye ti nämane bati ngäbäkrere angwane, ti nikani mike täte jökrä abti kä nüke mtare tie, niebare kwe.

22 Niebare kore kwe, abtä Jesukwe niebare mda ie:

Jändrän tä keteti nuendre mae. Jändrän tä makwe ye erere nän rürümoine jökrä, bti makwe ngwian ye dräi ni bobre bobrehti angwane,

ma rabadi jändrän ütiäte kri bkäne kabre kä käinbti sete. Makwe jändrän rürümoin ünän jökrä kore, bti ma jata ti jiebti. Abko kore se, niebare kwe ie.

²³ Jesukwe kukwe niebare kore ie angwane, niara abko jändrän bkäne kabre krübäte, aisetet moto namani ulire Jesu kukwei nuare. ²⁴ Yebti namani tuen ulire dikaro Jesuye angwane, Jesukwe niebare:

Ni jändrän bkänkä krikri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti abko tare krübäte kräke. ²⁵ Era metre, aku okwä chi, yete ta kameo krikri ye ara rikadre nuäre, akwa nitre jändrän bkänkä kri ye käkwe ja mikadre bobre Ngöböbtä, Ngöbökwé gobrandre bti, ye abko bäri tare kräke, niebare Jesukwe.

²⁶ Angwane nitre Jesu kukwei nuaka käkwe niebare mda ie:

¿Ni jändrän bkäne kri ñan rabadre dianintari nini makwe, se nire abko rabadi dianintari amarebti se? niebare kwetre Jesuye.ⁱ

²⁷ Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän tare nuene abtä ñan neme bare ni kä nebtäye, ye abko nuäre nuendre Ngöbökrä, niebare kwe.

²⁸ Angwane Pedro käkwe niebare Jesuye:

Ti Dänkien, ¿nunkwe jändrän jakwe jakwe erere mikaninte jökrä, bti nunta näin ma jiebti, aisetet se abko Ngöbökwé dre biandi ütiäre nunye? niebare kwe.

²⁹ Abtä Jesukwe niebare ie:

Ti bike kukwe era erere nire munye abko krörö: Ngöböta gobrane, ye nireta kaen ngäbti, abtä ju mikaninte kwe o rün, meye o etbakantre mikaninte kwe, erere arato, meri kwe o ngäbriänkä kwekwe mikaninte kwe, ³⁰ nitre ye abko ie Ngöbökwé jändrän biandi bäri kabre mda kä ne ngwane amne mikadi nüne kärekäre jabe kwe arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Jesu müre ketadi abko niebare bämäkäre kwe

(Mateo 20.17-19; Marcos 10.32-34)

³¹ Yebti Jesukwe nitre ja töitikaka ben ni jätäbti nibu käräbare kaibe jenena, käkwe niebare ietre:

Nita näin Jerusalén kukwäre. Angwane nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira käkwe tärä tikani ño ti Ni Kä Nebtä Ngobo nebtä, ye erere rabadi bare jökrä tibtä abko krörö: ³² Nitre romanobo ñakare israelitare abko ie ti kitadi ngise amne niaratre käkwe ti mikadi yakrä jae, ñäkädi taretare

ⁱ **18.26** Jesu näire abko ni ngwian bkäne kri abko nämane ngwian bkäne, ñobtä ñan angwane Ngöbö nämane ja di bien ietre, aisetet bäri Ngöbö kukwe muko, aisetet rabadre dianintari käne, nitre israelita nämane nütüre. Ne aisetet nitre ja töitikaka Jesube abko ñan töi namani krütare Jesu kukweibtä.

kwe tie amne käli kitadi tibta kwetre,³³ bti ti kwata metadi krübäte kwetre. Yebti ti müre ketadi kwetre, akwa köbömäkäre angwane, ti rükadita nire. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁴ Akwa niaratre abko töi namani braibe, aisetet drebtä Jesu nämane blite ñan namani nüke gare ietre.

Ni okwä kä drünente abko Jesukwe mikaninta kuinta
(Mateo 20.29-34; Marcos 10.46-52)

³⁵ Abti Jesu nikanina mate ja ken juta Jericóte mda angwane, ni nämane iti abko okwä kä drünente nämane täkänintbe jibta ngwian kärere jakrä, känti ta Jesu nikani nebe. ³⁶ Angwane batibe ni ye ie ni namani ruen näin kwati dikaro ji ngrabare niara bäre temen. Abtä dre namani nakenä amarebti ni nikani kwati dikaro, niebare kwe. ³⁷ Angwane Jesu Nazarebo jatani ji ngrabare yete, niebare ie. ³⁸ Abtä niarakwe ngratebare kri krörö:

¡Jesu, jrei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani ngrentre jite.

³⁹ Abtä nitre nämane näin Jesu käne kä namani kada ketamna ie, akwa niara namani ngwänenkä bari krikri mda, kä namani niere:

¡Jrei David tukwe mräkä, ti ngwen ruentari tare jae! namani niere.

⁴⁰ Angwane Jesu namani nünankä, käkwe ngwiamna nüke ja känti. Erere jänükani Jesu ken angwane, Jesukwe niebare ie:

⁴¹ ¿Tikwe dre nuendre makrä, ie ma tö nibi? niebare kwe ie.

Ni okwä kä drünente ye käkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, kä rabadre tuen tie, ie ti tö nibi, niebare kwe Jesuye.

⁴² Angwane Jesukwe niebare ie:

Ma nibi tödeke kwatibe Ngöböbti, ye köböire ma okwä nibirate kuinta, aisetet kä raba tuen mae, niebare kwe ie.

⁴³ Ye btäräbe kä namani tuen kuin batibe ie, bti nikani siba Jesube Ngöbö käikitekä angwane, ni jökrä käkwe kukwe ye tuani abko namani Ngöbö käikitekä arato.

Zaqueo tö namani ja tuai Jesube

19 ¹ Abti Jesu nikani nebe juta Jericóte mda angwane, nikani ji ngrabare jutate. ² Juta yete abko, ni nämane iti abko kädian nämane Zaqueo. Niara abko nämane nitre ngwian käräkä gobran romanobokrä dänkiene aisetet, nämane ngwian bkäne bari kabre krübäte. ³ Nire abko Jesu, Zaqueo tö namani tuai, akwa Zaqueo abko chi amne ni namani kwati, aisetet niara okwä ñan namani nebe Jesubtä. ⁴ Abtä nikani betekä käne amne okwä rabadre Jesubtä, abkokäre ji känti ta Jesu rikadre, ye känti Zaqueo nikani kribtä käin Jesu ngibiare jite.

⁵ Zaqueo nämane, ye känti Jesu nikani nebe angwane, batibe Jesukwe nikrabare kribtä käin, käkwe niebare Zaqueoye:

Zaqueo, ti rabadi ma juete mtare, aisetet jawketa jötrö timon, niebare kwe ie.

⁶ Ye erere Zaqueo jataninta jötrö timon amne kä namani juto btä Jesu kare ngäbti ja gwiriete. ⁷ Jesu nikani Zaqueo känti ni mda mda okwäbti, yebtä abko ni jökrä namani näke Jesu rüere, kä namani niere:

¡Jo! Jesu bike niken ni kukwe kämekäme nuenkä gwiriete, namanintre niere Jesubtä.

⁸ Ye erere Jesu nämane mröre Zaqueo känti angwane, Zaqueo namani nünaninkä, käkwe niebare ni Dänkienye:

Ti Dänkien, jäandrän jökrä tä tikwe, ye tikwe biandi ruäre ta ni bobre bobreye amne, nire nire kän tikwe ngwian dianinkä bärí mda ne ngwane, tikwe ngwian dianinkä kän ye bärire mda tikwe ngwian mda biandita ketabkä ietre abko ti tö niei metre mae, niebare kwe Jesuye.

⁹ Abtä Jesukwe niebare Zaqueoye:

Mtare ma amne ma mräkä nibira dianintari abko mata bä mike kore. Zaqueo ne abko Abraham mräkä arato, akwa nämane mente Ngöböye. ¹⁰ Ni nianinte niara kwrere abko ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne jatani känäntarikäre amne diantarikäre, mden erere nibi bare mtare Zaqueobtä. Abko kore se, niebare kwe ie.

Ngwian ngibiaka kuin, btä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 25.14-30)

¹¹ Jesu nämane blite kore, ye abko ni niara kukwei nuaka nuaka, ie Jesukwe kukwe bä mikani, nobtä ñan angwane nikanina nebe käname Jerusalén ken, aisetet Ngöbö jatadre gobrane gwängwarbe niaratre ngätäite abko ni ruäre nämane nütüre, akwa nämane töbike blo, aisetet Jesukwe kukwe krörö bä mikani ietre töi tikakakäre metre. ¹² Jesukwe niebare:

Bati ni nämane iti. Niara abko jrei mräkä amne niara mikadre gräbti jreire, abkokäre nikani mobe kä mdate. Abti mikadrera jreire, abti jatadreta gobrane, abkokäre jatani niken. ¹³ Akwa ngämi niken, känenkri ni klabore kwekwe käräbare ni jätä kwe, bti ngwian biani kabre kwe ja näre näre itire itire ietre, käkwe niebare: Ti bike niken mente, aisetet ti mikakäre nüketa, munkwe sribi nuen ngwian nebti ti käne, abti ti jatadi nüketa, niebare kwe ietre, bti nikani. ¹⁴ Akwa nitre ye bti jrei ye nämane gobrane abko mätä namani kri ni yebtä, käkwe ni mdara jire juani ni ye jiebti blitakäre krörö niara rüere: Nun ñan tö ni ne tuai jreire ja ngätäite, niedre kwetre, abkokäre juani jiebti.

¹⁵ Akwa ni ye mikani jreire, bti jatani nüketa ja käite. Nükanta angwane, ni klabore kwekwe, ie ngwian biani kwe sribikrä ye abko itire itire käkwe ngwian ganaibare nuäi mda ngwian kwebti abko tö namani gai, käkwe käräbare jökrä nüketa ja känti. ¹⁶ Ye erere ni nükani iti käne

käkwe niebare ie: Ti dänkien, ngwian makwebti tikwe ngwian ganainba keta jätä mda, tä nete ne, niebare kwe ie. ¹⁷Angwane jrei ye käkwe niebare ie: Ma sribikä kuin krübäte. Jändrän braibe, btä mata sribire kuin era metre, aise te raba tödeke mabti tä gare tie, aise te puta keta jätä, bti tikwe ma mikadi gobrane tirkä, niebare kwe ie.

¹⁸Yebti ni klabore mdä jatani, käkwe niebare jreiye: Ti dänkien, ngwian makwebti tikwe ngwian ganainba ketarike mda, tä nete ne, niebare kwe ie. ¹⁹Angwane jrei ye käkwe niebare krörö mda ie arato: Kore ne ngwane, tikwe ma mikadi gobrane puta ketarikebti tirkä, niebare kwe ie.

²⁰Yebti ni klabore mdara jire nükani jrei känti, käkwe niebare ie: Ti dänkien, tikwe ngwian makwe ükaba dän kukwante jirekäbe abko tä nete ne. Tikwe sribibare ñakare bti, ²¹ñobtä ñan angwane mata mokrere krübäte jändrän makwebti amne ma käbare, aise te ma ngwian bien ñakare, känti mata ngwian ükekrö ni mdakän. Erere arato, ni mda mda tä nura metekä amne mata ngwä ötö kabre kän kä ütiäre, akwa ma abko nura metekä ñakare jakrä. Ye mdenbtä ma jürä rababa krübäte tibtä, käkwe ngwian ükaba jirekäbe, niebare kwe jreiye.

²²Abtä jreikwe niebare mda ie: Ma sribikä käme. Ti ño ño makwe nini tie, ye kwrere tikwe kukwe ükadite makrä. Tita mokrere krübäte jändrän tikwebti amne ti käbare, aise te ti ngwian bien ñakare, känti titi ngwian ükekrö ni mdakän. Erere arato, ni mda mda tä nura metekä amne titi ngwä ötö kabre kän kä ütiäre, akwa ti abko nura metekä ñakare jakrä, ye gare kuin mae. ²³¿Se ñobtä abko ma ñan jananbare ngwian tikwe mike bankote abko ti rükadreta angwane, ngwian mda biandre chi btä tie? niebare jreikwe sribikä ngwarbeye.

²⁴Bti ni mda mda nämane yete, ie jreikwe niebare: Ngwianta ni nokokwe, se denkä kän, bti sribikä kuin käkwe ngwian ganaibare keta jätä mda, seye bien munkwe, niebare kwe. ²⁵Abtä ni mda mda ye käkwe niebare jreiye: Nun dänkien, ni noko nena ngwian bkäne kabre krübäte, ¿se ñobtä abko mda biandre ie? niebare kwetre. ²⁶Abtä jreikwe niebare mda ietret: Ti tö kukwe era erere niei krörö munye: Nire nire jändrän bkäne kabre abko ie mda biandi bärí; akwa nire nire kwe jändrän ñakare abko kän jändrän chi kwe diandikä jökrä kän. ²⁷Mdakäre abko, nire nire namani ti rüere, ñan tö namani ti tuai jreire ye abko mun jata ngwena nüke ti känti nete, bti munkwe kämika ti ngwärekri nete. Abko kore se, niebare jreikwe abko kukwe nakaninkä kore se. Ne ngörä, niebare Jesukwe.

Jesu nikani nebe Jerusalén (Mateo 21.1-11; Marcos 11.1-11; Juan 12.12-19)

²⁸Jesukwe blitabare ünän kore, bti nikani janknu mda Jerusalén kukwäre. ²⁹Nikanina mate ja ken puta Betfagébe amne puta Betaniabe,

Ngitio Olibo känti angwane, nitre ja tötitaka ben käräbare nibu kwe,
 30 bti niebare kwe ietre:

Juta tuen känime ni ngware ta. Se känti mun nän. Mun raba yete angwane, buro ngäbäli näkwita ngämi kwan mäkäninte munye, ye tikate munkwe, bti mun jata ngwena tie nete. ³¹Akwa ïÑobtä mutta tikete? nie munye angwane, munkwe nie krörö ietre: Ni Dänkien tö nibi ie, aisetet nun bike niken ngwena, munkwe nie kore, niebare Jesukwe ietre.

³²Erere bkänä, nitre ja tötitaka Jesube nikani, nikani nebe angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, ye erere kwani ietre. ³³Nämene buro tikate angwane, buro bkänkätre jatani, käkwe niebare ietre:

ïÑobtä mutta buro ye tikete nunkän ye? niebare kwetre.

³⁴Angwane niebare kwetre buro bkänkäye:

Nun Dänkien tö nibi ie, käkwe käräniri, aisetet nunta tikete, niebare kwetre.

³⁵Yebti nikanintre buro ngwena, nikani nebe Jesu känti angwane, dän jakwe mikani ötati buro ngäbäli ye tröbti kwetre ja täkräre Jesuye, bti Jesu nakwani buro yebti. ³⁶Bti Jesu nikani janknu mentokwäre angwane, ni jökrä namani dän jakwe metete ji ngrabare temen Jesu kakäre ngäbti jrei kwrere. ³⁷Angwane Jesu nikanina Ngitio Olibobti käin, jatanina niken motokwäre amne, nitre nämene näin ben, btä kä namani nuäre, kä nikani ngrente krikri be Ngöbö käikitarekä, ñobtä ñan angwane sribi kri ñan tuabare nuenbare Jesukwe tuani kwetre yebtä, ³⁸kä namani niere:

Jrei ne kite ni Dänkien Ngöbö käbti.

Ma ye aibe raba mikani ütiäte.

¡Kä raba jäme kä käinbti amne, nunta Ngöbö kä käinbti käikitekä!

Salmos 118.26

namanintre niere.

³⁹Kukwe yebtä, nitre bariseo nämene ruäre ni mda mda ngätäite yete käkwe niebare Jesuye:

Dirikä, nitre nänkä mabe se käkwe kada ketadre niere ietre, niebare kwetre.

⁴⁰Akwa Jesu käkwe niebare nitre bariseoye:

Nitre noko rabadre kwekbe angwane, já oto kabre nere temen käkwe ngradrete Ngöbö käikitakakäre, aisetet ngwarbe tikwe kada ketamna ietre abko ti tö nibi niei metre munye, niebare kwe ietre.

⁴¹Yebti Jesu namanina Jerusalén ken, okwä namani juta Jerusaléntä angwane, müaibare kwe, ⁴²käkwe niebare:

Nirekwe kä jäme biandre mun nünanka Jerusalénte yeye, ye rükadre gare mtare munye näre, akwa tä rükaninte mun okwä bäre, aisetet tuer ñakare munye. ⁴³Batira jire kä jatadi käme mun rüere angwane, mun rüekwe ki mikadi mun bäre temen amne, mun rüe rabadi jökrä mun bäre temen, käkwe rüdi mun rüere angwane, ⁴⁴mun juandi ngwarbe jökrä

kwetre amne, nitre nünanka nete noko kämikadi kwati kwetre. Erere arato, jä mikani jure amne kire noko dikandite jökrä kwetre arato, ñobtä ñan angwane Ngöbö nükani basare munye, mun diantarikäre akwa, ñan nükani gare munye, aisetet rakadikä kore mun nünanka Jerusalénte yebtä, niebare Jesukwe.

Jesukwe nitre jäandrän rürümoinkä juanintari
(Mateo 21.12-17; Marcos 11.15-19; Juan 2.13-22)

45 Jesu nükani Jerusalén, bti nikani ju blitakrä Ngöböbe ye bäre angwane, nitre nämene jäandrän rürümoine yete abko Jesu nikani juentari jökrä nekwäre, sekware mentokwäre, **46** kákwe mäträbare krörö btätre:

Ngöbö Kukwei tä tikani krörö:

Ju tikwe ne abra tä blitakrä tibe,

Isaías 56.7

nieta Ngöbö Kukweibtä, akwa mun abko tä ju blitakrä Ngöböbe ne mike nitre gokä jue kwrere. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

47 Yebti ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu namani dirire käre köbö kwatirekwatire. Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien amne Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye dirikätre, erere arato nitre unbre ji dokwäre nitre israelita ngätäite abko nämene ji känene jae Jesu kämikakäre. **48** Akwa ji ñan namani kwen ietre Jesu kämikakrä, ñobtä ñan angwane Jesu namani blite, ye abko ni jökrä nämene biare kukwe nuen, aisetet Jesu kämikadre ño kwetre abko kái ñan namani kwen ietre.

Nire diebti Jesu nämene sribire abko ngwianintari ie
(Mateo 21.23-27; Marcos 11.27-33)

20 ¹Bati ju blitakrä Ngöböbe ye bäre Jesu nämene dirire ni kwatiye amne nämene kukwe kuin Ngöbökw mike gare angwane, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökw Moiséye dirikätre nikani nitre unbre ji dokwätibe, ²kákwe niebare Jesuye:

¿Nirekwe ma mikani sribi nuene kore amne nire diebti mata kukwe nuene kore nete? niebare kwetre Jesuye.

³⁻⁴ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Ti bike kukwe ngwentari kwati arato munye. ¿Nirekwe Juan Bautista juani ni ngökö ñöte? ¿Ngöbökw juani ya o ni kä nebtäkwe mikani sribire ya? niebare kwe ietre.

5 Yebtä nikaninta blite jabe kwäríkwäri, kä namani niere krörö:

Ngöbökw juani, nikwe niedre ie angwane, niarakwe niedre krörö mda: Ngöbökw juani munta niere, ¿se ñobtä abko munkwe ñan kukwei

mikani era jae? niedre kwe nie. ⁶ Akwa ni kä nebtäkwe mikani, ni ñan rabadre niere jire chi ie, ñobtä ñan angwane Juan abko ni Ngöbö kukwei niekä era ni jökrä kräke, aisetet ni mda mdakwe ni kämikadre jäbti ñäkäbtä kore rüere, namanintre niere jae kwärikwäri.

⁷ Abtä niebare krörö kwetre Jesuye:

Nirekwe Juan juani, ye gare ñakare nunye, niebare kwetre.

⁸ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kore ne ngwane, nirekwe ja di biani tie sribi ne nuenkäre abko tikwe ñan niedre munye arato, niebare kwe ietre.

Nitre ji dokwäte, btä Jesukwe kukwe bä mikani

(Mateo 21.33-46; Marcos 12.1-12)

⁹ Yebti nitre nämane yete, ie Jesu nikani kukwe bä mike Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätretbä amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientretbä, käkwe niebare krörö:

Bati ni nämane iti käkwe uba nurai nökani, bti biani kwe ni mda mdaye sribikrä. Kä biani sribikrä kwe abko ütiäre uba döi biandreta ruäre ie. Yebti nikani raire kä mdabti. ¹⁰ Abti uba ngwä ötadre abko käi nükani angwane, sribikä käkwe uba biandreta ruäre kä bkänkäye, ye abko kä bkänkä käkwe sribikä kwe juani iti tuenta jakrä. Akwa sribikätre ubabtä ye käkwe sribikä ye metani ja ñäte kwäräkwärä se kwrere, bti juanintarita kise tökare kwetre.

¹¹ Yebti kä bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta ruäre jakrä, akwa sribikätre ubabtä käkwe sribikä ye metani ja ñäte arato, käkwe ñäkäbare diän diän ie, bti juanintarita kise tökare kwetre arato.

¹² Yebti uba bkänkä käkwe sribikä mdara jire juani uba tuenta, akwa sribikä mda mda ye käkwe metani arato, bti kitaninkä kwetre uba grä bäre mento.

¹³ Yebti ni uba bkänkä käkwe niebare jae: ¿Mtare tikwe dre nuendre mda? namani nütüre. Te batibe töi ngitianinkä, käkwe niebare: Ti odee tare kri tikwe abko ti bike juen. Nane niara mikadre ütiäte jae sribikätrekwe, raba ruen tie, aisetet ti bike niara juen, niebare kwe jae. ¹⁴ Ye erere bkänä juani kwe. Akwa kä bkänkä ye odee nikani tuen sribikätre ubabtä yeeye angwane, niebare kwetre jae kwärikväri: Ni se abko rabadi jäandrän rünkwe bkäne jökrä, aisetet ari kämike amne ni rabadi kä ne bkäne jökrä, niebare kwetre. ¹⁵ Ye erere niaratré nikani kä bkänkä odee ye ngwena uba grä bäre mento, bti kämikani kwetre se kwrere abko nakaninkä kore. Ne ngörä, niebare Jesukwe.

Bti Jesukwe niebare ni jökräye:

¿Ne ngwane, uba bkänkä käkwe dre nuendre sribikä yebtä raba ruen munye? ¹⁶ Niara rikadre, käkwe sribikätre ye kämikadre jökrä, bti uba grä ye biandre ni mda mdaye kwe sribikrä. Abko kore se, niebare Jesukwe.

Ye jarabare ni jökräye angwane, niebare kwetre:

¡Kukwe ñan rakadrekä jire kore! niebare kwetre.

¹⁷Akwa Jesu käkwe mikani ñäräre, bti niebare kwe ietre:

Kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibta ne käta dre nire abko nire tie munkwe:

Jä ütiäte kri ju mikakrä metre abko nitre ju mikaka käkwe
kitaninkä, akwa jä ye abko ni Dänkien käkwe mikani bäri ütiäte
ju mikakrä metre.

Salmos 118.22

nieta Ngöbö Kukweibta.

¹⁸Angwane ni ütiäte kri jä kwrere tikwe nini, ye abko btä nire nire ritadrete amne rikadre temen jä yebti angwane, jä ye käkwe ni ye ötadibä kiakia jökrä ngrabare. Erere arato, nire nire bti jä ye rikwitadrekä angwane, gütidikä mnüne jökrä jä ye täni arato. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

¹⁹Yebtä abko, Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre amne nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre, rüere Jesukwe kukwe bää mikani kore gani kwetre jabta. Abta jötrö ngwarbe tö namani Jesu kain ngite ye näire, akwa ni nämane kwati Jesu kukwei nuen, ye abko jürä namani btätre, aisetet namani kwekbe.

Ja ütiä biandre gobranye ya, ñakare ya

(Mateo 22.15-22; Marcos 12.13-17)

²⁰Angwane ni juani ruäre kwetre Jesu ngibiaretari mda. Niaratre abko namani bike moto jäme, akwa Jesu ngwiandre kukwe nainte kwetre, abta kitadre ngise kwetre gobernador romanobo ngwärekri, abkokäre namani bike moto jäme. ²¹Namani Jesu känti angwane, niebare kwetre ie:

Dirikä, mata kukwe nire amne mata dirire, ye abko era metre gare kuin nunye amne, ma ñan tä dirire ni ruäre aibe moto mikakrä nuäre, akwa ji Ngöböökwe abko dirita era metre makwe, ye garera nie. ²²Ye aisetet nun tö kukwe ngwiaintari mae abko krörö: ¿Emperador romanobo César abko ie nunkwe ja ütiä biandre ye abkodbe ya, ñakare ya nire nunye? niebare kwetre Jesuye.

²³Angwane tö namani Jesu ngökai, ye gani Jesukwe btätre, käkwe niebare ietre:

²⁴Ngwian ye mike tuadre kundi tie munkwe, niebare Jesukwe ietre.

Erere biani tuadre kwetre Jesuye angwane, Jesukwe niebare mda ietre:
¿Nire bää amne nire käi tä tikani ngwian nebtä? niebare kwe.

Angwane niebare kwetre ie:

Emperador César bää amne käi tä btä, niebare kwetre mda Jesuye.

²⁵Abta Jesukwe niebare mda ietre:

Jändrän emperadorekwe erere munkwe bian emperadoreye amne jändränk Ngöbökrä erere munkwe bian Ngöböye. Abko kore se, niebare kwe ietre.

²⁶ Jesukwe kukwe kani ngäbti kuin ni jökrä okwäbti, yebtä abko töi ñan namani krütare amne, kukwe kwani ñakare ietre Jesu kitakrä ngise, aisetet namanintre kwekbe jökrä.

Ni krütani rükadreta nire ya abko ngwianintari Jesuye
(Mateo 22.23-33; Marcos 12.18-27)

²⁷ Yebti nitre saduseo nikani ruäre ja tuakäre Jesube. Nitre saduseo ye abko ni krütanikrütani mikadreta nire Ngöböökwe abko ñan nämane mike era, aisetet jatani kukwe ngwentari Jesuye, käkwe nieba ie:

²⁸ Dirikä, Ngöböökwe tikamna krörö täräbtä nunkrä Moiséye: Ni iti tädre gure akwa, ngäbäkre ñakare kwetre amne ni ye krütadre angwane, merire rabadre kaibe. Meri ye abko yäräkwe diandare jae mda. Yebti ngäbäkre rabadre kwetre angwane, ngäbäkre ye abko rabadre niara etba krütani ngobo kwrere abko tikani täräbtä Moisékwe nunkrä. ²⁹ Ne aisetet nun tö nibi kukwe ne ngwiantari krörö mae: Bati nitre ja etbarebe nämane ni kükü. Nitre ye etba mubai käkwe ja mikani gure, akwa ngäbäkre ngämi nebe kwetre angwane, ni ye krütani. ³⁰ Merire namani ie abko namani yärä mda yebe, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, brare krütani kän arato. Meri ye namaninta kaibe bobukäre. ³¹ Namani yärä mdara jire ben, akwa nin ngämi ngäbäkrei ngibiare angwane, krütani kän arato. Ye kwrere nikani nakenkä janknu ja täritäri. Abti nitre ni kükü ye krütani jökrä meri ye kisete, akwa nin ngäbäkrei ngibiabare jire iti kwe. ³² Abti mrä meri ye krütani abko kukwe nakaninkä kore nieta. ³³ Akwa ni krütani rükadreta nire mata niere, aisetet ni brare ni kükü, ben meri ye namani jökrä, abti niaratre ni kükü ye rükadreta nire jökrä angwane, meri ye rabadi nire nän mukore abko niere nunye, niebare kwetre Jesuye.

³⁴ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Kä ne ngwane, ni brare amne ni merire käta ja mike gure, ³⁵ akwa kä mrä, ni rükadreta nire angwane, nire nire tuen ütiäte Ngöböye nünakäre kärekäre jabe abko ni merire, brare käkwe ñan ja mikadre gure. ³⁶ Ni ñan krütadre mda, akwa ni rabadre angeletre Ngöböökwe kwrere. Erere arato, ni rükadita nire angwane, ni rabadi Ngöbö odeire jökrä, aisetet ni rabadi ja etbare amne ja ngwaire, aisetet ñan ja mikadre gure.

³⁷ Akwa kri chi namani jutra ngitiekä, ye känti ni rükadreta nire era metre abko Moisékwe bää mikani, käkwe niebare: Ni Dänkien Ngöbö abko Ngöbö Abrahamkwe, Isaakwe amne Jacobokwe, niebare kwe. ³⁸ Ye abko, Abraham, Isaac amne Jacob krütanina abti Ngöböökwe niebare kore Moiséye. Ngöbö abko ñan ni ngwäkäre Ngöböi akwa Ngöbö abko ni nire Ngöböi gare nie. Ye aisetet Abraham, Isaac amne Jacob tä näne janknu Ngöbö ngwärekri abko gare nie. Abko kore se, niebare Jesukwe.

³⁹ Ye ngwane, Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre nämane yete, btä käi namani nuäre, ñobtä ñan angwane ni rükadreta nire abko era kräke. Yebtä abko niebare kwetre:

Dirikä, makwe blitaniri kuin krübäte, niebare kwetre Jesuye.

⁴⁰ Angwane kä jürä namani ni jökräbtä, kákwe kukwe ngwianintari ñakare mda Jesuye ja gakäre ben.

¿Nirekri Ni Dianinkä Ngöböökwe däredre?

(Mateo 22.41-46; Marcos 12.35-37)

⁴¹ Yebti Jesukwe kukwe ngwianintari krörö mda nitre Saduseyo yeye:

¿Ñobtä Ni Dianinkä Ngöböökwe abko däredre jrei David tukwe kri nieta munkwe ⁴² amarebti David ara jire kákwe kukwe tikani krörö tärä Salmobtä?:

Ti Dänkien Ngöbö kákwe nieba ti Dänkienye:

Kä bäri ütiäte kri ti küde ruenkri, ne känti jakwe täke nete.

⁴³ Ye känti ma raba abti tikwe ma rüe mikadi jökrä ma ngoto täni,

Salmos 110.1

niebare Davikwe Ni Dianinkä Ngöböökwe yebtä. ⁴⁴ David ara jire kákwe ja Dänkien niebare Ni Dianinkä Ngöböökwebtä, ¿se ñobtä abko Ni Dianinkä Ngöböökwe abko jatadre Davikri nieta munkwe se? Tita ngwentari kore, ñobtä ñan angwane nita Dänkien niere ñakare jire ni mräkä bäri mrä nikrä yeye, niebare Jesukwe.

Jesukwe ni mikani mokre Kukwe Biani Ngöböökwe

Moiséye dirikätre ngäniene

(Mateo 23.1-36; Marcos 12.38-40; Lucas 11.37-54)

⁴⁵ Ni jökrä nämane Jesu kukwei nuen angwane, batibe Jesukwe niebare mda nitre ja töitikaka benye:

⁴⁶ Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre, ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane niaratre tä dän nga ütiäte kri kite jabtä, bti ni jökrä kákwe köbö ngwiandretari käne ietre kä jändrän rürümoinkrä ye käntita temen, ie töta nebe. Erere arato, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke sinagoge, känti töta nebe rabai täkänintbe amne ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, känti tätre nebe täkänintbe. Erere arato, niaratre nübaita bietabtä angwane, ja täkrä ni ütiäte ütiäte kräke, känti tö täkäi temen. ⁴⁷ Erere arato, meri kän brare krütani abko kän tätre ju denkä abti tätre bike kuin, käta blite raire Ngöböbe, akwa yebtä Ngöböökwe mikadi ja tare nike krübäte, aise te munkwe ja ngibia kuin Kukwe Biani Ngöböökwe Moiséye dirikätre ngäniene. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Meri bobre kákwe sentabo ngörä kubu biani Ngöbökrä

(Marcos 12.41-44)

21

¹ Ye ngwane abko, nitre ngwian bkäne krikri namani nüke ngwian kite kajate Ngöbökrä ju blitakrä Ngöböbe bäre Jesu

okwäbti. ² Angwane meri bobre kän brare krütani abko jatani, käkwe ngwian sentabo kwrere kitani kubube arato kajate Jesu okwäbti. ³ Abtä Jesukwe niebare:

Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Meri bobre kän brare krütani se käkwe ngwian bini bäri kabre ni ngwian bkäne krikri se ngwā, ⁴ ñobtä ñan angwane niaratre käta ngwian namaninte ie aibe bien, akwa meri bobre ye abko käkwe ngwian ngörä nünankrä kwe erere bini jökrä, aisete niarakwe ngwian bini bäri kabre, niebare Jesukwe.

Dre rakadikä kä mrä känenkri
(Mateo 24.1-28; Marcos 13.1-23)

⁵ Angwane ju blitakrä Ngöböbe mikakrä bär nuäre amne, ni ruäre käkwe jändräñ tuäretuäre biani Ngöböye, bti ju mikani tuäre, yebtä abko ni ruäre nämane blite mda. Abtä Jesukwe niebare ietre:

⁶ Kóböitira jire ju tuata munkwe se juandi ngwarbe jire jökrä, aisete jä ketani jabti jabti se juandi jökrä temen, niebare Jesukwe.

⁷ Abtä nitre nämane yete käkwe niebare mda Jesuye:

Dirikä, ¿ju blitakrä Ngöböbe juandi ngwarbe nini makwe, ye abko rakadikä ñongwane nun tö gai? Arato kukwe ye kebera nakenkä abko bär mikadi ño nunye abko makwe niedre nunye, ie nun tö nibi, niebare kwetre ie.

⁸ Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

Bäri käne abko, nitre ni ngökaka ye ngäniene munkwe ja ngibia kuin, ñobtä ñan angwane ni jatadi kwati ti käbti käkwe niedi krörö: Ti abko Ni Dianinkä Ngöböke ara tä nete amne, kä mrä nükera ja ken, niedi kwetre. Akwa niaratre ye abko ni ngökaka, aisete mun ñan rika niaratre jiebti. ⁹ Erere arato, munkwe kukwe krörö gadi: Nitre tädi rüre jabe kwärikwäri ga munkwe angwane, munkwe ñan kä jürä ngwian jabtä, ñobtä ñan angwane kukwe ye abko rakadikä käne kore abko erere rabadi nakenkä, akwa ye ngwane kä mrä ñan jatadi jötrö, niebare Jesukwe.

¹⁰ Yebti Jesu nikani blite janknu, käkwe niebare:

Kä mrä ngämi nüke juta kwatirekwatire rabadi rüre jabe kwärikväri amne nitre nünanka kä ketareketare te rabadi rüre jabe kwärikväri amne, ¹¹ dobo rabadi nakaenkä kri krübäte, mrö nika rabadi kri krübäte amne bren nika rabadi krübäte kä ngrabare temen amne Ngöböke jändräñ krikri krübäte mikadi tuadre käinta, abtä kä jürä rabadi kri ni kwatibtä.

¹² Akwa kukwe ye ngämi nakenkä, känenkri ni kwati jatadi mun rüere. Sinagoga nitre israelitakwe käntikänti mun jänain kritobo ngwärekekri kwetre, bti mun kitadi ngite kä teri kwetre. Erere arato, jrei amne gobran, ie mun kitadi ngise tödekbätä tibti. ¹³ Akwa ye ngwane, tikwe dre dre nuenbare abko kräke kä rabadi kuin munye blitakäre tibtä

nitre ye ngwärekri. ¹⁴ Mun jä ngämi niken kritobo ngwärekri, känenkri munkwe ja kwetadi ño ja dokwäre, yebtä munkwe ñan töbika dikaro, ¹⁵ ñobtä ñan angwane tikwe ja kukwei töbtä kri mikadi gare munye blitakäre ja dokwäre, ye käkwe mun rüe kukwe ötadi jökrä angwane, rabaditre kwekbe jökrä mun käne.

¹⁶ Akwa ye ngwane abko, mun rün, mun meye, mun etba, mun ngwai, mun mräkä mda mda amne mun kukwe muko abko rikwitadi mun rüere, ye käkwe mun kämikadi ruäre. ¹⁷ Angwane ni jökrä mätä rabadi kri munbtä tödekatbä tibti. ¹⁸ Akwa mun ñan riadrete, abkokäre Ngöböökwe mun ngibiliadi kuin jökrä, ¹⁹ aisetet munkwe nünanka dite jabtä angwane, mun rabadi dianintari, niebare Jesukwe.

²⁰ Yebti Jesukwe niebare krörö mda:

Nitre rükä raba tuen jökrä juta Jerusalén se bäre temen munye angwane abko, juta se juan kebera ngwarbe, ye rabara gare munye. ²¹ Ye ngwane mun tädre Judeate ye abko gitia mintokwäre amne nire nire tädre juta Jerusalénte abko gitia juta bäre mento amne, nire nire tädre Jerusalén bäre abko ñan rika ngitieta juta Jerusalénte, ²² ñobtä ñan angwane kukwe tä tikani Ngöbö Kukweibä, ye rabadre bare jökrä, abkokäre Ngöböökwe nitre nünanka kä nebtä mikadi ja ngie nuen kri köbö ye näire. ²³ Akwa meri doboko doboko amne meri kwe ngäbäkare kiakia kianbtä, ye abko bobre jakän, ñobtä ñan angwane niaratré ñan raba ngiti jötrö, ¡ye abko ñan bobre jakän ya! Kä ye ngwane abko ja tare nika rabadi kri krübäte kä nebtä amne nitre israelita käkwe ja ngie nuadi kri krübäte. ²⁴ Ne aisetet ni ruäre kämikadi ngitrabti amne ni ruäre abko jänäin ngite juta mda mdate angwane, nitre ñakare israelitare, kräke Ngöböökwe köbö kitani nuäi, ye näre juta Jerusalén mikadi ja ngoto täni kwetre.

Jesukristo jatadita

(Mateo 24.29-35,42-44; Marcos 13.24-37)

²⁵ Kä mrä angwane, Ngöböökwe sribi kri ñan tuabare nuendi abko bää mikadi kwe ñänänbtä, söbtä amne mukebtä. Angwane ni kä nebtä töi rabadi ngwarbe kwäräkwärä amne mren rabadi romon krübäte, aisetet ngö rabadi nebe kri krübäte. Yebtä abko, ni jökrä rabadi töbiske kri. ²⁶ Erere arato, ni kwati rabadi nekwetekä krübäte amne kä rabadi nötöte bti, ñobtä ñan angwane kukwe rakadikä ño kä nebtä abko rabaditre töbiske, ñobtä ñan angwane jändräñ jökrä käinta se rabadi grükekä ye abko jürä rabadi kri ni kwatibtä. ²⁷ Angwane ti Ni Kä Nebtä Ngobo abko jatadi tuen ja di kri bää nuärebtí mütabti kä käinbtí sete abko ni jökrä käkwe tuadi. ²⁸ Ne aisetet, kukwe nini tikwe ye erere rabara nakenkä mun okwäbti angwane, munkwe kä ngwian nuäre jabtä, ñobtä ñan angwane Ngöbö kebera nüke mun tikiteta, aisetet munkwe kä ngwian nuäre jabtä, niebare Jesukwe.

²⁹ Ye btäräbe, kukwe yebtä Jesukwe kukwe bā mikani krörö mda, kákwe niebare:

Higokrie amne kri mda mda, ye mika ñäraäre munkwe, btä munkwe töbika. ³⁰ Kri ye tā mutu ngitiekä angwane, kä töre tärä kite nüke ja ken mutna gain, ³¹ ye kwrere arato kukwe nini tikwe ye jata nakenkä jökrä mun okwäbti angwane, Ngöbö kebera nüke gobrane ye rabara gare munye. ³² Ti bike kukwe era erere niere munye abko krörö: Nitre nünanka kä nebtä ngämi krüte jökrä, ye känenkri kukwe nini tikwe ye erere rakadikä jökrä. ³³ Mdakäre abko, kä käinta se btä kä temen ne abko Ngöbökwe gadikä jökrä, angwane rikadi ta, akwa ti kukwei abko rabadi kärekäre, niebare Jesukwe.

³⁴ Yebti Jesukwe niebare mda:

Munkwe ja ngibia au, munkwe ñan ja töi mika jäandrän diän diän nuenbtä amne, munkwe ñan dröba nika amne munkwe ñan töbika jäandrän kä nebtä ye aibebtä, ñobtä ñan angwane munkwe ñan ja ngibiadre au ne ngwane, mun kwandre jáme köbö ye näire aisetet. ³⁵ Amne jäandrän ngwarbe tā niken jáme, bti batibe tā neme kö okwäte, ye kwrere mun ñan tädre jáme, abkokäre munkwe mokre jabti, ñobtä ñan angwane nire nire kä nebtä tädi jáme, tädi ti ngibiare ngäbti ñakare angwane, ti jatadita. ³⁶ Akwa kärekäre mun abko kákwe ja mika biare ti ngibiare ngäbti amne munkwe blita Ngöböbe jakrä angwane, kukwe jatadi taretare yebtä munkwe kwäräbedi jökrä amne, mun rabadi biare rabakäre ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne ngwärerekri. Abko kore se, niebare Jesukwe.

³⁷⁻³⁸ Kä ye ngwane abko, käre köbö kwatirekwatire Jesu namani dirire ju blitakrä Ngöböbe ye bäre amne, ni kwati namani nüke dekä niara kukwei nuen, akwa deo abko Jesu nämame nikken kibien Ngitio Olibo känti.

Jesu rüe tö namani kain ngite tiebe

(Mateo 26.1-5,14-16; Marcos 14.1-2,10-11; Juan 11.45-53)

22 ¹Kä ye ngwane, bieta Te Lebadura Ñakare Bante kweta nämame Ngöbö mikakäre ütiäte. Bieta ye arabe kädian nämame Pascua^j abko erere köbö jatanina nüketa ja ken. ² Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre abko kákwe Jesu müre ketadre ño abko namanintre ngibiaretari

^j 22.1 *Pascua*. Nitre israelita kákwe Pascua köböi mikani ütiäte, ñobtä ñan angwane kira nitre israelita nämame ngite kä Egiptote angwane, Ngöbökwe tikaninte Pascua köböbtä. Pascua abko käta “niken bäre ta” niere. Köbö yebtä angele ni kämikaka nikani nitre israelita bäre ta amne kämikani ñakare kwe, aisetet Ngöbökwe köbö Pascua mikamna ütiäte nitre israelitayte.

kisere, akwa ni nämane kwati nekete Jesukri abko jürä namani btäre.

³Angwane nitre ja töitikaka Jesube ni jätäbti nibu, ye ngätäite ni iti kädian nämane Judas Iscariote abko btä Satana nikani. ⁴Ne aisetet nikani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre känti amne nitre ju blitakrä Ngöböbe guardia dänkientre känti angwane, Jesu kitadre ngise kwe ietre kämikadre abko nikani kädriere bentre. ⁵Angwane kä namani nuäre kri btäre, käkwe ngwian bian braibare Judaye, ⁶ye abko nükaninbti Judaye angwane, Judakwe kitadre ngise ño rüeye ni mda mda okwä bäre abko Judas namani ngibiare kisere jae mda.

Jesukwe mröbare mrä nitre ja töitikaka benbe

(Mateo 26.17-29; Marcos 14.12-25; Juan 13.21-30; 1 Corintios 11.23-26)

⁷Nebti bieta Te Lebadura Ñakare Bante Kweta nämane ye nükani mda. Köbö ye näire kordero kämika nämane kwetadre Pascua köböite abko köböi nükaninta. ⁸Abtä Jesukwe Pedro amne Juan käräbare, bti niebare kwe ietre:

Mun nän mrö sribere kwetadre Pascuate, niebare kwe ietre.

⁹Niaratre käkwe niebare mda Jesuye:

¿Nunkwe mrö sribedre mdente, ie ma tö nibi? niebare kwetre ie.

¹⁰Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

Mun rika nebe jutate. Ye känti ni brare tädi iti ñö ngwena kantrate abko rükadi ngätäi munbe ji ngrabare. Ni ye rika mdente gwä, känti mun rika. ¹¹Mun rika nebe gwi angwane, munkwe nie krörö ju bkänkäye: Dirikäkwe mrö Pascua köböikrä kwetadi nitre ja töitikaka benbe abkokrä käta ükaninte mdente, ngwiantarimna kwe, munkwe nie kore ie. ¹²Angwane ju mikani bobu jabti käin, te kä kri tädira ükaninte biare mrökrä, känti mun jänäin kwe. Ye känti munkwe mrö scribe biare nunkrä amne jändrän jökrä ükate biare. Abko kore se, niebare kwe ietre.

¹³Ye erere bkänä nikanintre angwane, Jesukwe kukwe niebare ño ño ietre, erere kwani ietre, känti mrö sribebare kwetre kwetadre Pascuate.

¹⁴Ye erere, mrö käi nükani angwane, Jesu nikani, namani täkänintbe mesabtä nitre niara kukwei ngwiankabe angwane, ¹⁵niebare kwe ietre:

Ti ngämi krüte, känenkri bäri ti tö namani mrö Pascuakrä ne kwetai munbe gware abko erere käi nüra mtare. ¹⁶Ti tö namani mrö Pascuakrä ne kwetai kore munbe, ñoftä ñan angwane Ngöbö ngämi gobrane ni ngätäite, känenkri tikwe ñan mrö Pascuakrä ne kwetadreta jire mda, akwa batibe kukwe bä mikata mrö Pascuakrä nebti rabadi bare angwane, tikwe kwetadita, niebare Jesukwe nitre ja töitikaka benye.

¹⁷Bti uba döi nämane basote diani kisete kwe, kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti niebare kwe nitre ja töitikaka benye:

Uba döi ne ñaen ja täritäri munkwe, ¹⁸ñobtä ñan angwane Ngöbö ngämi gobrane ni ngätäite, ye känenkri tikwe ñan uba döi ñadreta jire mda abko ti tö nibi niei munye, niebare Jesukwe ietre.

¹⁹Yebti Jesukwe ban diani kunti kisete, kuin niebare btä kwe Ngöböye, bti ötaninbtä kwe, bti biani kwe nitre ja töitikaka benye, käkwe niebare ietre:

Ban ne abko ti ngätä ara. Ne mden abko titi bien müre ketadre mun kräke. Käre munkwe ban ne kweta kore ti ngwiankrä töre jae, niebare Jesukwe.

²⁰Ye kwrere arato, uba doi nämane basote abko Jesukwe diani kisete, käkwe niebare nitre ja töitikaka benye:

Uba doi ne abko ti därie tikwe ara. Ti krütadi angwane, ti därie rimiadite munkrä, köböire Ngöböökwe kukwe ükaditeta btin munbe, ye mden abko uba doi ne tä bä mike. ²¹Akwa ni ti kitaka ngise ti rüeye abko tä mröre ketetibe tibe mesabtä nete. ²²Ne abko, ji ükaninte Ngöböökwe ti Ni Kä Nebtä Ngobo ne käne ye erere tikwe mikadre täte jökrä, akwa ni ti kitaka ngise abko ñan bobre jakän ya! niebare Jesukwe.

²³Angwane nitre ja töitikaka Jesube namani niere jae kwärikwäri:

¿Nirekwe niara kitadi ngise rüeye ruen? namanintre niere.

¿Nire bari ütiäte?

²⁴Ye ngwane abko, nitre ja töitikaka Jesube mden bari ütiäte abko btä nikani ja kwete. ²⁵Abtä Jesukwe niebare ietre:

Nitre Ngöbö mikaka ngwarbe jae ye mikata jreire abko tä nebe ja bä mike krübäte ni mda mda okwäte. Erere arato, nitre mikata ni mda mda dänkiene abko krübäte arato, akwa ni se bari moto kuin, nieta btä abko käita nebe juto btätre. ²⁶Akwa mun ngätäite abko ñan rabadre bare kore, ñobtä ñan angwane ni batí mikata sribi ngwarbe nuene, ye kwrere nire nire rabadre bari ütiäte mun ngätäite abko rabadi ni batí ye kwrere. Erere arato, mun mden rabadre ji dokwäte abko käkwe ja mika ni klabore kwrere. ²⁷Ye abko, ti bike kukwe niere munye: ¿Nita täkänintbe mröre mesabtä angwane, ni mrö mikaka mesabtä, ni nibu ye abko mden bari ütiäte? Ni mrökä mesabtä abko bari ütiäte ni sribikä mrö sribekä ye kräke raba ruen tie, akwa ni sribikä ye kwrere titi mun ngätäite nete, erere munkwe nüna arato.

²⁸Tikwe ja tare nikaba angwane, käre mun näma ketetibe tibe, ²⁹aisete ti Rünkwe kä biani gobrankrä tie, ye kwrere titi bien munye arato, ³⁰tikwe gobrandi Ngöböbe, ye känti munkwe mrödre amne munkwe dö ñadre ketetibe tibe ti kukwe muko kwrere, abkokäre titi kä gobrankrä bien munye. Ye ngwane, mun ja töitikaka tibe ye abko rabadi täkänintbe kürä kwä jätähti kubu yebti. Ye känti abko juta keta jätähti ketebu nitre israelitakwe abko kräke munkwe kukwe ükadite siba tibe, niebare Jesukwe ietre.

Pedro käkwe Jesu rükandite, niebare Jesukwe
(Mateo 26.31-35; Marcos 14.27-31; Juan 13.36-38)

³¹Yebti ni Dänkien käkwe niebare mda:

Simón, Satana tö mun jökrä nuaite krübäte ja käne, käkwe mun köböi käräba Ngöböye,³² akwa makwe tödekadre janknu Ngöböti, abkokäre tikwe blitaba Ngöböbe makrä Simón. Ne aisetet ma töi rikwitata ti kukwäre angwane, makwe ma mräkä mda mda nete se die mika nünenkä dite jabtä, niebare Jesukwe Simónye.

³³ Abtä Simónkwe niebare mda ie:

Ti Dänkien, ma kitadre ngite ya o ma kämikadre ya, ye känti titi juto biare niken gware mabe, niebare kwe Jesuye.

³⁴ Abtä Jesukwe niebare mda ie:

Pedro, ti bike kukwe era erere niere mae abko krörö: Antlan ngämi ngwäre dekä, ye känenkri ti gare ñakare mae, makwe niedi bämä jire. Abko kore se, niebare Jesukwe ie.

Kä taretare kite jötrö

³⁵ Yebti nitre ja tötitikaka Jesube, ie Jesukwe niebare:

Tikwe mun juanba Ngöbö Kukwei kädriere angwane, mun ñan rikadre ngwian ngwena jae amne, mrö, sabato ye ñan järikadre munkwe jae, tikwe nieba munye. ¿Ye ngwane munkwe ja tare nikani jäandrän ye miare ya? niebare Jesukwe ietre.

Angwane, Ñakare, niebare kwetre.

³⁶ Abtä Jesukwe niebare ietre:

Kore tikwe mun juanba akwa, mtare abko ngwian tärä munkwe angwane, mun jata ngwena jae amne mun jata mrö ngwena jae arato, akwa mun mdenkwe ngitra ñakare abko käkwe dän jakwe rürümoin, bti munkwe ngitra köka jae, ñobtä ñan angwane kä taretare kite munkrä, ñobtä ñan angwane³⁷ Ngöbö Kukweita tikani krörö tibtä:

Ni ngututu kwrere jire niara namani tuen ni mda mdaye,

Isaías 53.12

abko tikani kira tibtä, ye abko rabadre bare täte jökrä tibtä. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

³⁸ Abtä nitre ja tötitikaka ben käkwe niebare ie:

Ni Dänkien, ngitra tärä kumu nikwe nete, niebare kwetre.

Angwane Jesukwe niebare ietre:

Kada kete munkwe. Tikwe dre nini ñan nü gare munye, niebare kwe ietre.

Jesu nikani blite Ngöböbe Getsemani

(Mateo 26.36-46; Marcos 14.32-42)

³⁹ Yebti Jesu nämane niken käre Ngítio Olibo känti, ye erere nikaninta mda angwane, nitre ja tötitikaka ben ni jätäbti iti nikanintre jökrä ben.

⁴⁰ Namaninta ngitiobti angwane, niebare kwe ietre:

Kukwe taretare kite mun nuente ja käne angwane, munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre munkwe blita jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

41 Yebti jä kitata tä niken mate nuäi temen, ye näre Jesu nikani mentokwäre se kwrere, känti namani ngukudokwäbti temen blitakäre Ngöböbe, **42** kákwe niebare ie:

Ti Rün, kukwe kite tare ti rüere ti mikakrä ja tare nike, ye ma tö diain ti bäre ne ngwane, makwe dian ti bäre, akwa ma tö dreye tikrä, ye erere raba bare tibtä amne ñan ti töi abko erere rabadre bare, niebare kwe Rün Ngöböye.

43 [Ye btäräbe angele nämame kä käinbti, nükani Jesu die mike.

44 Angwane Jesu namani ja tare nike bäri krübäte, akwa bäri namani blite ja dibti Ngöböbe, aisetet krübärie namani ngitiekä abko namani näkäenkä krikri be däri kwrerekwrere abko namani niken mate temen.]^k

45 Yebti Jesukwe blitabare ünän Ngöböbe angwane, nikaninta nitre ja töitikaka ben ye känti amne niaratre namani ulire krübäte, aisetet nämame kibien kuin jökrä, btä Jesu namaninta. **46** Abtä niebare kwe ietre:

¿Ye ñobtä mutta kibien? Diablu jatadi mun nuente ja käne angwane, munkwe ñan ja mikadre ngite, abkokäre näin krö, blite jakrä Ngöböbe, niebare Jesukwe ietre.

Jesu kani ngite

(Mateo 26.47-56; Marcos 14.43-50; Juan 18.2-11)

47 Jesu nämame näke kore nitre ja töitikaka benye, te batibe ni mda nükani kwati känti. Nitre ye ngätäite abko, ni iti ja töitikaka Jesube kädian nämame Judas abko nämame näin ji ngwena käne, nikani nebe Jesu känti angwane, krötäbare Jesu ken kwe, Jesu demainkäre ngwärebä. **48** Akwa Jesukwe niebare ie:

Judas, ¿ti, Ni Kä Nebtä Ngobo ne ma tö nibi demaine kore kitakäre ngise ñan ñan? niebare kwe ie.

49 Angwane nitre ja töitikaka Jesube mda mda okwäbti kukwe ye nikani nakenkä angwane, niebare kwetre Jesuye:

Ni Dänkien, nun bike nitre se tikekä ngitrabti, niebare kwetre.

50 Yebti ni blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien, kwe ni klabore nämame abko olo küde ruenkri tikaninkära ta ie ni itikwe se kwrere.

51 Akwa Jesukwe niebare ietre:

Nitre ye tuemetre, niebare Jesukwe.

Bti ni klabore ye ollobtä Jesukwe kise mikani angwane, namaninta kuin batibe. **52** Yebti nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne guardia ju blitakrä Ngöböbe ngibiabtikä amne nitre unbre ji dokwäte nikani Jesu kaen ngite, ye ie Jesukwe niebare:

¿Ñobtä abko bäsí ni gokä kri krübäte rüere ngitra jäta niken amne krito jäta niken, kwrere jire mun kite ngwena ti rüere ti kakäre ngite ye? **53** Ju

^k 22.43-44 Kukweta tikani corcheta ngätäite abko ñan tä tikani manuscrito bári kuinkuinbtä.

blitakrä Ngöböbe känti käre ti nämane nebe ketetibe munbe angwane, mun ti kaen ñakare ngite amarebti mtare mun kite kore ye. Akwa mtare diablu tä dikekä kä ikote, diebti kä nära munkrä, aise te mun näke ti kaen ngite kore mtare, niebare Jesukwe ietre.

Pedro käkwe Jesu rükaninte

(*Mateo 26.57-58,69-75; Marcos 14.53-54,66-72; Juan 18.12-18,25-27*)

⁵⁴ Yebti Jesu kani ngite, jänikani nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkien juete angwane, Pedro nikani bär mente jiebti se kwrere.

⁵⁵ Jesu jänikani ngite, ye känti namanintre angwane, ni ruäre käkwe ñukwä bukaninte ju bäre, bti namanintre täkänintbe ñukwä bäre temen mda angwane, Pedro nükani, namani täkänintbe siba niaratre ngätäite ñukvä träse. ⁵⁶ Angwane meri sribikä nämane ñukvä träse yete abko ie Pedro jatabare täkänintbe ñukwäbtä amne okwä namani kwekbe btä, käkwe niebare:

Ni se nämane dikekä Jesube arato, niebare kwe ie.

⁵⁷ Abtä Pedrokwe ja rükaninte, käkwe niebare:

Niara gare ñakare tie. ¿Ye ño abko mata ñäke kore ye?

⁵⁸ Yebti bär derare angwane, ni mdara jire okwä namani Pedrobtä, käkwe niebare:

Mata nekete arato Jesube, niebare kwe ie.

Angwane Pedrokwe niebare ie:

Tita nekete ñakare niarabe. Makwe ñan ñäkä ngwarbe, niebare kwe ie.

⁵⁹ Yebti kä nikani ñänä okwä krati näre ta mda angwane, ni mdara jire jatani ñäke kisere Pedroye, kä namani niere:

Ni ne abko Galileabo, aise te niara ne nämane näin siba Jesube, namani niere.

⁶⁰ Angwane Pedrokwe niebare:

Drebtä mata blite ñan nebe näke gare tie, niebare kwe.

Pedro nämane ja rükente kore, ye btäräbe antlankwe ngwänänbare se kwrere ⁶¹angwane, ni Dänkien nikwitaninte, käkwe Pedro mikani ñäräre ja käne angwane, ni Dänkien käkwe kukwe niebare krörö Pedroye abko nükaninta töre ie: Antlan ngämi ngwåne, känenkri makwe ti rükandite bämä jire, niebare ni Dänkienkwe ie, ye nükaninta töre ie. ⁶² Angwane nikani mentokwäre, käkwe ja müaibare kri kä bäre mento.

Nitre guardia käkwe Jesu mikani yakrä jae

(*Mateo 26.67-68; Marcos 14.65*)

⁶³⁻⁶⁴ Jesu jänikani ngite, ye känti nitre mikani Jesu ngibiabtikä abko käkwe dän kukwän mäkäni Jesu okwäbtä, bti namanintre mete amne namanintre mike yakrä jae, kä namani niere ie:

Nirekwe ma miti niere metre, namanintre niere Jesuye.

65 Erere arato, namanintre ñäke kämekäme amne taretare Jesuye, mikakäre ene jae.

Jesu jänikani Sanedrin ngwärerekri

(*Mateo 26.59-66; Marcos 14.55-64; Juan 18.19-24*)

66 Yebti kä jatani ngwen dekä angwane, nitre nämane sribire Sanedrinbtä abko nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre käkwe ja ükaninkrö jökrä amne, ye ngwärerekri Jesu jänikani. Namani känti angwane niebare kwetre ie:

67 Ma abko Ni Dianinkä Ngöbökwe ara ne ngwane, niere nunye, niebare mda kwetre Jesuye.

Angwane Jesukwe niebare:

Tikwe jän niedre munye angwane, munkwe ñan ti kukwei mikadre era. **68** Erere arato, tikwe kukwe ngwiandretari munye angwane, munkwe ñan ti kukwei kadre ngäbti. **69** Akwa mtare Ngöbö Di Kri Jändrän Jökrä Nuenkrä ye küde ruenkri kä ni ütiäte krikrä, känti Ni Kä Nebtä Ngobo rabadi täkäninte gobrane Ngöböbe gware, niebare Jesukwe.

70 Angwane ni jökrä käkwe niebare mda Jesuye:

¿Mata niere kore, aisetet ma Ngöbö Odei bkänä ñan ñan? niebare kwetre ie.

Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mun ara jire käta ti Ngöbö Odei niere, ye aisetet ñan ye kwrere bkänä ya? niebare kwe ietre.

71 Angwane niebare kwetre:

Niarakwe ñäri kore, käkwe ja miri ngite au, nikwe kukwe nuri. ¿Se abko ni mdara jire känandre blite mda rüere ya? niebare kwetre jae kwärikwäri.

Jesu jänikani Pilato ngwärerekri

(*Mateo 27.1-2,11-14; Marcos 15.1-5; Juan 18.28-38*)

23 **1** Yebti ni jökrä nämane yete abko nikani Jesu ngwena mda Pilato ngwärerekri. **2** Angwane nikani Jesu kite ngise krörö Pilatoye:

Ni noko tä kukwe miketbe blo nun israelita rüere abko nunkwe gaba btä. Nunkwe ñan ja ütiä biandre emperador romanoboye tä niere.

Mdakäre abko, niara Ni Dianinkä Ngöbökwe amne niara abko jrei tä niere emperador rüere, niebare kwetre Pilatoye.

3 Abtä Pilatokwe niebare Jesuye:

¿Ma abko jrei nitre israelitakwe bkänä ya? niebare kwe.

Jesukwe niebare Pilatoye:

Jän. Era metre ti ara, niebare kwe ie.

4 Angwane nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne ni mda mda, ie Pilatokwe niebare:

Ni ne ja mike ngite ñakare abtä ñan kämikadre, nibi tuen tie, niebare kwe ietre.

⁵ Akwa ni jökrä namani ja mike kisere, kä namani niere ie:

Ni noko tä kukwe dirire abko käta nun kwite jökrä ja rüere kwärikwäri. Käne nikani dirire Galileate sere, abti mtare kite näke dirire arato Judeate nere, namanintre niere Pilatoye.

Jesu jänikani jrei Herodes Antipas ngwärerekri

⁶ Jesukwe sribi nuenbare kena Galileate niebare, ye jarabare Pilatoye angwane, Jesu abko Galileabo ya ngwianintari kwe. ⁷ Jesu abko Galileabo gani kwe amne, kä ye känti Herodes nämane gobrane arato aisetet kükadrete nitre Galileabokrä, aisetet Herodes nämane Jerusalén, ye känti Pilatokwe Jesu juani. ⁸ Jesu jatabare Herodeye angwane, käi namani nuäre Herodebtä, ñobtä ñan angwane kä raire nämane ni kükwei nuen blite Jesubtä, aisetet tö namani ja tuai ben amne tö namani Jesu tuai sribi kri ñan tuabare nuene keteti ja okwäbti, ⁹ käkwe kükwe ngwianintari kabre ie. Akwa Jesukwe ñan kükwe kani ngäbti jire chi. ¹⁰ Kä ye känti abko, nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye dirikätre nämane siba yete abko namani Jesu kíte ngise kisere Herodeye. ¹¹ Angwane Herodes btä rükä namani Jesu mike ngwarbe amne namani mike yakrä jae, käkwe dän bäri kuin kita nämane jabtä jreikwe, kwrere kitani kwetre Jesubtä. Bti Herodekwe juaninta Pilato känti, ñobtä ñan angwane namani tuen ngite ñakare ie aisetet. ¹² Ne känenkri abko, Herodes nämane ja rüere Pilatobe akwa, ja mäkäninta kwetre köbö ye näire.

Jesu kitani ngite müre ketadre

(Mateo 27.15-26; Marcos 15.6-15; Juan 18.39—19.16)

¹³ Yebti Pilatokwe nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre ütiäte ütiäte ükaninkrö nitre israelita mda mdabe, ¹⁴ käkwe niebare ietre:

Ni ne nämane kükwe miketbe gobran romanobo rüere, abtä mun ki ngwena tie nete, munkwe nini. Akwa tikwe kükwe ngunintari ie mun okwäbti amne, kükwe btä munta kite ngise abko erere ja mike ngite ñakare tuen tie. ¹⁵ Erere arato, Herodeye kuni ngite ñakare, aisetet juninta jirekäbe kwe tie nete. Ni ne ja mike ngite ñakare. ¿Se ñobtä müre ketadre? ¹⁶ Aisetet ti bike kwata metamna köbti jirekäbe, bti tikwe tikaditeta. Abko kore se, niebare Pilatokwe ietre.

¹⁷ [Bierta Pascuate abko, käre gobran romanobo käkwe ni ngite tikadrete.]¹

¹⁸ Pilatokwe blitaba kore, abtä ni jökrä namani ngrente, kä namani niere:

1 23.17 Versículo 23.17 ñan tä tikani manuscrito bári kuinkuinbtä.

¡Barrabás tiketeta nunkrä amne ni ye abko ngwena müre ketadre! namanintre niere.

¹⁹ Barrabás ye abko nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere amne niarakwe ni mda kämikani arato. Abtä nämane kitani ngite kä teri abko ni jökrä namani tikatemna. ²⁰ Akwa Pilato abko tö namani Jesu tikaiteta, kákwe ñäkäbareta bobuta ietre. ²¹ Akwa niaratre kákwe ngratebare bäri ja dibtí mda, kä namanintre niere:

¡Müre kete krusobtä! ¡Müre kete krusobtä! namanintre niere.

²² Abtä Pilatokwe niebareta bämäkäre ietre:

¿Drebtä ni nekwe ja mikani ngite? Niara ja mike ngite ñakare nibi tuen tie. ¿Se abko drebtä müre ketadre? Aisete ti bike kwata metamna köbti jirekäbe, bti tikwe tikaditeta, niebare kwe.

²³ Akwa ni jökrä namani Jesu kämikamna kisere krusobtä, kä namani ngrente bäri krikri. Te Pilato töi kwitani kwetre Jesu rüere, aisete tö nämane dreye, erere namanina kwetre. ²⁴ Ne aisete, niaratre tö namani dreye, ye erere Pilatokwe köböi biani ietre. ²⁵ Angwane niaratre namani Barrabás tikatemna, ye erere nuenbare kwetre. Barrabás ye abko nämane kukwe miketbe gobran romanobo rüere amne ni kämikani kwe, abtä nämane ngite kä teri abko Pilatokwe tikaninteta amne nitre israelita tö namani Jesu kämikai abko erere kämikamna Pilatokwe.

Jesu metani krusobtä

(Mateo 27.32-44; Marcos 15.21-32; Juan 19.17-27)

²⁶ Abti Jesu jänikani mda müre ketadre krusobtä angwane, ni Cirenebo kädian nämane Simón nämane Jerusalén bäre, jataninta, nükani ngätäi bentre ji ngrabare angwane, kruso mikani Simón kötärä nitre rükäkwe abko nikani ngwena Jesu jiebti. ²⁷ Ye ngwane ni nikani kwati jiebti angwane, meri nikani kwati siba abko namani uliere krübäte. Abtä nämane näin müen krikri be Jesu jiebti. ²⁸ Abtä Jesukwe mikani ñäräre ja käne, kákwe niebare ietre:

Mun merire Jerusalénbo, munkwe ñan ti müai, akwa munkwe ja müai au amne munkwe ngäbäkre jakwe müai jakrä, ²⁹ ñobtä ñan angwane kä taretare jatadi angwane, niedi krörö nitre merirebtä: Meri kaibe ngäbäkre ngibiare ñakare amne ngäbäkre mike ñakare kianbtä abko btä käta nuäre kri niedi, ñobtä ñan angwane ngäbäkre ñakare munkwe krütadre munkän kukwe taretare näire aisete. ³⁰ Ye ngwane abko ni jökrä rabadi niere ngitiyo:

Ngitio ngidien järäre nunbti amne nun doboi mike nun rüe ngäniene,
Oseas 10.8

rabadi niere. ³¹ ¿Ye abko ti kri niki kwrere btä tätre kukwe nuene käme kore se abko mun israelita kri nötare kwrere abko btä ñan nuendre kwetre arato ya? niebare Jesukwe meritre yeye.

³² Jesu jänikani müre ketadre krusobtä angwane, ni mda käkwe ja mikani ngite abko jänikani nibu kämikadre gware ben krusobtä. ³³ Ye erere käkä Calavera känti Jesu jänamani angwane, metani krusobtä amne ni ja mikaka ngite metani kruso mda mdabtä arato abko nikani iti küde ruenkri amne iti küde ngeberekri. ³⁴ Angwane Jesukwe niebare Ngöböye:

Ti Rün, nitre tä ja mike ngite ti riüere ne makwe dian bti ta amne makwe ñan mikä ja ngie nuen ti dokwäre, ñobtä ñan angwane niaratré tä dre nuene gare ñakare metre ietre, niebare Jesukwe.

Angwane nitre rükä abko käkwe ja gani dän Jesukwe ñäkätbekrä jabti.

³⁵ Ye ngwane ni nämene kwati okwä Jesubtä angwane, nitre ütiäte ütiäte nitre israelita ngätäite namani Jesu mike ngwarbe jae, kä namani niere jae kwärikwäri:

Niarakwe ni mda mda dianintari, aisetet niara abko Ni Dianinkä Ngöbökwé bkänä ne ngwane, ja diandretari au krusobtä mento kwe, namani niere Jesubtä.

³⁶ Erere arato, nitre rükä romanobo namani Jesu mike yakrä, kä namani krötö Jesu ken amne namani uba ñöi dime bien ñadre ie, ³⁷ kä namani niere:

Ma ñakare Jrei nitre israelitakwe bkänä, ñobtä ñan angwane kore ne ngwane, makwe ja diandretari au mento, namaintre niere Jesuye.

³⁸ Angwane Jesu dokwä känti käin abko kukwe tikani krörö kri kukwänbtä abko nämene mikani “NI NE ABKO JREI NITRE ISRAELITAKWE” abko namani tikani. ³⁹ Angwane ni kukwe käme nuenkä nämene mikaninkä krusobtä käin, ye abko iti namani ñäke diänbe Jesuye arato, kä namani niere:

Ma abko ñakare Ni Dianinkä Ngöbökwé bkänä, ñobtä ñan angwane kore ne ngwane, makwe ja diandretari au amne makwe nun diandretari arato, namani niere Jesuye.

⁴⁰ Abtä ni iti mda nämene krusobtä käin arato ye käkwe niebare kukwe muko yeye:

¿Mata ja tare nike ja kwrere ni nokobe, akwa Ngöbö jürä ñakare mabtä ñan ñan? ⁴¹ Ni nibu ne käkwe ja mikani ngite abtä nita ja ngie nuen ye tädbe. ¿Akwa ni noko ja mike ngite ñakare, akwa tä ja tare nike, se tuen mae ya? niebare kwe ie.

⁴² Bti niebare mda kwe Jesuye:

Jesu, ma raba gobrane angwane, makwe ti ngwianta töre jae amne makwe ti die mika, niebare kwe ie.

⁴³ Jesukwe niebare mda ie:

Era metre mtare ma rabadi kä kuinte tibe, niebare kwe ie.

Jesu krütani

(Mateo 27.45-56; Marcos 15.33-41; Juan 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵ Yebti ñänä ruäre angwane, kä ngidianinte mda amne kä namani iko jökrä temen nebebe ñänä okwä krämä dere, aisetet ñänäträ namani

ñakare. Erere arato, dänkwän ngetbo, bti ju blitakrä Ngöböbe nämane ñäkänintbe, ye nianinkäbe ötöbu ta se kwrere. ⁴⁶ Angwane Jesukwe ngratebare kri, kákwe niebare:

¡Ti Rün, ti bike ja üai mike gare mae! niebare kwe.

Ye btäräbe krütani. ⁴⁷ Jesu krütani kore nitre rükä romanobo dänkien okwäbti angwane, Ngöbö käikitaninkä kwe, kákwe niebare:

Ni ne abko ni metre amne ngite ñakare bkänä ñan ñan, niebare kwe.

⁴⁸ Ye ngwane ni nämane kwati yete okwäbti kukwe nakaninkä kore. Abtä moto namani ulire, kä nikani ja mete mäträte, nikaninta mentokwäre. ⁴⁹ Angwane nitre ja getaka getaka Jesube amne nitre merire merire Galileabo nikani siba Jesube abko namanintre bä mente temen se kwrere okwä Jesubtä.

Jesu doboi mikani

(Mateo 27.57-61; Marcos 15.42-47; Juan 19.38-42)

50-51 Ye ngwane abko, ni iti sribikä Sanedrinbe kädian nämane José nünanka juta Arimateate kä Judeate nämane. José ne abko moto kuin amne nämane nüne metre Ngöbö ngwärekri. Erere arato, Ngöbö rükadre gobrane ni kwe ngätäite diribare Jesukwe abko José nämane ngibiare kisere amne, Sanedrin kákwe kukwe nuenbare Jesubtä, ye ñan namanidbe kräke. ⁵² Ye mden kisete, Jesu krütani angwane, niara nikani, kákwe Jesu ngwákä käräbare Pilatoye. Erere Pilatokwe köböi biani ie angwane, ⁵³ José nikani, Jesu ngwákä diani krusobtä timon kwe, mrianinte kwe dän bäri ütiäte kädianta lino ye te, bti kä nämane muani jäkwataste ni doboi mikakrä akwa, ni doboi mika ngämi te, ye känti Jesu doboi mikani kwe. ⁵⁴ Köbö ye ngwane abko, nitre israelita nämane jändräñ ükete biare köbö jadükakrä ngibiakäre ngäbti, erere köbö jadükakrä jatanina nüke. ⁵⁵ Angwane José nikani Jesu doboi mike angwane, nitre merire Galileabo nikani siba Jesu mukore nebe Jerusalén, ye abko Jesu doboi mikadi mdente Josékwe abko nikani tuen angwane, Jesu doboi mikani mdente metre, ye tuani kwetre. ⁵⁶ Bti nikaninta, namaninta gwi angwane, ñö rá báne amne kri ngwäri mnü rá báne sribebare kwetre ye ngwena mikadre Jesu ngwákä ngrabare. Yebti kukwe nämane ükaninte ño Ngöökwe köbö jadükakräbtä, ye erere nitre merire ye kákwe jadükani.

Jesu nükaninta nire

(Mateo 28.1-10; Marcos 16.1-8; Juan 20.1-10)

24 ¹ Akwa ñänä jatani gökökä krire käin bämänte dekä angwane, nitre merire ye nikaninta dobobti mda, kä nikani ñö rá báne amne kri ngwäri mnü rá báne sribebare kwetre ye ngwena mikadre Jesu ngwákä ngrabare. ² Namanintre dobobti angwane, já mikani kä mkäte Jesu doboibti ye namanina dianinkä mento amne ñakare täte,

btä namanintre. ³ Angwane nikanintre nikren kä mkäte nguse se kwrere angwane, ¡jo! ni Dänkien Jesu ngwákä kwani ñakare nguse ietre. ⁴ Yebtä abko töi ñan namani krütare. Ye btäräbe ni btä dän ngwen bürere namanintre nünaninkä nibu niaratre ken, btä okwä namani. ⁵ Angwane kä jürä namani kri btätre, abtä nikaninbe mate ngukudokwäbti temen, käkwe ja okokrä mikani dobobtä temen. Akwa angele nibu ye käkwe niebare meritre ye:

¿Nobtä muta näin ni nire känentari müriükä ngätäite ye? ⁶ Ni känäntarita näin munkwe, ye nürate nire, aisetet ñakare nete! Niara nämame Galilea munbe angwane, dre niebare kwe, ye munkwe ngwianta töre jae abko krörö: ⁷ Ni Kä Nebtä Ngobo ne kitadi ngise nitre kukwe kämekäme nuenkäye, bti niaratre käkwe müre ketadi krusobtä, akwa mukirare angwane, rükadita nire, niebare kwe munye, niebare kwetre meritreye.

⁸ Angwane batibe Jesu kukwei nükaninta töre meritre ye angwane, ⁹ nämame dobobiti, nikaninta Jerusalén. Namaninta gwi angwane, kukwe nakaninkä ño ño, ye erere niebare jökrä kwetre nitre Jesu kukwei ngwianka ni jätäbti iti ye ye amne ni mda mdaye. ¹⁰ Nitre merire nükani kukwe ngwena nitre Jesu kukwe ngwiankaye abko María Magdalabo, Juana, Santiagomeye kädian nämame María, amne meri mda mda abko nükani kukwe ngwena. ¹¹ Akwa nitre Jesu kukwei ngwianka abko ie meritre ye namani tuen ñäke ngwarbe, aisetet ñan tö namani kukwei mikai era. ¹² Akwa Pedro abko nikani betekä dobobiti, namani yete käkwe nikrabare nguse amne, dän te Jesu mrianinte aibe nämame nguse, btä okwä namani angwane, nikaninta akwa kukwe nakaninkä, yebtä töi ñan namani krütare mda.

Ji juta Emaús kukwäre, känti Jesukwe blitabare ni nibu ben

¹³ Jesu nükaninta nire, ye näire nitre nänkä ben nikani nibu juta Emaús kukwäre. Emaús ye abko nämame kilometro krä jätäbti krati Jerusalén bäre mento, känti nikanintre. ¹⁴ Nikanintre angwane kukwe nakaninkä ño ño Jesubtä, yebtä nikani blite jökrä ji ngrabare. ¹⁵ Niaratre nämame näin blite jabe kwärikwäri angwane, Jesu ara jire käkwe krötabare ken amne nikani gwaire bentre mda. ¹⁶ Jesu namani tuen ietre, akwa Ngöbökwe ñan Jesu mikani gare ietre. ¹⁷ Angwane Jesukwe niebare ietre:

¿Mun ye tä näin dre kädriere ji ngrabare ye? niebare kwe ietre.

Abtä namanintre nünaninkä moto ulire. ¹⁸ Angwane ni iti kädian nämame Cleofas käkwe niebare Jesuye:

¿Ni nämame kwati ngätäite ma nämame siba Jerusalén angwane kukwe rakakaba mukira, ye abko ma aibe ie gare ñakare ya? niebare kwe ie.

¹⁹ Jesukwe niebare mda ie:

Dre nakaninkä niere tie, niebare kwe ie.

Niara käkwe niebare mda ie:

Kukwe rakakaba Jesu Nazarebottä. Niara abko ni Ngöbö kukwei niekä amne di kribti nämane sribi kri nuene amne nämane blite kuin Ngöbö Kukweibtä abko Ngöbö amne ni jökrä namani nütüre btä. ²⁰ Akwa nitre blitaka Ngöböbe ni mda mda diäre dänkientre amne nitre ütiäte ni israelita ngätäite käkwe kitani ngise nitre romanoboye müre ketadre amne metadre krusobtä abko erere nuenbare kwetre btä. ²¹ Niarakwe ni israelita dianditari nitre romanobo ngoto täni amne ni rabadi tikaninte abko nun nämane nütüre, aisetet nun nämane tödeke bti akwa, köbömära kukwe rakakaba kore btä nun okwäbti.

²² Akwa mtare nitre merire tä nun ngätäite niki dekä doboibti angwane, nüta, käkwe nun ngwini nikenkä, ²³ ñobtä ñan angwane janintre doboibti amne, Jesu ngwökä kuni ñakare ietre, akwa Jesu nürate nire, nini ietre angeletrekwe abko nü niereta gwi abtä nun nekwekä. ²⁴ Angwane nun kukwe muko ruäre niki doboibti kukwe ye mike ñäräre, akwa nitre merire käkwe dre nini, ye kwrere täni bkänä btä nibitre, akwa Jesu turi ñakare kwetre abko tä nakenkä. Abko kore se, niebare kwetre Jesuye.

²⁵ Angwane Jesukwe niebare mda ietre:

¡Mun ye ño amarebti mun töi braibe dikaro amne, nitre Ngöbö kukwei niekä kirakira abko mun ñan tä mike era! ²⁶ ¿Ni Dianinkä Ngöbökwe ne mika ngämi ütiäte Ngöbökwe, känenkri ja tare nikadre kri kwe, nieta kore Ngöbö Kukweibtä, ye gare ñakare munye ya? niebare kwe ietre.

²⁷ Yebti tärä tikani Moisékwe nebebe tärä tikani kira nitre Ngöbö kukwei niekäkwe abko nämane blite ño ño Jesubtä, yebtä Jesukwe blitabare. ²⁸ Yebti juta känti nikanintre ye känti namani angwane, Jesu jatani niken janknu ta bä mikani kwe, ²⁹ akwa niaratre abko namani Jesu ketete nebe jabe jirekäbe, kä namani niere ie:

Kä kitera dere amne kä kite iko, aisetet ma raba jirekä nunbe nete, namani niere ie.

Ye erere Jesu nikani, namani gwi bentre.

³⁰ Yebti namanina täkänintbe mesabtä angwane, Jesukwe ban diani kundi kisete, käkwe kuin niebare btä Ngöböye, bti ñäkänintbe kwe, käkwe biani ietre. ³¹ Ye ngwane Jesu ara namani bentre gani kwetre, akwa Jesu abko käkwe ja ganinkäta okwäte. ³² Abtä niebare kwetre jae kwärikwäri:

¿Niara ki blite ji ngrabare nibe Ngöbö Kukweibtä angwane, kä nibi nuäre krübäte nibtä, aisetet ni nibi grükekä jökrä ngrabare niara kukwei nuare ñan? namani niere jae kwärikväri.

³³ Yebti jötrö ngwarbe Cleofas amne kukwe muko kwe nikaninta ja jiebti Jerusalén. Nikanintre nebebe Jerusalén angwane, nitre Jesu kukwei ngwiwanka ni jätäbti iti nämane ja ükaninkrö ni mda mdabe, ³⁴ ye käkwe niebare Cleofas amne kukwe muko kwe ngäbti:

¡Jesu nükaninta nire bkänä! Niarakwe ja miri tuadre Simónye, niebare kwetre ietre.

³⁵ Angwane Cleofas amne kukwe muko kwe btä kukwe nakaninkä ño ji ngrabare abko niebare jökrä kwetre. Erere arato, Jesukwe ban ñäkänintbe bti angwane, Jesu nükaninta gare ietre, niebare kwetre.

Jesukwe ja mikani tuadre nitre ja kukwei ngwiankaye
(Mateo 28.16-20; Marcos 16.14-18; Juan 20.19-23)

³⁶ Kukwe nakaninkä ño ño btätre, yebtä nämane blite, btäräbe Jesu nükaninbe niaratre ngätäite se kwrere, kákwe köbö ngwianintari krörö ietre:

Kä jáme Ngöbökwe raba munbtä, niebare kwe ietre.

³⁷ Angwane ni üaibe namani tuen ietre namanintre nütüre, aise te namanintre nekwetekä krübäte. ³⁸ Abtä Jesukwe niebare ietre:

¿Ñobtä muta töbike ngwarbe kwäräkwärä amarebti mun nibi nekwetekä krübäte dikaro ye? ³⁹ Ti abko Jesu ara. Ti kise amne ti ngoto träin mike ñäräre munkwe amne, ti nuenbtä munkwe amne ti mike ñäräre munkwe, ñobtä ñan angwane ti ngätä amne ti kroko tärä, ye tuen angwane, ti ñakare ni üai gadi munkwe, ñobtä ñan angwane ni üai abko ngätä amne kroko ñakare, niebare kwe ietre.

⁴⁰ Niebare kore kwe ietre, ye btäräbe ja kise amne ja ngoto mikani tuadre kwe ietre. ⁴¹ Akwa niaratre btä kä namani nuäre krübäte amne töi ñan namani krütare, aise te namanina Jesu tuenta, akwa ñan namani nebe era kräke. Abtä Jesukwe niebare mda ietre:

¿Mrö tärä munkwe nete ya? niebare kwe ietre.

⁴² Angwane gwa kukwani nämane kwetre abko oto biani kwetre Jesuye. ⁴³ Jesukwe kani ngäbti, bti kwtani kwe niaratre okwäbti. ⁴⁴ Bti niebare kwe ietre:

Ti ngämi krüte, känenkri ti nämane mun ngätäite angwane, kukwe rakadrekä ño ño tibtä abko tikwe nieba munye, mden erere namani bare tibtä. Kukwe Biani Ngöbökwe Moiséye tä tikani tibtä amne nitre Ngöbökukwei niekä kákwe tärä tikani tibtä amne Salmoftä tärä nämane tikani ño tibtä, ye erere rabadi bare jökrä, tikwe nieba, mden erere namanina bare, niebare Jesukwe ietre.

⁴⁵ Yebti Jesukwe niaratre töi tikani Ngöbökukweibtä mda, ⁴⁶ kákwe niebare krörö ietre:

Ngöbökukweita tikani krörö tibtä: Ti, Ni Dianinkä Ngöbökwe krütadi akwa köbomära angwane rükadita nire. ⁴⁷ Angwane ni kä jökräbti kákwe kukwe käme kitadre temen, bti Ngöbök kadre ngäbti kwetre, Ngöbökwe niaratre ngite kukwe käme nuenbtä diandrekä mento btä abkokäre, ye abko tä tikani kore tibtä Ngöbökukweibtä. Kukwe ye diri rikadre ti käbti käne Jerusalén, bti kä mda mdabti. ⁴⁸ Ne aise te kukwe nakaninkä ño

tibtä, munkwe tuani ja okwä jenbti, ye munkwe kädrie ni mda mdabe.
49 Angwane ti Rünkwe ni köböi mikani munye abko tikwe juandi täte munbtä, akwa niara di kä käinbti rükadre täte jökrä munbtä, ye abko munkwe ngibia Jerusalén nete, aisetu mun raba jökrä nete. Abko kore se, niebare Jesukwe ietre.

Ngöbö nikani Jesu ngwenante kä käinbti
(Marcos 16.19-20)

50 Abti Jesu nikani ngwena juta Jerusalén bäre mento angwane, nikani nebe juta Betaniate. Ye känti Jesukwe kise kaninkä käin ja di biankäre ietre. 51 Jesu nämane ja di bien kore ietre, btäräbe Jesu jänikani kä käinbti se kwrere. 52 Yebti niaratré abko käkwe Jesu käkitaninkä yete, bti kä namani nuäre btätre amne nikaninta Jerusalén. 53 Yebti ju blitakrä Ngöböbe, känti namanintre Ngöbö käikitökä käre köbö kwatirekwatire abko nakaninkä kore se. Ne ngörä.

Kukwe Kuin Jesubtä Tikani Juankwe

Juan

Tärä ne abko tikani Juankwe. Juan nikani Jesu mukore nitre ja töitikaka ni jätäbti iti mda mdabe. “Ni iti ja töitikaka Jesube abko Jesu nämame tarere kri,” abko tä tikani Juan 13.23; 19.26; 20.2; 21.7,20,24 ye känti. Ni ja töitikaka Jesube btä tä blite, ye abko Juan ara nütüta. Juan abko ni israelita amne Jesukwe niara btä etba kwe Santiago käräbare ja töitikakäre jabe. Niara btä Santiago abko gwa gaka amne nämame nüne Ñö Okwä Kri Galilea ken. Juankwe tärä ne tikani kä 80-90 angwane nütüta.

Ñobtä Juankwe tärä ne tikani abko Juan ara kákwe mikani gare nie Juan 20.30-31 känti kukwe krörö tä tikani: “Ni Dianinkä Ngöböökwe abko Jesu ara amne niara abko Ngöbö Odei, ye abko rabadre era munkrä amne munkwe tödekadre bti, abkokäre tikwe kukwe ne tikani,” abko Juankwe tikani. Ngöbö abko Jesu Rün ara abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä. Erere arato, Jesu amne Ngöbö, Jesu Rün, abko tä ketetibe gware abko Juankwe mikani ütiäte tärä nebtä.

Juan namanina unbre angwane, nitre romanobo kákwe niara kitani ngite kä butu kädianta Patmos yete. Juan nämame nüne yete ngwane, Jesukristo kákwe tärä kädianta Apocalipsis tikamna ie. Erere arato, tärä kädianta 1 Juan, 2 Juan amne 3 Juan abko tikani kwe arato.

Kristo jatani kä nebtä

1 ¹Kena dekä, kä ne däte ngämi, känenkri ni kädekata Kukwe nämänenä. Niara nämame nüne Ngöböbe amne niara abko Ngöbö ara arato. ²Kena dekä kä ne däte ngämi, känenkri niara nämame ketetibe Ngöböbe. ³Niara köböire Ngöböökwe jäandrän jökrä dätebare amne jäandrän ñakare jire chi abko niarakwe dätebare ñakare.

⁴Niara di nämänenä ni mikakäre nire Ngöbökrä amne niara abko ñotra ni jökrä kräke abko krörö: ñotra käta ji metre mike gare nie kä ikote, ye kwrere niarakwe ji Ngöböökwe mikani gare nie. ⁵Nita nüne mente